

**Порівняльна таблиця
до проекту Закону України
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації положень законодавства Європейського Союзу про
добросесність, прозорість та запобігання спотворенню конкуренції на оптових ринках»**

Зміст положення (норми) чинного законодавства	Зміст відповідного положення (норми) проекту акта
Закон України «Про природні монополії» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 30, ст.238)	
<p>Стаття 5. Сфери діяльності суб'єктів природних монополій</p> <p>1. Відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у таких сферах:</p> <p>транспортування нафти і нафтопродуктів трубопроводами; транспортування природного і нафтового газу трубопроводами; розподіл природного і нафтового газу трубопроводами; зберігання природного газу в обсягах, що перевищують рівень, який встановлюється умовами та правилами здійснення підприємницької діяльності із зберігання природного газу (ліцензійними умовами); транспортування інших речовин трубопровідним транспортом; передачі електричної енергії;</p> <p>Відсутній</p> <p>розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами; користування залізничними коліями, диспетчерськими службами, вокзалами та іншими об'єктами інфраструктури, що забезпечують рух залізничного транспорту загального користування; управління повітряним рухом; централізованого водопостачання, централізованого водовідведення; транспортування теплової енергії; спеціалізованих послуг у річкових, морських портах, морських рибних портах та аеропортах відповідно до переліку, визначеного Кабінетом Міністрів України.</p> <p>2. Зведений перелік суб'єктів природних монополій ведеться Антимонопольним комітетом України на підставі реєстрів суб'єктів природних монополій у сфері житлово-комунального господарства, що</p>	<p>Стаття 5. Сфери діяльності суб'єктів природних монополій</p> <p>1. Відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у таких сферах:</p> <p>транспортування нафти і нафтопродуктів трубопроводами; транспортування природного і нафтового газу трубопроводами; розподіл природного і нафтового газу трубопроводами; зберігання природного газу в обсягах, що перевищують рівень, який встановлюється умовами та правилами здійснення підприємницької діяльності із зберігання природного газу (ліцензійними умовами); транспортування інших речовин трубопровідним транспортом; передачі електричної енергії;</p> <p>диспетчерського (оперативно-технологічного) управління об'єднаною енергетичною системою України;</p> <p>розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами; користування залізничними коліями, диспетчерськими службами, вокзалами та іншими об'єктами інфраструктури, що забезпечують рух залізничного транспорту загального користування; управління повітряним рухом; централізованого водопостачання, централізованого водовідведення; транспортування теплової енергії; спеціалізованих послуг у річкових, морських портах, морських рибних портах та аеропортах відповідно до переліку, визначеного Кабінетом Міністрів України.</p> <p>2. Зведений перелік суб'єктів природних монополій ведеться Антимонопольним комітетом України на підставі реєстрів суб'єктів природних монополій у сфері житлово-комунального господарства, що</p>

<p>формується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг, а в інших сферах, в яких діють суб'єкти природних монополій, - національними комісіями регулювання природних монополій у відповідній сфері або органами виконавчої влади, що здійснюють функції такого регулювання до створення зазначених комісій.</p>	<p>формується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг, а в інших сферах, в яких діють суб'єкти природних монополій, - національними комісіями регулювання природних монополій у відповідній сфері або органами виконавчої влади, що здійснюють функції такого регулювання до створення зазначених комісій.</p>
<p>Закон України «Про інформацію» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 48, ст.650)</p>	
<p>Стаття 21. Інформація з обмеженим доступом</p> <p>1. Інформацією з обмеженим доступом є конфіденційна, таємна та службова інформація.</p> <p>2. Конфіденційною є інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень. Конфіденційна інформація може поширюватися за бажанням (згодою) відповідної особи у визначеному нею порядку відповідно до передбачених нею умов, а також в інших випадках, визначених законом.</p> <p>Відносини, пов'язані з правовим режимом конфіденційної інформації, регулюються законом.</p> <p>3. Порядок віднесення інформації до таємної або службової, а також порядок доступу до неї регулюються законами.</p> <p>4. До інформації з обмеженим доступом не можуть бути віднесені такі відомості:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) про стан довкілля, якість харчових продуктів і предметів побуту; 2) про аварії, катастрофи, небезпечні природні явища та інші надзвичайні ситуації, що сталися або можуть статися і загрожують безпеці людей; 3) про стан здоров'я населення, його життєвий рівень, включаючи харчування, одяг, житло, медичне обслуговування та соціальне забезпечення, а також про соціально-демографічні показники, стан правопорядку, освіти і культури населення; 4) про факти порушення прав і свобод людини, включаючи інформацію, що міститься в архівних документах колишніх радянських органів державної 	<p>Стаття 21. Інформація з обмеженим доступом</p> <p>1. Інформацією з обмеженим доступом є конфіденційна, таємна та службова інформація.</p> <p>2. Конфіденційною є інформація про фізичну особу, професійна таємниця, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень. Конфіденційна інформація може поширюватися за бажанням (згодою) відповідної особи у визначеному нею порядку відповідно до передбачених нею умов, а також в інших випадках, визначених законом.</p> <p>Відносини, пов'язані з правовим режимом конфіденційної інформації, регулюються законом.</p> <p>3. Порядок віднесення інформації до таємної або службової, а також порядок доступу до неї регулюються законами.</p> <p>4. До інформації з обмеженим доступом не можуть бути віднесені такі відомості:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) про стан довкілля, якість харчових продуктів і предметів побуту; 2) про аварії, катастрофи, небезпечні природні явища та інші надзвичайні ситуації, що сталися або можуть статися і загрожують безпеці людей; 3) про стан здоров'я населення, його життєвий рівень, включаючи харчування, одяг, житло, медичне обслуговування та соціальне забезпечення, а також про соціально-демографічні показники, стан правопорядку, освіти і культури населення; 4) про факти порушення прав і свобод людини, включаючи інформацію,

<p>безпеки, пов'язаних з політичними репресіями, Голодомором 1932-1933 років в Україні та іншими злочинами, вчиненими представниками комуністичного та/або націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів;</p> <p>5) про незаконні дії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб;</p> <p>5-1) щодо діяльності державних та комунальних унітарних підприємств, господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі або територіальній громаді, а також господарських товариств, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких належать господарському товариству, частка держави або територіальної громади в якому становить 100 відсотків, що підлягають обов'язковому оприлюдненню відповідно до закону;</p> <p>6) інші відомості, доступ до яких не може бути обмежено відповідно до законів та міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.</p>	<p>що міститься в архівних документах колишніх радянських органів державної безпеки, пов'язаних з політичними репресіями, Голодомором 1932-1933 років в Україні та іншими злочинами, вчиненими представниками комуністичного та/або націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів;</p> <p>5) про незаконні дії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб;</p> <p>5-1) щодо діяльності державних та комунальних унітарних підприємств, господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі або територіальній громаді, а також господарських товариств, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких належать господарському товариству, частка держави або територіальної громади в якому становить 100 відсотків, що підлягають обов'язковому оприлюдненню відповідно до закону;</p> <p>6) інші відомості, доступ до яких не може бути обмежено відповідно до законів та міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.</p>
--	---

**Закон України «Про Антимонопольний комітет України»
(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 50, ст.472)**

<p>Стаття 7. Повноваження Антимонопольного комітету України</p> <p>У сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції Антимонопольний комітет України має такі повноваження:</p> <p>1) розглядати заяви і справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та проводити розслідування за цими заявами і справами;</p> <p>2) приймати передбачені законодавством про захист економічної конкуренції розпорядження та рішення за заявами і справами, перевіряти та переглядати рішення у справах, надавати висновки щодо кваліфікації дій відповідно до законодавства про захист економічної конкуренції;</p> <p>3) розглядати справи про адміністративні правопорушення, приймати постанови та перевіряти їх законність та обґрунтованість;</p> <p>4) перевіряти суб'єкти господарювання, об'єднання, органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю щодо дотримання ними вимог законодавства про захист економічної конкуренції та під час проведення розслідувань за</p>	<p>Стаття 7. Повноваження Антимонопольного комітету України</p> <p>У сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції Антимонопольний комітет України має такі повноваження:</p> <p>1) розглядати заяви і справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та проводити розслідування за цими заявами і справами;</p> <p>2) приймати передбачені законодавством про захист економічної конкуренції розпорядження та рішення за заявами і справами, перевіряти та переглядати рішення у справах, надавати висновки щодо кваліфікації дій відповідно до законодавства про захист економічної конкуренції;</p> <p>3) розглядати справи про адміністративні правопорушення, приймати постанови та перевіряти їх законність та обґрунтованість;</p> <p>4) перевіряти суб'єкти господарювання, об'єднання, органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю щодо дотримання ними вимог законодавства про захист економічної конкуренції та під час проведення</p>
---	---

заявами і справами про порушення законодавства про захист економічної конкуренції;

5) при розгляді заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, проведенні перевірки та в інших передбачених законом випадках вимагати від суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, їх посадових осіб і працівників, інших фізичних та юридичних осіб інформацію, в тому числі з обмеженим доступом;

6) призначати експертизу та експерта з числа осіб, які володіють необхідними знаннями для надання експертного висновку;

7) у випадках та порядку, передбачених законом, проводити огляд службових приміщень та транспортних засобів суб'єктів господарювання - юридичних осіб, вилучати або накладати арешт на предмети, документи чи інші носії інформації, які можуть бути доказами або джерелом доказів у справі незалежно від їх місцезнаходження;

8) у разі перешкоджання працівникам Антимонопольного комітету України у виконанні ними повноважень, передбачених пунктами 4, 5 і 7 цієї частини, залучати поліцейських для застосування заходів, передбачених законом, для подолання перешкод;

9) залучати поліцейських, працівників митних та інших правоохоронних органів для забезпечення проведення розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема в разі проведення розслідування;

10) залучати до проведення перевірок спеціалістів органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій за погодженням з їх керівниками, депутатів місцевих рад за їх згодою;

11) проводити дослідження ринку, визначати межі товарного ринку, а також становище, в тому числі монопольне (домінуюче), суб'єктів господарювання на цьому ринку та приймати відповідні рішення (розпорядження);

Відсутній пункт

розслідувань за заявами і справами про порушення законодавства про захист економічної конкуренції;

5) при розгляді заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, проведенні перевірки та в інших передбачених законом випадках вимагати від суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, їх посадових осіб і працівників, інших фізичних та юридичних осіб інформацію, в тому числі з обмеженим доступом;

6) призначати експертизу та експерта з числа осіб, які володіють необхідними знаннями для надання експертного висновку;

7) у випадках та порядку, передбачених законом, проводити огляд службових приміщень та транспортних засобів суб'єктів господарювання - юридичних осіб, вилучати або накладати арешт на предмети, документи чи інші носії інформації, які можуть бути доказами або джерелом доказів у справі незалежно від їх місцезнаходження;

8) у разі перешкоджання працівникам Антимонопольного комітету України у виконанні ними повноважень, передбачених пунктами 4, 5 і 7 цієї частини, залучати поліцейських для застосування заходів, передбачених законом, для подолання перешкод;

9) залучати поліцейських, працівників митних та інших правоохоронних органів для забезпечення проведення розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема в разі проведення розслідування;

10) залучати до проведення перевірок **в порядку визначеному законодавством** спеціалістів органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій за погодженням з їх керівниками, депутатів місцевих рад за їх згодою;

11) проводити дослідження ринку, визначати межі товарного ринку, а також становище, в тому числі монопольне (домінуюче), суб'єктів господарювання на цьому ринку та приймати відповідні рішення (розпорядження);

11-1) за запитом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, в порядку інформаційної взаємодії забезпечує підготовку та надання запитуваної інформації та документів, які знаходяться у розпорядженні Антимонопольного комітету України, щодо окремо визначених суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на оптовому енергетичному ринку, для цілей проведення моніторингу та розслідування порушень на оптовому енергетичному ринку;

12) визначати наявність або відсутність контролю між суб'єктами господарювання або їх частинами та склад групи суб'єктів

<p>12) визначати наявність або відсутність контролю між суб'єктами господарювання або їх частинами та склад групи суб'єктів господарювання, що є єдиним суб'єктом господарювання;</p> <p>13) вносити до органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування обов'язкові для розгляду подання щодо анулювання ліцензій, припинення операцій, пов'язаних із зовнішньоекономічною діяльністю суб'єктів господарювання, у разі порушення ними законодавства про захист економічної конкуренції;</p> <p>14) надавати обов'язкові для розгляду рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням щодо припинення дій або бездіяльності, які містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, та усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють;</p> <p>15) звертатися до суду з позовами, заявами і скаргами у зв'язку із застосуванням законодавства про захист економічної конкуренції, а також із запитамми щодо надання інформації про судові справи, що розглядаються цими судами відповідно до законодавства про захист економічної конкуренції;</p> <p>16) звертатись та одержувати від компетентних органів інших держав необхідну інформацію для здійснення своїх повноважень;</p> <p>17) надавати компетентним органам інших держав інформацію у випадках та порядку, передбачених законом;</p> <p>17¹) здійснювати повноваження, передбачені Законом України "Про здійснення державних закупівель" та Законом України "Про публічні закупівлі";</p> <p>18) здійснювати інші повноваження, передбачені законодавством про захист економічної конкуренції та Законом України "Про здійснення державних закупівель" та Законом України "Про публічні закупівлі".</p> <p>.....</p>	<p>господарювання, що є єдиним суб'єктом господарювання;</p> <p>13) вносити до органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування обов'язкові для розгляду подання щодо анулювання ліцензій, припинення операцій, пов'язаних із зовнішньоекономічною діяльністю суб'єктів господарювання, у разі порушення ними законодавства про захист економічної конкуренції;</p> <p>14) надавати обов'язкові для розгляду рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням щодо припинення дій або бездіяльності, які містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, та усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють;</p> <p>15) звертатися до суду з позовами, заявами і скаргами у зв'язку із застосуванням законодавства про захист економічної конкуренції, а також із запитамми щодо надання інформації про судові справи, що розглядаються цими судами відповідно до законодавства про захист економічної конкуренції;</p> <p>16) звертатись та одержувати від компетентних органів інших держав необхідну інформацію для здійснення своїх повноважень;</p> <p>17) надавати компетентним органам інших держав інформацію у випадках та порядку, передбачених законом;</p> <p>17¹) здійснювати повноваження, передбачені Законом України "Про здійснення державних закупівель" та Законом України "Про публічні закупівлі";</p> <p>18) здійснювати інші повноваження, передбачені законодавством про захист економічної конкуренції та Законом України "Про здійснення державних закупівель" та Законом України "Про публічні закупівлі".</p> <p>.....</p>
<p>Стаття 10. Заступники Голови Антимонопольного комітету України</p> <p>Перший заступник і заступник Голови Антимонопольного комітету України з числа державних уповноважених призначаються на посади за поданням Прем'єр-міністра України та звільняються з посад Президентом України. Прем'єр-міністр України вносить на розгляд Президента України подання про призначення на посади першого заступника і заступника Голови Антимонопольного комітету України відповідно до пропозицій Голови Антимонопольного комітету України.</p> <p>Строк повноважень першого заступника та заступника Голови Антимонопольного комітету України припиняється із завершенням строку їх повноважень як державних уповноважених або відповідно до частини другої статті 18 цього Закону.</p>	<p>Стаття 10. Заступники Голови Антимонопольного комітету України</p> <p>Перший заступник і заступник Голови Антимонопольного комітету України з числа державних уповноважених призначаються на посади за поданням Прем'єр-міністра України та звільняються з посад Президентом України. Прем'єр-міністр України вносить на розгляд Президента України подання про призначення на посади першого заступника і заступника Голови Антимонопольного комітету України відповідно до пропозицій Голови Антимонопольного комітету України.</p> <p>Строк повноважень першого заступника та заступника Голови Антимонопольного комітету України припиняється із завершенням строку їх повноважень як державних уповноважених або відповідно до частини другої статті 18 цього Закону.</p>

<p>Перший заступник та заступник Голови Антимонопольного комітету України:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) координують і контролюють роботу територіальних відділень Антимонопольного комітету України, дорадчих органів Антимонопольного комітету України та установ, що належать до сфери управління Антимонопольного комітету України; 2) спрямовують і контролюють діяльність підпорядкованих їм структурних підрозділів; 3) організують правове забезпечення діяльності структурних підрозділів апарату Антимонопольного комітету України; 4) забезпечують взаємодію Антимонопольного комітету України з Верховною Радою України; 5) забезпечують взаємодію Антимонопольного комітету України з міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади, правоохоронними органами, судами, іншими органами державної влади, підприємствами, установами та організаціями; <p>Відсутній пункт</p> <p> </p> <ol style="list-style-type: none"> 6) забезпечують співробітництво Антимонопольного комітету України з міжнародними організаціями, державними органами та неурядовими організаціями інших держав; 7) за дорученням Голови Антимонопольного комітету України беруть участь у засіданнях комітетів Верховної Ради України під час розгляду питань, пов'язаних з діяльністю Антимонопольного комітету України, та представляють Антимонопольний комітет України у відносинах з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями; 8) погоджують призначення на посади та звільнення з посад працівників, зміни у структурі та штатному розписі підпорядкованих їм структурних підрозділів. <p>Перший заступник має право уповноважувати працівників Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень представляти інтереси Антимонопольного комітету України в суді.</p> <p>Розподіл обов'язків між першим заступником Голови та заступником Голови Антимонопольного комітету України здійснює Голова</p>	<p>Перший заступник та заступник Голови Антимонопольного комітету України:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) координують і контролюють роботу територіальних відділень Антимонопольного комітету України, дорадчих органів Антимонопольного комітету України та установ, що належать до сфери управління Антимонопольного комітету України; 2) спрямовують і контролюють діяльність підпорядкованих їм структурних підрозділів; 3) організують правове забезпечення діяльності структурних підрозділів апарату Антимонопольного комітету України; 4) забезпечують взаємодію Антимонопольного комітету України з Верховною Радою України; 5) забезпечують взаємодію Антимонопольного комітету України з міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади, правоохоронними органами, судами, іншими органами державної влади, підприємствами, установами та організаціями; <p>5-1) забезпечують взаємодію Антимонопольного комітету України з Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг в порядку інформаційної взаємодії у процесі моніторингу <u>цією</u> комісією енергетичних ринків та проведення нею розслідувань порушень щодо функціонування оптових енергетичних ринків;</p> <ol style="list-style-type: none"> 6) забезпечують співробітництво Антимонопольного комітету України з міжнародними організаціями, державними органами та неурядовими організаціями інших держав; 7) за дорученням Голови Антимонопольного комітету України беруть участь у засіданнях комітетів Верховної Ради України під час розгляду питань, пов'язаних з діяльністю Антимонопольного комітету України, та представляють Антимонопольний комітет України у відносинах з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями; 8) погоджують призначення на посади та звільнення з посад працівників, зміни у структурі та штатному розписі підпорядкованих їм структурних підрозділів. <p>Перший заступник має право уповноважувати працівників Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень представляти інтереси Антимонопольного комітету України в суді.</p> <p>Розподіл обов'язків між першим заступником Голови та заступником Голови Антимонопольного комітету України здійснює Голова Антимонопольного комітету України.</p> <p>Перший заступник і заступник Голови Антимонопольного комітету України виконують за дорученням Голови окремі його функції і заступають</p>
---	--

<p>Антимонопольного комітету України.</p> <p>Перший заступник і заступник Голови Антимонопольного комітету України виконують за дорученням Голови окремі його функції і заступають Голову Комітету у разі його відсутності або неможливості здійснення ним своїх повноважень.</p> <p>У разі відсутності першого заступника і заступника обов'язки Голови Антимонопольного комітету України виконує державний уповноважений Антимонопольного комітету України.</p>	<p>Голову Комітету у разі його відсутності або неможливості здійснення ним своїх повноважень.</p> <p>У разі відсутності першого заступника і заступника обов'язки Голови Антимонопольного комітету України виконує державний уповноважений Антимонопольного комітету України.</p>
<p>Стаття 20. Відносини Антимонопольного комітету України з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, органами адміністративно-господарського управління та контролю, засобами масової інформації та громадськими організаціями</p> <p>Органи влади, органи місцевого самоврядування беруть участь у розробленні та реалізації конкурентної політики, взаємодіють з Антимонопольним комітетом України в питаннях розвитку конкуренції, розроблення регіональних програм економічного розвитку та інформують Антимонопольний комітет України про виконання заходів, пов'язаних з реалізацією конкурентної політики.</p> <p>У питаннях розвитку конкуренції та демонополізації економіки Антимонопольний комітет України та його територіальні відділення взаємодіють з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, органами адміністративно-господарського управління та контролю.</p> <p>Відсутній абзац</p> <p>Антимонопольний комітет України та його територіальні відділення взаємодіють із засобами масової інформації та громадськими організаціями у роботі по запобіганню порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, оприлюднюють у засобах масової</p>	<p>Стаття 20. Відносини Антимонопольного комітету України з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, органами адміністративно-господарського управління та контролю, засобами масової інформації та громадськими організаціями</p> <p>Органи влади, органи місцевого самоврядування беруть участь у розробленні та реалізації конкурентної політики, взаємодіють з Антимонопольним комітетом України в питаннях розвитку конкуренції, розроблення регіональних програм економічного розвитку та інформують Антимонопольний комітет України про виконання заходів, пов'язаних з реалізацією конкурентної політики.</p> <p>У питаннях розвитку конкуренції та демонополізації економіки Антимонопольний комітет України та його територіальні відділення взаємодіють з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, органами адміністративно-господарського управління та контролю.</p> <p>З метою виявлення порушень законодавства у сфері захисту економічної конкуренції на оптових енергетичних ринках Антимонопольний комітетом України взаємодіє з Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у процесі проведення моніторингу та розслідувань порушень на оптовому енергетичному ринку в порядку встановленому законом.</p> <p>Порядок інформаційної взаємодії затверджується спільним рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та Антимонопольного комітету України та підлягає державній реєстрації Міністерством юстиції України.</p> <p>Антимонопольний комітет України та його територіальні відділення взаємодіють із засобами масової інформації та громадськими організаціями у роботі по запобіганню порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, оприлюднюють у засобах масової інформації повідомлення про свою діяльність і прийняті рішення.</p> <p>Органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані</p>

<p>інформації повідомлення про свою діяльність і прийняті рішення.</p> <p>Органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані погоджувати з Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями проекти нормативно-правових актів та інших рішень, які можуть вплинути на конкуренцію, зокрема щодо створення суб'єктів господарювання, встановлення і зміни правил їх поведінки на ринку, або такі, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках, а також одержувати дозвіл Антимонопольного комітету України на концентрацію у випадках, передбачених законом.</p>	<p>погоджувати з Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями проекти нормативно-правових актів та інших рішень, які можуть вплинути на конкуренцію, зокрема щодо створення суб'єктів господарювання, встановлення і зміни правил їх поведінки на ринку, або такі, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках, а також одержувати дозвіл Антимонопольного комітету України на концентрацію у випадках, передбачених законом.</p>
<p>Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 51, ст.833)</p>	
<p>Стаття відсутня</p>	<p>Стаття 2-1. Визначення термінів</p> <p>1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:</p> <p><u>зловживання на оптових енергетичних ринках - порушення встановлених законом обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією, або дії, що мають ознаки маніпулювання або спроби маніпулювання на оптових енергетичних ринках;</u></p> <p>оптовий енергетичний ринок - будь-який з ринків електричної енергії та/або природного газу, на якому здійснюються операції з оптовими енергетичними продуктами в межах України та інших держав-сторін Договору про заснування Енергетичного Співтовариства;</p> <p>оптові енергетичні продукти – договори (угоди) та деривативні контракти незалежно від місця та способу торгівлі, а саме:</p> <p>а) про купівлю-продаж електричної енергії та/або природного газу, місцем постачання яких є договірні сторони Договору про заснування Енергетичного Співтовариства;</p> <p>б) деривативні контракти базовим активом яких є електрична енергія або природний газ, місцем торгівлі та місцем постачання яких є договірні сторони Договору про заснування Енергетичного Співтовариства;</p> <p>в) щодо передачі електричної енергії або транспортування природного газу в межах держав-сторін Договору про заснування Енергетичного Співтовариства;</p> <p>г) деривативні контракти базовим активом яких є право передачі електричної енергії або транспортування природного газу в межах держав-сторін Договору про заснування Енергетичного Співтовариства;</p> <p>г) щодо постачання або розподілу електричної енергії кінцевим</p>

	<p>споживачам з сумарною дозволеною потужністю споживання електричної енергії установками такого споживача 100 МВт та вище;</p> <p>е) щодо постачання або розподілу природного газу кінцевим споживачам з сумарною максимальною потужністю споживання природного газу установками споживача 55 млн. м3 на рік та вище;</p> <p>особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами - суб'єкт господарювання, основним видом діяльності якого є організація торгівлі оптовими енергетичними продуктами (оператор ринку, оператор системи передачі, оператор газотранспортної системи, товарна біржа, оператор організованого ринку, електронний торговельний майданчик тощо) в межах держав-сторін Договору про заснування Енергетичного Співтовариства.</p> <p>Інші терміни вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у законах України "Про ринок електричної енергії", "Про ринок природного газу", "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки".</p>
<p>Стаття 6. Відносини Регулятора з Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, іншими органами державної влади</p> <p>1. Регулятор підзвітний Верховній Раді України. Регулятор щороку до 1 червня подає до Верховної Ради України звіт про свою діяльність і виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг за попередній рік.</p> <p>2. Регулятор взаємодіє з Кабінетом Міністрів України, центральними органами виконавчої влади.</p> <p>3. Регулятор розробляє та подає до Кабінету Міністрів України проекти актів Кабінету Міністрів України з питань, що належать до його компетенції, узагальнює та аналізує інформацію про їх виконання, вносить пропозиції щодо їх удосконалення.</p> <p>4. Регулятор взаємодіє з Антимонопольним комітетом України та органами фінансового контролю у процесі моніторингу та під час проведення Антимонопольним комітетом України розслідувань на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг. У разі виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції Регулятор звертається до Антимонопольного комітету України з поданням для прийняття відповідного рішення.</p>	<p>Стаття 6. Відносини Регулятора з Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, іншими органами державної влади</p> <p>1. Регулятор підзвітний Верховній Раді України. Регулятор щороку до 1 червня подає до Верховної Ради України звіт про свою діяльність і виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг за попередній рік.</p> <p>2. Регулятор взаємодіє з Кабінетом Міністрів України, центральними органами виконавчої влади.</p> <p>3. Регулятор розробляє та подає до Кабінету Міністрів України проекти актів Кабінету Міністрів України з питань, що належать до його компетенції, узагальнює та аналізує інформацію про їх виконання, вносить пропозиції щодо їх удосконалення.</p> <p>4. Регулятор, у процесі проведення у встановленому законодавством порядку моніторингу та розслідувань порушень на оптовому енергетичному ринку, взаємодіє з Антимонопольним комітетом України та Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку в порядку інформаційної взаємодії, затвердженому спільним рішенням ~~Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг~~ Регулятора, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та Антимонопольного комітету України.</p> <p>У процесі здійснення інформаційної взаємодії ~~Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг~~ Регулятор, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку та Антимонопольний комітет України забезпечують захист та конфіденційність отриманої інформації з урахуванням вимог законів України "Про інформацію", "Про доступ до публічної інформації" та міжнародних договорів України.</p>

<p>5. Регулятор надає на запит Кабінету Міністрів України, інших органів державної влади документи, статистичну та іншу інформацію, необхідні для виконання ними своїх функцій.</p>	<p>У разі виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції Регулятор звертається до Антимонопольного комітету України з поданням для прийняття відповідного рішення.</p> <p>5. Регулятор надає на запит Кабінету Міністрів України, інших органів державної влади документи, статистичну та іншу інформацію, необхідні для виконання ними своїх функцій.</p>
<p>Стаття 14. Порядок організації роботи Регулятора та прийняття рішень</p> <p>1. Засідання Регулятора є основною формою його роботи як колегіального органу. Порядок організації роботи Регулятора, зокрема проведення його засідань, визначається регламентом, що затверджується Регулятором, та підлягає оприлюдненню на його офіційному веб-сайті.</p> <p>2. Засідання Регулятора проводяться у формі відкритих слухань. На відкритих слуханнях розглядаються всі питання, розгляд яких належить до повноважень Регулятора, крім питань, що містять таємну інформацію.</p> <p>У разі розгляду Регулятором питання, що містить таємну інформацію, порядок доступу до якої регулюється законом, Регулятор приймає рішення про розгляд такого питання в режимі закритого слухання.</p> <p>3. Засідання Регулятора є правомочними у разі присутності на ньому більшості із загального складу Регулятора. У відкритих слуханнях мають право брати участь представники суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, організацій, що представляють інтереси споживачів, громадських організацій, засобів масової інформації та інші заінтересовані особи.</p> <p>У разі розгляду питання на закритих слуханнях Регулятор приймає рішення щодо доступу осіб, які можуть бути присутніми на таких слуханнях.</p> <p>4. Регулятор на своїх засіданнях:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) розглядає та приймає рішення з питань, що належать до його компетенції; 2) розглядає і схвалює в межах своїх повноважень проекти актів законодавства, пропозиції стосовно вдосконалення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг; 3) приймає нормативно-правові акти з питань, що належать до його компетенції; 4) затверджує щорічний звіт Регулятора; 5) затверджує регламент Регулятора; 6) розглядає справи про адміністративні правопорушення; 7) розглядає справи щодо видачі ліцензій та дотримання суб'єктами господарювання ліцензійних умов, а також щодо застосування санкцій за 	<p>Стаття 14. Порядок організації роботи Регулятора та прийняття рішень</p> <p>1. Засідання Регулятора є основною формою його роботи як колегіального органу. Порядок організації роботи Регулятора, зокрема проведення його засідань, визначається регламентом, що затверджується Регулятором, та підлягає оприлюдненню на його офіційному веб-сайті.</p> <p>2. Засідання Регулятора проводяться у формі відкритих слухань. На відкритих слуханнях розглядаються всі питання, розгляд яких належить до повноважень Регулятора, крім питань, що містять таємну інформацію.</p> <p>У разі розгляду Регулятором питання, що містить таємну інформацію, порядок доступу до якої регулюється законом, Регулятор приймає рішення про розгляд такого питання в режимі закритого слухання.</p> <p>3. Засідання Регулятора є правомочними у разі присутності на ньому більшості із загального складу Регулятора. У відкритих слуханнях мають право брати участь представники суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, організацій, що представляють інтереси споживачів, громадських організацій, засобів масової інформації та інші заінтересовані особи.</p> <p>У разі розгляду питання на закритих слуханнях Регулятор приймає рішення щодо доступу осіб, які можуть бути присутніми на таких слуханнях.</p> <p>4. Регулятор на своїх засіданнях:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) розглядає та приймає рішення з питань, що належать до його компетенції; 2) розглядає і схвалює в межах своїх повноважень проекти актів законодавства, пропозиції стосовно вдосконалення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг; 3) приймає нормативно-правові акти з питань, що належать до його компетенції; 4) затверджує щорічний звіт Регулятора; 5) затверджує регламент Регулятора; 6) розглядає справи про адміністративні правопорушення; 7) розглядає справи щодо видачі ліцензій та дотримання суб'єктами господарювання ліцензійних умов, а також щодо застосування санкцій за

<p>порушення ліцензійних умов та законодавства з питань державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суміжних ринків.</p> <p>Відсутній пункт</p> <p>Перелік питань, що вносяться на розгляд Регулятора, оприлюднюється не пізніше як за три робочі дні до дня проведення засідання на офіційному веб-сайті Регулятора.</p> <p>Разом з переліком питань, що вносяться на розгляд Регулятора, підлягають оприлюдненню на офіційному веб-сайті Регулятора проекти рішень Регулятора та обґрунтування до них, одержані зауваження та пропозиції, а також вмотивована позиція Регулятора щодо одержаних зауважень.</p>	<p>порушення ліцензійних умов та законодавства з питань державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суміжних ринків;</p> <p>8) розглядає справи про застосування санкцій за результатами розслідувань порушень щодо функціонування оптового енергетичного ринку.</p> <p>Перелік питань, що вносяться на розгляд Регулятора, оприлюднюється не пізніше як за три робочі дні до дня проведення засідання на офіційному веб-сайті Регулятора.</p> <p>Разом з переліком питань, що вносяться на розгляд Регулятора, підлягають оприлюдненню на офіційному веб-сайті Регулятора проекти рішень Регулятора та обґрунтування до них, одержані зауваження та пропозиції, а також вмотивована позиція Регулятора щодо одержаних зауважень.</p>
<p>...</p> <p>6. Рішення Регулятора не підлягають державній реєстрації Міністерством юстиції України. Відсутність державної реєстрації рішень Регулятора не є підставою для відмови суду у прийнятті заяви про їх оскарження.</p> <p>Регулятор веде реєстр всіх прийнятих рішень та забезпечує вільний доступ до них на своєму офіційному веб-сайті у затвердженому ним порядку.</p>	<p>...</p> <p>6. Рішення Регулятора не підлягають державній реєстрації Міністерством юстиції України, крім випадків встановлених законом. Відсутність державної реєстрації рішень Регулятора не є підставою для відмови суду у прийнятті заяви про їх оскарження.</p> <p>Регулятор веде реєстр всіх прийнятих рішень та забезпечує вільний доступ до них на своєму офіційному веб-сайті у затвердженому ним порядку.</p>
<p>Стаття 17. Функції та повноваження Регулятора</p> <p>1. Для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор:</p> <p>1) приймає обов'язкові до виконання рішення з питань, що належать до його компетенції;</p> <p>2) вносить пропозиції до органів державної влади щодо вдосконалення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>3) розробляє та затверджує нормативно-правові акти, зокрема: ліцензійні умови провадження господарської діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг; порядки контролю за дотриманням вимог законодавства у відповідній сфері регулювання та ліцензійних умов; порядок розрахунку та встановлення ставки внесків на регулювання; показники якості надання послуг суб'єктами природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг та суб'єктами, що провадять діяльність на суміжних ринках; правила ринку, правила ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку та зміни до них відповідно до Закону України "Про ринок електричної енергії"; правила розгляду звернень споживачів щодо дій суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та</p>	<p>Стаття 17. Функції та повноваження Регулятора</p> <p>1. Для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор:</p> <p>1) приймає обов'язкові до виконання рішення з питань, що належать до його компетенції;</p> <p>2) вносить пропозиції до органів державної влади щодо вдосконалення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>3) розробляє та затверджує нормативно-правові акти, зокрема: ліцензійні умови провадження господарської діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг; порядки контролю за дотриманням вимог законодавства у відповідній сфері регулювання та ліцензійних умов; порядок розрахунку та встановлення ставки внесків на регулювання; показники якості надання послуг суб'єктами природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг та суб'єктами, що провадять діяльність на суміжних ринках; правила ринку, правила ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку та зміни до них відповідно до Закону України "Про ринок електричної енергії"; правила розгляду звернень споживачів щодо дій суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та</p>

<p>комунальних послуг, та врегулювання спорів; правила врегулювання спорів, що виникають між суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, а також спорів, що виникають між оператором системи передачі електричної енергії, оператором газотранспортної системи та/або оператором газосховищ та суб'єктом управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії; порядки (правила) організації обліку та звітності за видами ліцензованої діяльності; порядки (методики) формування, розрахунку та встановлення державних регульованих цін і тарифів для суб'єктів природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг, а також для інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом; кодекси систем передачі та розподілу електричної енергії, газотранспортної та газорозподільних систем, кодекси газосховищ та установки LNG, підготовлені операторами, та ініціює внесення змін до них; порядки (методики) приєднання до електричних, теплових, газових мереж, розрахунку плати за приєднання та фінансування послуг з приєднання; правила користування (постачання) товарами та послугами на роздрібних ринках; форми звітності суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та порядок їх подання; порядок розслідування порушень законодавства щодо функціонування ринків електричної енергії та природного газу; порядок ліцензування видів господарської діяльності, державне регулювання яких здійснюється Регулятором; 4) здійснює: ліцензування видів господарської діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг, передбачених законом; визначення умов, за яких суб'єкти природних монополій і суміжних ринків у сферах енергетики та комунальних послуг можуть провадити діяльність без ліцензії; визначення умов доступу до товарів (послуг), що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг; встановлення обмежень для суб'єктів природних монополій щодо суміщення видів діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг;</p>	<p>комунальних послуг, та врегулювання спорів; правила врегулювання спорів, що виникають між суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, а також спорів, що виникають між оператором системи передачі електричної енергії, оператором газотранспортної системи та/або оператором газосховищ та суб'єктом управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії; порядки (правила) організації обліку та звітності за видами ліцензованої діяльності; порядки (методики) формування, розрахунку та встановлення державних регульованих цін і тарифів для суб'єктів природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг, а також для інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом; кодекси систем передачі та розподілу електричної енергії, газотранспортної та газорозподільних систем, кодекси газосховищ та установки LNG, підготовлені операторами, та ініціює внесення змін до них; порядки (методики) приєднання до електричних, теплових, газових мереж, розрахунку плати за приєднання та фінансування послуг з приєднання; правила користування (постачання) товарами та послугами на роздрібних ринках; форми звітності суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та порядок їх подання; порядок розслідування порушень законодавства щодо функціонування ринків електричної енергії та природного газу; порядок ліцензування видів господарської діяльності, державне регулювання яких здійснюється Регулятором; 4) здійснює: ліцензування видів господарської діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг, передбачених законом; визначення умов, за яких суб'єкти природних монополій і суміжних ринків у сферах енергетики та комунальних послуг можуть провадити діяльність без ліцензії; визначення умов доступу до товарів (послуг), що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг; встановлення обмежень для суб'єктів природних монополій щодо суміщення видів діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг;</p>
--	--

контроль за недопущенням перехресного субсидіювання при провадженні господарської діяльності суб'єктами природних монополій і суміжних ринків у сферах енергетики та комунальних послуг;

5) контролює виконання операторами систем передачі та розподілу, операторами газотранспортної та газорозподільних систем, іншими суб'єктами ринків електричної енергії і природного газу, а у відповідних випадках - власниками систем їхніх зобов'язань відповідно до закону;

6) затверджує типові та схвалює примірні договори відповідно до закону;

7) здійснює сертифікацію операторів системи передачі та газотранспортної системи відповідно до встановленого ним порядку;

8) визначає і публікує умови доступу до транскордонної системи передачі електричної енергії та природного газу, включаючи процедури розподілу пропускної спроможності та управління перевантаженням;

9) затверджує і публікує умови надання послуг з балансування, які повинні надаватися на справедливій і недискримінаційній основі, ґрунтуватися на об'єктивних критеріях, з найбільшою економічною ефективністю і забезпечувати стимулювання користувачів мережі до балансування свого споживання енергії з мережі та постачання енергії в мережу;

Відсутній пункт

10) бере участь у регулюванні платіжно-розрахункових відносин на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг у випадках, визначених законом;

11) контролює додержання ліцензіатами законодавства у відповідній сфері регулювання і ліцензійних умов провадження господарської діяльності та вживає заходів до запобігання порушенням ліцензійних умов;

12) розглядає справи про порушення ліцензійних умов, а також справи про адміністративні правопорушення і за результатами розгляду приймає рішення про застосування санкцій, накладення адміністративних стягнень у випадках, передбачених законом, приймає у межах своєї компетенції

контроль за недопущенням перехресного субсидіювання при провадженні господарської діяльності суб'єктами природних монополій і суміжних ринків у сферах енергетики та комунальних послуг;

5) контролює виконання операторами систем передачі та розподілу, операторами газотранспортної та газорозподільних систем, іншими суб'єктами ринків електричної енергії і природного газу, а у відповідних випадках - власниками систем їхніх зобов'язань відповідно до закону;

6) затверджує типові та схвалює примірні договори відповідно до закону;

7) здійснює сертифікацію операторів системи передачі та газотранспортної системи відповідно до встановленого ним порядку;

8) визначає і публікує умови доступу до транскордонної системи передачі електричної енергії та природного газу, включаючи процедури розподілу пропускної спроможності та управління перевантаженням;

9) затверджує і публікує умови надання послуг з балансування, які повинні надаватися на справедливій і недискримінаційній основі, ґрунтуватися на об'єктивних критеріях, з найбільшою економічною ефективністю і забезпечувати стимулювання користувачів мережі до балансування свого споживання енергії з мережі та постачання енергії в мережу;

9-1) визначає рекомендації щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках відповідно до вимог нормативно-правових актів Енергетичного Співтовариства та положень Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони;

9-2) контролює виконання рекомендацій щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках та поведінку суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на зазначених ринках, з метою виявлення ознак зловживань на оптових енергетичних ринках;

10) бере участь у регулюванні платіжно-розрахункових відносин на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг у випадках, визначених законом;

11) контролює додержання ліцензіатами законодавства у відповідній сфері регулювання і ліцензійних умов провадження господарської діяльності та вживає заходів до запобігання порушенням ліцензійних умов;

12) розглядає справи про порушення ліцензійних умов, а також справи про адміністративні правопорушення і за результатами розгляду приймає рішення про застосування санкцій, накладення адміністративних стягнень у випадках, передбачених законом, приймає у межах своєї компетенції рішення про направлення до відповідних державних органів матеріалів про виявлені факти порушення законодавства;

рішення про направлення до відповідних державних органів матеріалів про виявлені факти порушення законодавства;

13) встановлює державні регульовані ціни і тарифи на товари (послуги) суб'єктів природних монополій та інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом, та змінює їх за результатами перевірки або моніторингу;

14) забезпечує захист прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, розгляд звернень таких споживачів та врегулювання спорів, надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора;

15) здійснює моніторинг та аналіз ринків у сферах енергетики та комунальних послуг;

Відсутні підпункти

16) організує проведення науково-технічних та аналітичних досліджень з питань, що належать до його компетенції;

17) оприлюднює інформацію про свою діяльність відповідно до закону та здійснює інші заходи щодо налагодження діалогу з громадськістю, створює умови для участі громадян у процесі формування та реалізації державної політики;

18) бере участь у підготовці проектів міжнародних договорів України;

19) здійснює заходи щодо адаптації законодавства України у сфері енергетики до законодавства Європейського Союзу, в тому числі впроваджує в регуляторні акти регламенти, прийняті на рівні Енергетичного Співтовариства, та проводить консультації з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства щодо питань адаптації законодавства України;

13) встановлює державні регульовані ціни і тарифи на товари (послуги) суб'єктів природних монополій та інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом, та змінює їх за результатами перевірки або моніторингу;

14) забезпечує захист прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, розгляд звернень таких споживачів та врегулювання спорів, надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора;

15) здійснює моніторинг та аналіз ринків у сферах енергетики та комунальних послуг;

15-1) веде реєстр учасників оптових енергетичних ринків відповідно до затвердженого порядку;

15-2) веде реєстр осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами;

15-3) веде реєстр стандартизованих оптових енергетичних продуктів;

16) організує проведення науково-технічних та аналітичних досліджень з питань, що належать до його компетенції;

17) оприлюднює інформацію про свою діяльність відповідно до закону та здійснює інші заходи щодо налагодження діалогу з громадськістю, створює умови для участі громадян у процесі формування та реалізації державної політики;

18) бере участь у підготовці проектів міжнародних договорів України;

19) здійснює заходи щодо адаптації законодавства України у сфері енергетики до законодавства Європейського Союзу, в тому числі впроваджує в регуляторні акти регламенти, прийняті на рівні Енергетичного Співтовариства, та проводить консультації з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства щодо питань адаптації законодавства України відповідно до законодавства Енергетичного Співтовариства та з Європейською Комісією відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони;

19-1) співпрацює з Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства та регулюючими органами інших держав з метою виконання функцій та завдань, що визначені Регламентом (ЄС) № 1227/2011 від 25 жовтня 2011 року щодо цілісності та прозорості оптового енергетичного ринку, адаптованим відповідно до рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства 2018/10/МС-EnC;

20) встановлює мінімальні стандарти та вимоги до якості

Примечание [A1]: Враховуючи, що Закони про ринок електричної енергії та про ринок природного газу оперують різними термінами, пропонуємо дати визначення:

Учасник оптових енергетичних ринків – учасник ринку електричної енергії та/або суб'єкт ринку природного газу, що здійснює операції з оптовими енергетичними продуктами

Примечание [A2]: Визначення цього терміну відсутнє, у разі його використання пропонуємо надати йому визначення. Однак ні в цьому законопроекті, ні в Законі про ринки капіталу, Законі про ринок е/е, Законі про ринок газу цей термін не зустрічається. Яка мета такого реєстру?

Примечание [A3]: Пропонуємо функції та завдання НКРЕКП згідно REMIT імплементувати у вигляді переліку конкретних функцій і завдань

<p>20) встановлює мінімальні стандарти та вимоги до якості обслуговування споживачів у сферах енергетики та комунальних послуг, визначає умови, порядок і розміри компенсації споживачам, що застосовується у разі недотримання встановлених стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів, здійснює моніторинг їх дотримання;</p> <p>21) схвалює/затверджує інвестиційні програми (плани розвитку) суб'єктів, діяльність яких регулюється Регулятором, у випадках, встановлених законом, та вносить зміни до них відповідно до порядку, затвердженого Регулятором;</p> <p>21⁻¹) погоджує договори, що передбачають здійснення фінансування оператора системи передачі або оператора газотранспортної системи та укладаються між оператором системи передачі або оператором газотранспортної системи та власником системи передачі або власником газотранспортної системи в особі уповноваженого суб'єкта управління об'єктами державної власності;</p> <p>22) забезпечує досудовий розгляд спорів, що виникають між суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>22⁻¹) проводить розслідування порушень щодо функціонування ринків електричної енергії та природного газу відповідно до затвердженого порядку;</p> <p>22⁻²) встановлює відповідно до затвердженої ним методики розміри нормативних та виробничо-технологічних витрат/витрат природного газу для кожного оператора газорозподільної системи, які враховуються при встановленні тарифів на послуги розподілу природного газу;</p> <p>23) здійснює у встановленому законодавством порядку видавничу діяльність;</p> <p>24) забезпечує відповідно до закону доступ споживачів до інформації про ціни/тарифи у сферах постачання електричної енергії, природного газу, а також у сферах тепlopостачання, централізованого водopостачання та водовідведення;</p> <p>25) проводить консультації з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства з метою отримання висновків щодо застосування законодавства Енергетичного Співтовариства та положень Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони;</p> <p>26) виконує інші функції та повноваження, визначені законом.</p> <p>2. Регулятор має право:</p> <p>1) приймати рішення з питань, що належать до його компетенції, які є обов'язковими до виконання;</p> <p>1⁻¹) встановлювати граничні ціни (тимчасові мінімальні та/або максимальні цінові межі) на ринку "на добу наперед",</p>	<p>обслуговування споживачів у сферах енергетики та комунальних послуг, визначає умови, порядок і розміри компенсації споживачам, що застосовується у разі недотримання встановлених стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів, здійснює моніторинг їх дотримання;</p> <p>21) схвалює/затверджує інвестиційні програми (плани розвитку) суб'єктів, діяльність яких регулюється Регулятором, у випадках, встановлених законом, та вносить зміни до них відповідно до порядку, затвердженого Регулятором;</p> <p>21⁻¹) погоджує договори, що передбачають здійснення фінансування оператора системи передачі або оператора газотранспортної системи та укладаються між оператором системи передачі або оператором газотранспортної системи та власником системи передачі або власником газотранспортної системи в особі уповноваженого суб'єкта управління об'єктами державної власності;</p> <p>22) забезпечує досудовий розгляд спорів, що виникають між суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>22⁻¹) проводить розслідування порушень щодо функціонування оптових енергетичних ринків (ринків електричної енергії та природного газу) відповідно до затвердженого порядку;</p> <p>22⁻²) встановлює відповідно до затвердженої ним методики розміри нормативних та виробничо-технологічних витрат/витрат природного газу для кожного оператора газорозподільної системи, які враховуються при встановленні тарифів на послуги розподілу природного газу;</p> <p>23) здійснює у встановленому законодавством порядку видавничу діяльність;</p> <p>24) забезпечує відповідно до закону доступ споживачів до інформації про ціни/тарифи у сферах постачання електричної енергії, природного газу, а також у сферах тепlopостачання, централізованого водopостачання та водовідведення;</p> <p>25) проводить консультації з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства та Європейською Комісією з метою отримання висновків щодо застосування законодавства Енергетичного Співтовариства та положень Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони;</p> <p>26) виконує інші функції та повноваження, визначені законом.</p> <p>2. Регулятор має право:</p> <p>1) приймати рішення з питань, що належать до його компетенції, які є обов'язковими до виконання;</p> <p>1⁻¹) встановлювати граничні ціни (тимчасові мінімальні та/або максимальні цінові межі) на ринку "на добу наперед",</p>
--	---

Примечание [A4]: Ринки e/e та газу включають оптові та роздрібні, тому пропонуємо залишити або «оптові енергетичні ринки» або «ринки електричної енергії та природного газу»

<p>26) виконує інші функції та повноваження, визначені законом.</p> <p>2. Регулятор має право:</p> <p>1) приймати рішення з питань, що належать до його компетенції, які є обов'язковими до виконання;</p> <p>1-1) встановлювати граничні ціни (тимчасові мінімальні та/або максимальні цінові межі) на ринку "на добу наперед", внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку для кожної торгової зони відповідно до методики, визначеної Регулятором;</p> <p>2) вимагати від операторів систем передачі та розподілу електричної енергії або операторів газотранспортної та газорозподільних систем за необхідності змінювати умови і положення, у тому числі тарифи або методики, з метою забезпечення їх пропорційності і застосування на недискримінаційній основі;</p> <p>3) отримувати безоплатно на свій запит необхідні для виконання покладених функцій:</p> <p>від суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, - копії документів, статистичну та іншу інформацію про їхню діяльність;</p> <p>від органів державної влади - документи, матеріали, статистичну та іншу інформацію, необхідну для виконання покладених функцій;</p> <p>від суб'єктів управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії - копії документів, матеріали, статистичну та іншу інформацію, необхідні для здійснення моніторингу відносин між суб'єктами управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії, оператором системи передачі електричної енергії, оператором газотранспортної системи та/або оператором газосховищ, а також вирішення спорів між ними відповідно до закону;</p> <p>4) вимагати від суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, надання у визначені Регулятором строки, але не менш як протягом 10 робочих днів, завірених в установленому законодавством порядку копій документів, пояснень та іншої інформації, пов'язаної з провадженням такими суб'єктами ліцензованої діяльності, необхідних для виконання покладених функцій;</p> <p>5) передавати у порядку, встановленому законодавством, відповідним</p>	<p>внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку для кожної торгової зони відповідно до методики, визначеної Регулятором;</p> <p>2) вимагати від операторів систем передачі та розподілу електричної енергії або операторів газотранспортної та газорозподільних систем за необхідності змінювати умови і положення, у тому числі тарифи або методики, з метою забезпечення їх пропорційності і застосування на недискримінаційній основі;</p> <p>3) отримувати безоплатно на свій запит необхідні для виконання покладених функцій:</p> <p>від суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, - копії документів, дані та іншу інформацію про їхню діяльність;</p> <p>від осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, - дані та іншу інформацію стосовно операцій з оптовими енергетичними продуктами;</p> <p>від органів державної влади - документи, матеріали, статистичну та іншу інформацію, необхідну для виконання покладених функцій;</p> <p>від суб'єктів управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії - копії документів, матеріали, статистичну та іншу інформацію, необхідні для здійснення моніторингу відносин між суб'єктами управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії, оператором системи передачі електричної енергії, оператором газотранспортної системи та/або оператором газосховищ, а також вирішення спорів між ними відповідно до закону;</p> <p>4) вимагати від суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, надання у визначені Регулятором строки, але не менш як протягом 10 робочих днів, завірених в установленому законодавством порядку копій документів, пояснень та іншої інформації, пов'язаної з провадженням такими суб'єктами ліцензованої діяльності, необхідних для виконання покладених функцій;</p> <p>5) передавати у порядку, встановленому законодавством, відповідним державним органам матеріали про виявлені факти порушення законодавства;</p> <p>6) звертатися до суду з підстав, передбачених законом, та здійснювати захист своїх прав та законних інтересів у суді;</p> <p>7) залучати вчених та спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками) до розроблення проектів нормативно-правових актів, проведення консультацій та експертиз у сферах енергетики та</p>
--	---

<p>державним органам матеріали про виявлені факти порушення законодавства;</p> <p>6) звертатися до суду з підстав, передбачених законом, та здійснювати захист своїх прав та законних інтересів у суді;</p> <p>7) залучати вчених та спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками) до розроблення проектів нормативно-правових актів, проведення консультацій та експертиз у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>8) укладати угоди про співробітництво з питань своїх повноважень з іноземними і міжнародними органами та організаціями, у тому числі з регулюючими органами інших держав;</p> <p>9) співпрацювати з регулюючими органами інших держав і Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства, отримувати і надавати будь-яку інформацію, необхідну для виконання покладених на них завдань відповідно до цього Закону;</p> <p>10) утворювати за потреби у межах своєї компетенції робочі групи, постійні або тимчасові консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи;</p> <p>11) інші права, визначені законом.</p>	<p>комунальних послуг;</p> <p>8) укладати угоди про співробітництво з питань своїх повноважень з іноземними і міжнародними органами та організаціями, у тому числі з регулюючими органами інших держав;</p> <p>9) співпрацювати з регулюючими органами інших держав і Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства, отримувати і надавати будь-яку інформацію, необхідну для виконання покладених на них завдань відповідно до цього Закону;</p> <p>10) утворювати за потреби у межах своєї компетенції робочі групи, постійні або тимчасові консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи;</p> <p>11) інші права, визначені законом.</p>
<p>Стаття 20. Моніторинг ринків у сферах енергетики та комунальних послуг</p> <p>1. Регулятор здійснює моніторинг функціонування ринків у сферах енергетики та комунальних послуг, який забезпечується шляхом проведення аналізу та оцінки, зокрема:</p> <p>1) рівня прозорості та конкуренції на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>2) рівня відкриття та ефективності функціонування ринків у сферах енергетики та комунальних послуг, рівня конкуренції на оптовому і роздрібному ринках, показників зміни постачальника і статистики відключень, рівня цін та якості робіт з технічного обслуговування, скарг споживачів, застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, а також будь-яких інших практик, що призводять до порушення, спотворення або обмеження конкуренції на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>3) оптових цін на енергетичних ринках та роздрібних цін на товари (послуги) на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>Відсутній підпункт</p> <p>4) порушень та/або обмежень конкуренції на ринках у сферах</p>	<p>Стаття 20. Моніторинг ринків у сферах енергетики та комунальних послуг</p> <p>1. Регулятор здійснює моніторинг функціонування ринків у сферах енергетики та комунальних послуг, який забезпечується шляхом проведення аналізу та оцінки, зокрема:</p> <p>1) рівня прозорості та конкуренції на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>2) рівня відкриття та ефективності функціонування ринків у сферах енергетики та комунальних послуг, рівня конкуренції на оптовому і роздрібному ринках, показників зміни постачальника і статистики відключень, рівня цін та якості робіт з технічного обслуговування, скарг споживачів, застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, а також будь-яких інших практик, що призводять до порушення, спотворення або обмеження конкуренції на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>3) оптових цін на енергетичних ринках та роздрібних цін на товари (послуги) на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>3-1) рівня прозорості, поведінки на оптових енергетичних ринках та торгівельної діяльності з оптовими енергетичними продуктами з метою виявлення та запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках;</p> <p>4) порушень та/або обмежень конкуренції на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, проявів обмежувальної договірної практики на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг,</p>

<p>енергетики та комунальних послуг, проявів обмежувальної договірної практики на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, включаючи індивідуальні умови договорів з великими побутовими споживачами і, за потреби, інформує Антимонопольний комітет України про таку практику;</p> <p>5) виконання суб'єктами господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, своїх зобов'язань відповідно до законодавства;</p> <p>6) проявів перехресного субсидіювання між різними видами діяльності, категоріями споживачів (замовників) на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>7) стану безпеки постачання енергоресурсів та безперебійної роботи інфраструктури;</p> <p>8) реалізації інвестиційних програм і заходів з інвестиційного планування щодо операторів систем передачі та розподілу, газотранспортної та газорозподільних систем у коротко- і довгостроковій перспективі з метою підвищення ефективності роботи систем і сприяння ринковій інтеграції;</p> <p>9) інвестицій у генеруючі потужності з метою забезпечення безпеки постачання електричної енергії;</p> <p>10) дотримання вимог щодо надійності та безперебійності електро-, тепло-, водо-, газопостачання, стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів;</p> <p>11) виконання операторами систем передачі та розподілу, операторами газотранспортної та газорозподільних систем їхніх функцій та зобов'язань відповідно до законодавства;</p> <p>12) дотримання правил управління перевантаженнями, включаючи правила розподілу пропускної спроможності електричних (газових) міждержавних мереж/перетинів;</p> <p>13) застосування правил, що регулюють розподіл міжсистемної пропускної потужності і управління перевантаженнями в системах передачі електричної енергії та природного газу, включаючи перевантаження міжсистемних з'єднань, заснованих на зобов'язаннях, взятих Україною відповідно до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства;</p> <p>14) виконання операторами систем передачі та розподілу, газотранспортної та газорозподільних систем умов щодо недискримінаційного доступу до їхніх мереж/систем, у тому числі доступу до мереж нових учасників ринків електричної енергії, зокрема виробників електричної енергії з відновлюваних джерел енергії, та природного газу;</p> <p>15) умов доступу до газосховищ, акумулюючої здатності в системі передачі природного газу (заповнення системи) та інших допоміжних послуг, пов'язаних з природним газом;</p> <p>16) використання доходів, отриманих від управління перевантаженнями в</p>	<p>включаючи індивідуальні умови договорів з великими побутовими споживачами і, за потреби, інформує Антимонопольний комітет України про таку практику;</p> <p>5) виконання суб'єктами господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, своїх зобов'язань відповідно до законодавства;</p> <p>6) проявів перехресного субсидіювання між різними видами діяльності, категоріями споживачів (замовників) на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг;</p> <p>7) стану безпеки постачання енергоресурсів та безперебійної роботи інфраструктури;</p> <p>8) реалізації інвестиційних програм і заходів з інвестиційного планування щодо операторів систем передачі та розподілу, газотранспортної та газорозподільних систем у коротко- і довгостроковій перспективі з метою підвищення ефективності роботи систем і сприяння ринковій інтеграції;</p> <p>9) інвестицій у генеруючі потужності з метою забезпечення безпеки постачання електричної енергії;</p> <p>10) дотримання вимог щодо надійності та безперебійності електро-, тепло-, водо-, газопостачання, стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів;</p> <p>11) виконання операторами систем передачі та розподілу, операторами газотранспортної та газорозподільних систем їхніх функцій та зобов'язань відповідно до законодавства;</p> <p>12) дотримання правил управління перевантаженнями, включаючи правила розподілу пропускної спроможності електричних (газових) міждержавних мереж/перетинів;</p> <p>13) застосування правил, що регулюють розподіл міжсистемної пропускної потужності і управління перевантаженнями в системах передачі електричної енергії та природного газу, включаючи перевантаження міжсистемних з'єднань, заснованих на зобов'язаннях, взятих Україною відповідно до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства;</p> <p>14) виконання операторами систем передачі та розподілу, газотранспортної та газорозподільних систем умов щодо недискримінаційного доступу до їхніх мереж/систем, у тому числі доступу до мереж нових учасників ринків електричної енергії, зокрема виробників електричної енергії з відновлюваних джерел енергії, та природного газу;</p> <p>15) умов доступу до газосховищ, акумулюючої здатності в системі передачі природного газу (заповнення системи) та інших допоміжних послуг, пов'язаних з природним газом;</p> <p>16) використання доходів, отриманих від управління перевантаженнями в</p>
---	--

<p>системах передачі електричної енергії та природного газу;</p> <p>17) строків, необхідних операторам систем передачі та розподілу для виконання робіт з приєднання та ремонту;</p> <p>18) своєчасності оприлюднення операторами систем передачі електричної енергії та природного газу інформації щодо міжсистемних з'єднань, розподілу пропускної спроможності таких з'єднань;</p> <p>19) змін у структурі власності суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики, зокрема суб'єктів господарювання, що виконують функції операторів передачі та розподілу електричної енергії та природного газу;</p> <p>20) застосування цін і тарифів у сферах, що регулюються;</p> <p>21) застосування умов для приєднання до мереж нових генеруючих потужностей з належним урахуванням витрат і вигод, пов'язаних з різними технологіями у використанні відновлюваних джерел енергії, а також із розподіленою генерацією та комбінованим виробництвом теплової та електричної енергії (когенерацією);</p> <p>22) дотримання ліцензіатами ліцензійних умов, у тому числі щодо транскордонних питань;</p> <p>23) наявності обмежувальних договірних практик, у тому числі виняткових положень, які можуть перешкоджати споживачам укладати договори одночасно з більш як одним постачальником або обмежувати таку можливість;</p> <p>24) дотримання виконання зобов'язань суб'єктами господарювання, які здійснюють один або більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики або один чи більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики та іншої діяльності;</p> <p>25) виконання зобов'язань, що стосуються бухгалтерського обліку та публікації фінансової звітності суб'єктами господарювання, які здійснюють один або більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики або один або більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики та іншої діяльності;</p> <p>26) виконання програм відповідності, прийнятих оператором газотранспортної системи, систем розподілу природного газу, оператором газосховищ, операторами систем передачі та розподілу електричної енергії, за допомогою яких вони повинні забезпечувати повну юридичну, фінансову, управлінську та операційну незалежність від вертикально інтегрованих організацій (суб'єктів господарювання), до складу яких вони входять, а також від суміжних підприємств з метою забезпечення недискримінації, прозорості та об'єктивності у функціонуванні енергетичних ринків;</p> <p>27) технічного співробітництва з операторами системи передачі та/або операторами ринку інших договірних сторін Договору про заснування Енергетичного Співтовариства.</p>	<p>в системах передачі електричної енергії та природного газу;</p> <p>17) строків, необхідних операторам систем передачі та розподілу для виконання робіт з приєднання та ремонту;</p> <p>18) своєчасності оприлюднення операторами систем передачі електричної енергії та природного газу інформації щодо міжсистемних з'єднань, розподілу пропускної спроможності таких з'єднань;</p> <p>19) змін у структурі власності суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики, зокрема суб'єктів господарювання, що виконують функції операторів передачі та розподілу електричної енергії та природного газу;</p> <p>20) застосування цін і тарифів у сферах, що регулюються;</p> <p>21) застосування умов для приєднання до мереж нових генеруючих потужностей з належним урахуванням витрат і вигод, пов'язаних з різними технологіями у використанні відновлюваних джерел енергії, а також із розподіленою генерацією та комбінованим виробництвом теплової та електричної енергії (когенерацією);</p> <p>22) дотримання ліцензіатами ліцензійних умов, у тому числі щодо транскордонних питань;</p> <p>23) наявності обмежувальних договірних практик, у тому числі виняткових положень, які можуть перешкоджати споживачам укладати договори одночасно з більш як одним постачальником або обмежувати таку можливість;</p> <p>24) дотримання виконання зобов'язань суб'єктами господарювання, які здійснюють один або більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики або один чи більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики та іншої діяльності;</p> <p>25) виконання зобов'язань, що стосуються бухгалтерського обліку та публікації фінансової звітності суб'єктами господарювання, які здійснюють один або більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики або один або більше видів регульованої діяльності у сферах енергетики та іншої діяльності;</p> <p>26) виконання програм відповідності, прийнятих оператором газотранспортної системи, систем розподілу природного газу, оператором газосховищ, операторами систем передачі та розподілу електричної енергії, за допомогою яких вони повинні забезпечувати повну юридичну, фінансову, управлінську та операційну незалежність від вертикально інтегрованих організацій (суб'єктів господарювання), до складу яких вони входять, а також від суміжних підприємств з метою забезпечення недискримінації, прозорості та об'єктивності у функціонуванні енергетичних ринків;</p> <p>27) технічного співробітництва з операторами системи передачі та/або операторами ринку інших договірних сторін Договору про</p>
--	---

<p>Порядок здійснення моніторингу ринків у сферах енергетики та комунальних послуг визначається Регулятором.</p>	<p>заснування Енергетичного Співтовариства. Порядок здійснення моніторингу ринків у сферах енергетики та комунальних послуг визначається Регулятором.</p>
<p>Стаття відсутня</p>	<p>Стаття 20-1. Виявлення зловживань на оптових енергетичних ринках</p> <p>1. Регулятор здійснює реєстрацію ~~учасників оптового енергетичного ринку~~ (учасників ринку електричної енергії, суб'єктів ринку природного газу), які здійснюють або мають намір здійснювати операції з оптовими енергетичними продуктами, шляхом включення їх до реєстру учасників оптових енергетичних ринків.</p> <p>Інформація з реєстру учасників оптових енергетичних ринків передається Регулятором Раді регуляторних органів Енергетичного Співтовариства та оприлюднюється на веб-сайті Регулятора.</p> <p>Обсяг інформації з реєстру учасників оптових енергетичних ринків, що підлягає оприлюдненню, визначається Регулятором з урахуванням вимог, встановлених законами України "Про інформацію", "Про доступ до публічної інформації".</p> <p>2. З метою виявлення та запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках Регулятор здійснює моніторинг торговельних операцій з оптовими енергетичними продуктами.</p> <p>Інформація щодо учасників оптових енергетичних ринків, отримана у процесі моніторингу, не підлягає розголошенню Регулятором, його працівниками, крім випадків передбачених законом.</p> <p>3. У разі, якщо у процесі моніторингу торговельної діяльності з оптовими енергетичними продуктами Регулятором виявлено факт та/або обставини, які мають ознаки ~~зловживань порушення встановлених Законом обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією, або виявлено дії, що мають ознаки маніпулювання або спроби маніпулювання~~ на оптових енергетичних ринках, Регулятор ініціює розслідування виявлених порушень.</p> <p>Розслідування порушень на оптових енергетичних ринках здійснюється відповідно до порядку проведення розслідування порушень щодо функціонування оптових енергетичних ринків, який розробляється та затверджується Регулятором з урахуванням вимог статті 20-2 Закону.</p> <p>Під час проведення розслідування Регулятор повинен повно і всебічно розглянути всі факти та обставини, які свідчать про вчинення порушення, і встановити причинно-наслідковий зв'язок між діями ~~учасника(-ів) оптових енергетичних ринків та їх наслідками~~, мотиви та вину учасника(-ів) оптових енергетичних ринків у вчиненні дії або бездіяльності, що ~~має ознаки зловживань на оптових енергетичних ринках завдала матеріальної шкоди~~.</p> <p>Порядок проведення розслідування порушень щодо</p>

	<p>функціонування оптових енергетичних ринків є нормативно-правовим актом що підлягає погодженню Антимонопольним комітетом України та державній реєстрації Міністерством юстиції України.</p>
<p>Стаття відсутня</p>	<p>Стаття 20-2. Проведення розслідувань щодо функціонування ринків електричної енергії та природного газу</p> <p>1. Розслідування щодо функціонування ринків електричної енергії та природного газу передбачає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) проведення попереднього розслідування, за результатами якого готуються пропозиції щодо доцільності проведення розслідування; 2) прийняття рішення про початок розслідування або відмову від проведення розслідування, формування органу з розслідування; 3) з'ясування всіх обставин, що мають значення для розслідування, та підготовка звіту про розслідування; 4) надання суб'єктом розслідування доказів, пояснень, заперечень; 5) прийняття Регулятором рішення за результатами розслідування. <p>2. Під час проведення розслідування Регулятор має право:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) вимагати від учасників оптового енергетичного ринку, а також осіб, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, надання копій документів, інформації, пояснень з питань, пов'язаних з предметом розслідування; 2) отримувати від Антимонопольного комітету України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, інших органів державної влади, експертних організацій наявну у них інформацію, що може містити докази порушень функціонування ринків електричної енергії та природного газу; 3) призначати експертизу та експерта з числа осіб, які володіють необхідними знаннями для надання експертного висновку; 4) у разі перешкоджання працівникам Регулятора у виконанні ними повноважень залучати поліцейських для виконання повноважень, подолання перешкод у виконанні повноважень; 5) вимагати припинення дій, що перешкоджають здійсненню розслідування. <p>3. За результатами розслідування Регулятор: публікує звіт про результати розслідування порушень щодо функціонування оптового енергетичного ринку;</p> <p>4. За результатами розслідування Регулятор має право:</p> <ol style="list-style-type: none"> приймати рішення щодо ініціації процедур в межах заходів державного нагляду та контролю; приймати рішення про необхідність ініціації змін до нормативно-правових актів задля усунення неналежного функціонування оптових енергетичних ринків; ~~приймає~~ прийняти рішення щодо відсутності доказів порушення

Примечание [A5]: Вище по тексту законопроекту зустрічається формулювання «порядок проведення розслідування порушень щодо функціонування оптових енергетичних ринків, який розробляється та затверджується Регулятором з урахуванням вимог статті 20-2 Закону». Пропонуємо уніфікувати використовувати термінологію по всьому тексту законопроекту. Крім того, Закон про НКРЕКП вже містить формулювання «порядок розслідування порушень законодавства щодо функціонування ринків електричної енергії та природного газу» (пункт 3 частини першої статті 17), на виконання якого діє Порядок розслідування порушень законодавства щодо функціонування ринків електричної енергії та природного газу, затверджений постановою НКРЕКП від 23.09.2020 № 1760.

Тому потребує уточнення відповідне регулювання в законопроекті в залежності, чи планується, що це будуть два різні порядки чи все ж один і до діючого Порядку будуть внесені відповідні зміни.

	<p>встановлених Законом обмежень щодо ~~щодо~~ функціонування оптового енергетичного ринку; або</p> <p>~~приймає-приймати~~ обов'язкові до виконання учасником оптового енергетичного ринку рішення про усунення виявлених порушень; та/або</p> <p>~~накладає-накладати~~ штрафні санкції та ~~вживає-вживати~~ інші заходи, ~~передбачених-передбачені~~ законом; та/або</p> <p>~~розглядає-розглядати~~ справи про адміністративні правопорушення, приймати постанови про притягнення до адміністративної відповідальності; та/або</p> <p>~~звертається-звертатися~~ до правоохоронних органів із заявами про порушення кримінальних справ (у разі наявності підстав); та/або</p> <p>~~звертається-звертатися~~ до Антимонопольного комітету України із заявами (поданням) про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (у разі наявності підстав); та/або</p> <p>звертатись до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо притягнення до відповідальності осіб, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами.</p> <p>45. Членам Регулятора, його працівникам (у тому числі колишнім), іншим органам державної влади, експертним організаціям та експертам, що залучені до розслідування, учасниками оптового енергетичного ринку та третім особам забороняється розголошувати інформацію щодо перебігу розслідування, професійну інформацію та іншу інформацію, отриману в ході розслідування порушень щодо функціонування оптового енергетичного ринку, крім випадків, передбачених законом.</p>
<p>Стаття 22. Відповідальність за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг</p> <p>1. Суб'єкти господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, несуть відповідальність за правопорушення у сферах енергетики та комунальних послуг, визначені законами України "Про природні монополії", "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу", "Про ринок електричної енергії", "Про ринок природного газу", "Про трубопровідний транспорт", "Про тепlopостачання", "Про питну воду та питне водопостачання", "Про державне регулювання у сфері комунальних послуг" та іншими законами, що регулюють відносини у відповідних сферах.</p> <p>Посадові особи суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, несуть адміністративну та кримінальну відповідальність за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг.</p> <p>2. За порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних</p>	<p>Стаття 22. Відповідальність за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг</p> <p>1. Суб'єкти господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, несуть відповідальність за правопорушення у сферах енергетики та комунальних послуг, визначені законами України "Про природні монополії", "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу", "Про ринок електричної енергії", "Про ринок природного газу", "Про трубопровідний транспорт", "Про тепlopостачання", "Про питну воду та питне водопостачання", "Про державне регулювання у сфері комунальних послуг" та іншими законами, що регулюють відносини у відповідних сферах.</p> <p>Посадові особи суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, несуть адміністративну та кримінальну відповідальність за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг.</p> <p>2. За порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних</p>

<p>послуг до суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у відповідній сфері, Регулятор може застосовувати санкції у вигляді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) застереження та/або попередження про необхідність усунення порушень; 2) накладення штрафу; 3) зупинення дії ліцензії; 4) анулювання ліцензії. <p>За порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг до посадових осіб суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у відповідній сфері, Регулятор може застосовувати адміністративні стягнення.</p> <p>3. У разі виявлення порушень законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор у 30-денний строк з дня складення акта перевірки розглядає питання відповідальності суб'єкта господарювання, його посадових осіб на своєму засіданні та приймає рішення про застосування до суб'єкта господарювання санкцій та/або застосування адміністративного стягнення до посадової особи такого суб'єкта господарювання. При застосуванні санкцій Регулятор має дотримуватися принципів пропорційності порушення і покарання та ефективності санкцій, які мають стримуючий вплив.</p> <p>4. Регулятор застосовує штрафні санкції до суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, у розмірах, встановлених цим Законом, законами України "Про ринок електричної енергії", "Про природні монополії", "Про питну воду та питне водопостачання", "Про ринок природного газу", "Про тепlopостачання".</p> <p>Адміністративні стягнення застосовуються до посадових осіб суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення.</p> <p>Суб'єкт господарювання не може бути притягнений до відповідальності за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо минув строк давності притягнення до відповідальності. Строк давності притягнення до відповідальності за порушення ліцензійних умов, законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг становить п'ять років з дня вчинення порушення, а в разі триваючого порушення - з дня закінчення вчинення порушення.</p> <p>.....</p>	<p>послуг до суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у відповідній сфері, Регулятор може застосовувати санкції у вигляді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) застереження та/або попередження про необхідність усунення порушень; 2) накладення штрафу; 3) зупинення дії ліцензії; 4) анулювання ліцензії. <p>За порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг до посадових осіб суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у відповідній сфері, Регулятор може застосовувати адміністративні стягнення.</p> <p>3. У разі виявлення порушень законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор у 30-денний строк з дня складення акта перевірки чи звіту про результати розслідування порушень щодо функціонування оптового енергетичного ринку розглядає питання відповідальності суб'єкта господарювання, його посадових осіб на своєму засіданні та приймає рішення про застосування до суб'єкта господарювання санкцій та/або застосування адміністративного стягнення до посадової особи такого суб'єкта господарювання. При застосуванні санкцій Регулятор має дотримуватися принципів пропорційності порушення і покарання та ефективності санкцій, які мають стримуючий вплив.</p> <p>4. Регулятор застосовує штрафні санкції до суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, у розмірах, встановлених цим Законом, законами України "Про ринок електричної енергії", "Про природні монополії", "Про питну воду та питне водопостачання", "Про ринок природного газу", "Про тепlopостачання".</p> <p>Адміністративні стягнення застосовуються до посадових осіб суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення.</p> <p>Суб'єкт господарювання не може бути притягнений до відповідальності за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо минув строк давності притягнення до відповідальності. Строк давності притягнення до відповідальності за порушення ліцензійних умов, законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг становить п'ять років з дня вчинення порушення, а в разі триваючого порушення - з дня закінчення вчинення порушення.</p> <p>.....</p>
<p>Закон України «Про ринок електричної енергії»</p>	

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 27-28, ст.312)

<p>Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:</p> <p>...</p> <p>Відсутній пункт</p> <p>...</p> <p>2. Інші терміни вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Господарському, Цивільному кодексах України, законах України "Про альтернативні джерела енергії", "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу", "Про захист економічної конкуренції" та інших законах України.</p> <p>Відсутній пункт</p>	<p>Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:</p> <p>...</p> <p>98) саморегульвна організація учасників ринку електричної енергії - неприбуткове добровільне громадське об'єднання учасників ринку електричної енергії, яке в установленому порядку набуло відповідного статусу;</p> <p>99) система управління ринком - програмно-інформаційний комплекс, що включає низку підсистем, що забезпечують управління всіма необхідними базами даних, реєстрами та виконання розрахунків, що визначені правилами ринку</p> <p>...</p> <p>2. Інші терміни вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Господарському, Цивільному кодексах України, законах України "Про альтернативні джерела енергії", "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу", "Про захист економічної конкуренції", та інших законах України.</p> <p>3. Терміни "оптовий енергетичний ринок", "оптові енергетичні продукти", "особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами" вживаються у значеннях, наведених у Законі України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг".</p>
<p>Стаття 2. Правові основи функціонування ринку електричної енергії</p> <p>1. Правову основу функціонування ринку електричної енергії становлять Конституція України, цей Закон, закони України "Про альтернативні джерела енергії", "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу", "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг", "Про природні монополії", "Про захист економічної конкуренції", "Про охорону навколишнього природного середовища", міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та інші акти законодавства України.</p> <p>На виконання зобов'язань України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, цей Закон спрямований на імплементацію актів законодавства Енергетичного</p>	<p>Стаття 2. Правові основи функціонування ринку електричної енергії</p> <p>1. Правову основу функціонування ринку електричної енергії становлять Конституція України, цей Закон, закони України "Про альтернативні джерела енергії", "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу", "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг", "Про природні монополії", "Про захист економічної конкуренції", "Про охорону навколишнього природного середовища", міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та інші акти законодавства України.</p> <p>На виконання зобов'язань України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, цей Закон спрямований на імплементацію актів законодавства Енергетичного</p>

Співтовариства у сфері енергетики, а саме Директиви 2009/72/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку електричної енергії та про скасування Директиви 2003/54/ЄС, Регламенту (ЄС) 714/2009 про умови доступу до мережі трансграничного обміну електроенергією та скасування Регламенту (ЄС) 1228/2003, Директиви 2005/89/ЄС про заходи для забезпечення безпеки інвестування до системи електропостачання та інфраструктури.

2. Основні умови діяльності учасників ринку електричної енергії та взаємовідносин між ними визначаються нормативно-правовими актами, що регулюють впровадження цього Закону, зокрема:

- 1) правилами ринку, які, в тому числі, визначають правила функціонування балансуєчого ринку та ринку допоміжних послуг;
- 2) правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку;
- 3) кодексом системи передачі, кодексом систем розподілу;
- 4) кодексом комерційного обліку;
- 5) правилами роздрібного ринку;
- 6) іншими нормативно-правовими актами.

Правила ринку, кодекс системи передачі та кодекс комерційного обліку розробляються і адмініструються оператором системи передачі та затверджуються Регулятором.

Правила ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку розробляються і адмініструються оператором ринку та затверджуються Регулятором.

Кодекс систем розподілу та правила роздрібного ринку затверджуються Регулятором.

Проекти правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексів системи передачі та систем розподілу, кодексу комерційного обліку, правил роздрібного ринку, інших нормативно-правових актів, що можуть вплинути на конкуренцію, підлягають погодженню з Антимонопольним комітетом України.

Антимонопольний комітет України надає Регулятору інформацію про результати розгляду проектів зазначених нормативно-правових актів протягом 10 днів, а в разі повторного погодження - протягом п'яти днів з дня їх надходження до Антимонопольного комітету України.

Якщо відповідно до цього Закону передбачається надання державної допомоги суб'єктам господарювання за рахунок ресурсів держави чи

Співтовариства у сфері енергетики, а саме Директиви 2009/72/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку електричної енергії та про скасування Директиви 2003/54/ЄС, Регламенту (ЄС) 714/2009 про умови доступу до мережі трансграничного обміну електроенергією та скасування Регламенту (ЄС) 1228/2003, Директиви 2005/89/ЄС про заходи для забезпечення безпеки інвестування до системи електропостачання та інфраструктури, **Регламенту (ЄС) 1227/2011 щодо цілісності та прозорості оптового енергетичного ринку, адаптованого відповідно до рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства 2018/10/МС-ЕнС.**

2. Основні умови діяльності учасників ринку електричної енергії та взаємовідносин між ними визначаються нормативно-правовими актами, що регулюють впровадження цього Закону, зокрема:

- 1) правилами ринку, які, в тому числі, визначають правила функціонування балансуєчого ринку та ринку допоміжних послуг;
- 2) правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку;
- 3) кодексом системи передачі, кодексом систем розподілу;
- 4) кодексом комерційного обліку;
- 5) правилами роздрібного ринку;
- 6) іншими нормативно-правовими актами.

Правила ринку, кодекс системи передачі та кодекс комерційного обліку розробляються і адмініструються оператором системи передачі та затверджуються Регулятором.

Правила ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку розробляються і адмініструються оператором ринку та затверджуються Регулятором.

Кодекс систем розподілу та правила роздрібного ринку затверджуються Регулятором.

Проекти правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексів системи передачі та систем розподілу, кодексу комерційного обліку, правил роздрібного ринку, інших нормативно-правових актів, що можуть вплинути на конкуренцію, підлягають погодженню з Антимонопольним комітетом України.

Антимонопольний комітет України надає Регулятору інформацію про результати розгляду проектів зазначених нормативно-правових актів протягом 10 днів, а в разі повторного погодження - протягом п'яти днів з дня їх надходження до Антимонопольного комітету України.

Якщо відповідно до цього Закону передбачається надання державної допомоги суб'єктам господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів у будь-якій формі, надавачі державної допомоги повинні отримати рішення Антимонопольного комітету України у порядку, встановленому Законом України "Про державну допомогу суб'єктам

<p>місцевих ресурсів у будь-якій формі, надавачі державної допомоги повинні отримати рішення Антимонопольного комітету України у порядку, встановленому Законом України "Про державну допомогу суб'єктам господарювання".</p> <p>3. Правила ринку визначають, зокрема, порядок реєстрації учасників ринку, порядок та вимоги до забезпечення виконання зобов'язань за договорами про врегулювання небалансів електричної енергії, правила балансування, правила функціонування ринку допоміжних послуг, порядок проведення розрахунків на балансуючому ринку та ринку допоміжних послуг, порядок надання послуг із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, порядок виставлення рахунків, порядок внесення змін до правил ринку, положення щодо функціонування ринку при виникненні надзвичайної ситуації в ОЕС України.</p>	<p>господарювання".</p> <p>3. Правила ринку визначають, зокрема, порядок реєстрації учасників ринку, порядок та вимоги до забезпечення виконання зобов'язань за договорами про врегулювання небалансів електричної енергії, правила балансування, правила функціонування ринку допоміжних послуг, порядок проведення розрахунків на балансуючому ринку та ринку допоміжних послуг, порядок надання послуг із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, порядок виставлення рахунків, порядок внесення змін до правил ринку, положення щодо функціонування ринку при виникненні надзвичайної ситуації в ОЕС України.</p>
<p>4. Правила ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку визначають, зокрема, порядок реєстрації учасників ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, порядок та вимоги до забезпечення виконання зобов'язань за договорами купівлі-продажу електричної енергії на цих ринках, порядок організації та проведення торгів, порядок визначення ціни на електричну енергію, у тому числі у разі неконкурентної поведінки, порядок проведення розрахунків на цих ринках, порядок визначення вартості послуг оператора ринку та порядок її оплати, порядок розкриття інформації та оприлюднення інформації, порядок врегулювання спорів між оператором ринку та учасниками ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, порядок внесення змін до правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.</p> <p>...</p>	<p>4. Правила ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку визначають, зокрема, порядок реєстрації учасників ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, порядок та вимоги до забезпечення виконання зобов'язань за договорами купівлі-продажу електричної енергії на цих ринках, порядок організації та проведення торгів, порядок визначення ціни на електричну енергію, у тому числі у разі неконкурентної поведінки, механізми підтримки ліквідності на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку, порядок проведення розрахунків на цих ринках, порядок визначення вартості послуг оператора ринку та порядок її оплати, порядок розкриття інформації та оприлюднення інформації, порядок врегулювання спорів між оператором ринку та учасниками ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, порядок внесення змін до правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.</p> <p>...</p>
<p>Стаття 3. Принципи функціонування ринку електричної енергії</p> <p>1. Ринок електричної енергії функціонує на конкурентних засадах, крім діяльності суб'єктів природних монополій, з обмеженнями, встановленими цим Законом.</p> <p>2. Функціонування ринку електричної енергії здійснюється на принципах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) забезпечення енергетичної безпеки України; 2) забезпечення безпеки постачання електричної енергії споживачам, захисту їхніх прав та інтересів; 3) створення умов безпечної експлуатації об'єктів електроенергетики; 4) збереження цілісності, забезпечення надійного та ефективного функціонування ОЕС України, єдиного диспетчерського (оперативно-технологічного) управління нею; 5) забезпечення балансу між попитом та пропозицією електричної енергії; 	<p>Стаття 3. Принципи функціонування ринку електричної енергії</p> <p>1. Ринок електричної енергії функціонує на конкурентних засадах, крім діяльності суб'єктів природних монополій, з обмеженнями, встановленими цим Законом.</p> <p>2. Функціонування ринку електричної енергії здійснюється на принципах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) забезпечення енергетичної безпеки України; 2) забезпечення безпеки постачання електричної енергії споживачам, захисту їхніх прав та інтересів; 3) створення умов безпечної експлуатації об'єктів електроенергетики; 4) збереження цілісності, забезпечення надійного та ефективного функціонування ОЕС України, єдиного диспетчерського (оперативно-технологічного) управління нею; 5) забезпечення балансу між попитом та пропозицією електричної енергії;

<p>6) розвитку міждержавних перетинів з енергосистемами суміжних держав;</p> <p>7) енергоефективності та захисту навколишнього природного середовища;</p> <p>8) сприяння розвитку альтернативної та відновлюваної енергетики;</p> <p>9) добросовісної конкуренції;</p> <p>10) рівності прав на продаж та купівлю електричної енергії;</p> <p>11) вільного вибору електропостачальника споживачем;</p> <p>12) недискримінаційного і прозорого доступу до системи передачі та систем розподілу;</p> <p>13) недискримінаційної участі в ринку електричної енергії;</p> <p>14) незалежного державного регулювання;</p> <p>15) недискримінаційного ціно- та тарифоутворення, що відображає економічно обґрунтовані витрати;</p> <p>16) відповідальності учасників ринку за недотримання правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу систем розподілу, кодексу комерційного обліку, правил роздрібного ринку, інших нормативно-правових актів і нормативних документів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та умов договорів, що укладаються на цьому ринку;</p> <p>17) співробітництва та інтеграції ринку електричної енергії на регіональному та загальноєвропейському рівнях.</p> <p>3. Обов'язковою умовою участі в ринку електричної енергії (крім споживачів, які купують електроенергію за договором постачання електричної енергії споживачу) є укладення договору про врегулювання небалансів з оператором системи передачі.</p> <p>Відсутній пункт</p>	<p>енергії;</p> <p>6) розвитку міждержавних перетинів з енергосистемами суміжних держав;</p> <p>7) енергоефективності та захисту навколишнього природного середовища;</p> <p>8) сприяння розвитку альтернативної та відновлюваної енергетики;</p> <p>9) добросовісної конкуренції;</p> <p>10) рівності прав на продаж та купівлю електричної енергії;</p> <p>11) вільного вибору електропостачальника споживачем;</p> <p>12) недискримінаційного і прозорого доступу до системи передачі та систем розподілу;</p> <p>13) недискримінаційної участі в ринку електричної енергії;</p> <p>14) незалежного державного регулювання;</p> <p>15) недискримінаційного ціно- та тарифоутворення, що відображає економічно обґрунтовані витрати;</p> <p>16) відповідальності учасників ринку за недотримання правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу систем розподілу, кодексу комерційного обліку, правил роздрібного ринку, інших нормативно-правових актів і нормативних документів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та умов договорів, що укладаються на цьому ринку;</p> <p>17) співробітництва та інтеграції ринку електричної енергії на регіональному та загальноєвропейському рівнях.</p> <p>3. Обов'язковою умовою участі в ринку електричної енергії (крім споживачів, які купують електроенергію за договором постачання електричної енергії споживачу) є укладення договору про врегулювання небалансів з оператором системи передачі.</p> <p>4. Обов'язковою передумовою для здійснення учасником ринку електричної енергії операцій з купівлі-продажу, передачі, розподілу та постачання електричної енергії, у тому числі кінцевим споживачем з сумарною дозволеною потужністю споживання електричної енергії установками такого споживача 100 МВт та вище, є включення його Регулятором до реєстру учасників оптових енергетичних ринків у порядку, затвердженому Регулятором.</p>
<p>Стаття 6. Державне регулювання ринку електричної енергії</p> <p>1. Державне регулювання ринку електричної енергії здійснює Регулятор у межах повноважень, визначених цим Законом та іншими актами законодавства.</p> <p>2. До основних завдань Регулятора на ринку електричної енергії належить:</p> <p>1) сприяння співпраці з Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства та національними регуляторами у сфері енергетики інших</p>	<p>Стаття 6. Державне регулювання ринку електричної енергії</p> <p>1. Державне регулювання ринку електричної енергії здійснює Регулятор у межах повноважень, визначених цим Законом та іншими актами законодавства.</p> <p>2. До основних завдань Регулятора на ринку електричної енергії належить:</p> <p>1) сприяння співпраці з Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства та національними регуляторами у сфері енергетики інших</p>

<p>держав - сторін Енергетичного Співтовариства, становленню конкурентного єдиного ринку електричної енергії в рамках Енергетичного Співтовариства з урахуванням інтересів забезпечення безпеки постачання електричної енергії та сталості навколишнього природного середовища, ефективному відкриттю ринку електричної енергії для всіх покупців держав - сторін Енергетичного Співтовариства;</p> <p>2) забезпечення належних умов для ефективного і надійного функціонування електричних мереж з огляду на довгострокові цілі розвитку;</p> <p>3) розвиток конкуренції та забезпечення належного функціонування регіональних (міжнародних) ринків у рамках Енергетичного Співтовариства, зокрема єдиного ринку Енергетичного Співтовариства, з метою досягнення цілей, зазначених у пункті 1 цієї частини;</p> <p>4) усунення перешкод та обмежень для торгівлі електричною енергією між учасниками ринків держав - сторін Енергетичного Співтовариства, зокрема забезпечення належного рівня пропускнуої спроможності міждержавних перетинів з метою задоволення попиту і посилення інтеграції ринків електричної енергії держав - сторін Енергетичного Співтовариства, що сприятиме міждержавній торгівлі електричною енергією в рамках Енергетичного Співтовариства;</p> <p>5) сприяння розвитку безпечної, надійної та ефективно функціонуючої ОЕС України, орієнтованої на потреби покупців, що дозволить забезпечити недискримінаційний доступ до неї існуючих та потенційних користувачів системи, достатність потужності для потреб ринку електричної енергії та її енергоефективність, а також інтеграцію до систем розподілу розподіленої генерації та виробників, що здійснюють виробництво електричної енергії з використанням альтернативних джерел енергії;</p> <p>6) забезпечення простих і необтяжливих умов приєднання та доступу до електричних мереж для нових користувачів системи, зокрема усунення бар'єрів, що можуть перешкоджати доступу нових покупців та виробників електричної енергії, у тому числі тих, що здійснюють виробництво електричної енергії з альтернативних джерел енергії, шляхом встановлення порядку формування плати за приєднання до системи передачі та систем розподілу відповідно до цього Закону;</p> <p>7) забезпечення короткострокових та довгострокових стимулів для оператора системи передачі, операторів систем розподілу та користувачів системи з метою підвищення ефективності експлуатації енергосистеми та інтеграції ринку електричної енергії;</p> <p>8) створення передумов для отримання покупцями економічних вигод від ефективного функціонування ринку електричної енергії шляхом сприяння конкуренції на ринку електричної енергії та реалізації дієвих механізмів захисту прав споживачів;</p> <p>9) сприяння досягненню високих стандартів виконання спеціальних</p>	<p>держав - сторін Енергетичного Співтовариства, становленню конкурентного єдиного ринку електричної енергії в рамках Енергетичного Співтовариства з урахуванням інтересів забезпечення безпеки постачання електричної енергії та сталості навколишнього природного середовища, ефективному відкриттю ринку електричної енергії для всіх покупців держав - сторін Енергетичного Співтовариства;</p> <p>2) забезпечення належних умов для ефективного і надійного функціонування електричних мереж з огляду на довгострокові цілі розвитку;</p> <p>3) розвиток конкуренції та забезпечення належного функціонування регіональних (міжнародних) ринків у рамках Енергетичного Співтовариства, зокрема єдиного ринку Енергетичного Співтовариства, з метою досягнення цілей, зазначених у пункті 1 цієї частини;</p> <p>4) усунення перешкод та обмежень для торгівлі електричною енергією між учасниками ринків держав - сторін Енергетичного Співтовариства, зокрема забезпечення належного рівня пропускнуої спроможності міждержавних перетинів з метою задоволення попиту і посилення інтеграції ринків електричної енергії держав - сторін Енергетичного Співтовариства, що сприятиме міждержавній торгівлі електричною енергією в рамках Енергетичного Співтовариства;</p> <p>5) сприяння розвитку безпечної, надійної та ефективно функціонуючої ОЕС України, орієнтованої на потреби покупців, що дозволить забезпечити недискримінаційний доступ до неї існуючих та потенційних користувачів системи, достатність потужності для потреб ринку електричної енергії та її енергоефективність, а також інтеграцію до систем розподілу розподіленої генерації та виробників, що здійснюють виробництво електричної енергії з використанням альтернативних джерел енергії;</p> <p>6) забезпечення простих і необтяжливих умов приєднання та доступу до електричних мереж для нових користувачів системи, зокрема усунення бар'єрів, що можуть перешкоджати доступу нових покупців та виробників електричної енергії, у тому числі тих, що здійснюють виробництво електричної енергії з альтернативних джерел енергії, шляхом встановлення порядку формування плати за приєднання до системи передачі та систем розподілу відповідно до цього Закону;</p> <p>7) забезпечення короткострокових та довгострокових стимулів для оператора системи передачі, операторів систем розподілу та користувачів системи з метою підвищення ефективності експлуатації енергосистеми та інтеграції ринку електричної енергії;</p> <p>8) створення передумов для отримання покупцями економічних вигод від ефективного функціонування ринку електричної енергії шляхом сприяння конкуренції на ринку електричної енергії та реалізації дієвих механізмів захисту прав споживачів;</p> <p>9) сприяння досягненню високих стандартів виконання спеціальних</p>
---	---

обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів на ринку електричної енергії, захисту вразливих споживачів та налагодження процесу обміну даними, необхідними для реалізації споживачами права на зміну електропостачальника.

3. До повноважень Регулятора на ринку електричної енергії належать:

1) ліцензування господарської діяльності у сфері електроенергетики відповідно до вимог цього Закону та контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов провадження господарської діяльності;

Відсутній підпункт

2) затвердження ліцензійних умов провадження певних видів господарської діяльності у сфері електроенергетики, ліцензування яких належить до повноважень Регулятора;

3) прийняття рішення про сертифікацію оператора системи передачі або про відмову у сертифікації;

4) затвердження правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу систем розподілу, кодексу комерційного обліку, правил роздрібного ринку, правил управління обмеженнями та порядку розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів, інших нормативно-правових актів та нормативних документів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

5) затвердження та моніторинг виконання плану розвитку системи передачі на наступні 10 років та планів розвитку систем розподілу, оцінки достатності генеруючих потужностей для покриття прогнозованого попиту та забезпечення необхідного резерву;

6) затвердження:

методики (порядку) формування цін на універсальні послуги;

методики розрахунку ціни (тарифу) на послуги постачальника універсальних послуг;

методики (порядку) формування кошторису гарантованого покупця;

методики (порядку) формування ціни, за якою здійснюється постачання електричної енергії споживачам постачальником "останньої надії";

методики розрахунку ціни (тарифу) на послуги постачальника "останньої надії";

методик (порядків) формування цін на допоміжні послуги;

методик (порядків) встановлення (формування) тарифів на послуги з передачі електричної енергії;

методик (порядків) встановлення (формування) тарифів на послуги з розподілу електричної енергії;

методики (порядку) формування тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління;

методик (порядків) формування плати за приєднання до системи

обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів на ринку електричної енергії, захисту вразливих споживачів та налагодження процесу обміну даними, необхідними для реалізації споживачами права на зміну електропостачальника.

3. До повноважень Регулятора на ринку електричної енергії належать:

1) ліцензування господарської діяльності у сфері електроенергетики відповідно до вимог цього Закону та контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов провадження господарської діяльності;

1-1) ведення реєстру учасників оптових енергетичних ринків у порядку, затвердженому Регулятором;

2) затвердження ліцензійних умов провадження певних видів господарської діяльності у сфері електроенергетики, ліцензування яких належить до повноважень Регулятора;

3) прийняття рішення про сертифікацію оператора системи передачі або про відмову у сертифікації;

4) затвердження правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу систем розподілу, кодексу комерційного обліку, правил роздрібного ринку, правил управління обмеженнями та порядку розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів, інших нормативно-правових актів та нормативних документів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

5) затвердження та моніторинг виконання плану розвитку системи передачі на наступні 10 років та планів розвитку систем розподілу, оцінки достатності генеруючих потужностей для покриття прогнозованого попиту та забезпечення необхідного резерву;

6) затвердження:

методики (порядку) формування цін на універсальні послуги;

методики розрахунку ціни (тарифу) на послуги постачальника універсальних послуг;

методики (порядку) формування кошторису гарантованого покупця;

методики (порядку) формування ціни, за якою здійснюється постачання електричної енергії споживачам постачальником "останньої надії";

методики розрахунку ціни (тарифу) на послуги постачальника "останньої надії";

методик (порядків) формування цін на допоміжні послуги;

методик (порядків) встановлення (формування) тарифів на послуги з передачі електричної енергії;

методик (порядків) встановлення (формування) тарифів на послуги з розподілу електричної енергії;

методики (порядку) формування тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління;

<p>передачі та системи розподілу; ставок плати за приєднання потужності та ставок плати за лінійну частину приєднання; переліку поточних рахунків із спеціальним режимом використання; правил, порядків та умов, визначених цим Законом; типових та примірних договорів, визначених цим Законом; форм звітності учасників ринку (крім споживачів);</p> <p>7) встановлення (зміна): цін (тарифів) на послуги постачальника універсальної послуги, постачальника "останньої надії" у випадках, передбачених статтями 63 та 64 цього Закону; тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління; тарифів на послуги з передачі електричної енергії; тарифів на послуги з розподілу електричної енергії; алгоритму розподілу коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання; граничних нижніх меж обсягів обов'язкового продажу та купівлі електричної енергії на ринку "на добу наперед" відповідно до цього Закону; економічних коефіцієнтів нормативних технологічних витрат електричної енергії в електричних мережах;</p> <p>8) визначення: необхідності та вимог щодо проведення обов'язкового аудиту роботи ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, балансуєного ринку, ринку допоміжних послуг, а також розрахунків на цих ринках; вимог щодо захисту, надання, розкриття та оприлюднення інформації учасниками ринку;</p> <p>9) забезпечення дотримання оператором системи передачі та операторами систем розподілу, а також іншими учасниками ринку (крім споживачів) їхніх зобов'язань за цим Законом, у тому числі щодо співпраці та взаємодії з учасниками ринків електричної енергії інших держав - сторін Енергетичного Співтовариства;</p> <p>10) здійснення моніторингу: функціонування ринку електричної енергії та його сегментів; рівня та ефективності відкриття ринку електричної енергії, прозорості та конкуренції на ринку електричної енергії (у тому числі цін за двосторонніми договорами та цін на організованих сегментах ринку, цін для побутових споживачів, включаючи практику застосування умови попередньої оплати), показників зміни електропостачальника, практики відключень, рівня цін та</p>	<p>методик (порядків) формування плати за приєднання до системи передачі та системи розподілу; ставок плати за приєднання потужності та ставок плати за лінійну частину приєднання; переліку поточних рахунків із спеціальним режимом використання; правил, порядків та умов, визначених цим Законом; типових та примірних договорів, визначених цим Законом; форм звітності учасників ринку (крім споживачів, що не є учасниками оптового енергетичного ринку);</p> <p>7) встановлення (зміна): цін (тарифів) на послуги постачальника універсальної послуги, постачальника "останньої надії" у випадках, передбачених статтями 63 та 64 цього Закону; тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління; тарифів на послуги з передачі електричної енергії; тарифів на послуги з розподілу електричної енергії; алгоритму розподілу коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання; граничних нижніх меж обсягів обов'язкового продажу та купівлі електричної енергії на ринку "на добу наперед" відповідно до цього Закону; економічних коефіцієнтів нормативних технологічних витрат електричної енергії в електричних мережах;</p> <p>8) визначення: необхідності та вимог щодо проведення обов'язкового аудиту роботи ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, балансуєного ринку, ринку допоміжних послуг, а також розрахунків на цих ринках; порядку захисту, надання, розкриття та оприлюднення інформації учасниками ринку, а також особами, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами;</p> <p>9) забезпечення дотримання оператором системи передачі та операторами систем розподілу, а також іншими учасниками ринку їхніх зобов'язань за цим Законом, у тому числі щодо співпраці та взаємодії з учасниками ринків електричної енергії інших держав - сторін Енергетичного Співтовариства;</p> <p>10) здійснення моніторингу: функціонування ринку електричної енергії та його сегментів; рівня та ефективності відкриття ринку електричної енергії, прозорості та конкуренції на ринку електричної енергії (у тому числі цін за двосторонніми договорами та цін на організованих сегментах ринку, цін для побутових споживачів, включаючи практику застосування умови попередньої оплати), показників зміни електропостачальника, практики відключень, рівня цін та</p>
--	--

якості робіт з технічного обслуговування, скарг споживачів, у тому числі побутових споживачів, а також будь-яких практик, що призводять до спотворення або обмеження конкуренції на ринку електричної енергії;
рівня прозорості діяльності учасників ринку, в тому числі дотримання учасниками ринку (крім споживачів) зобов'язань щодо розміщення/оприлюднення інформації;

Відсутній абзац

дій оператора системи передачі з управління обмеженнями, у тому числі системними;

дотримання правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів;

виконання оператором системи передачі та операторами систем розподілу вимог щодо недискримінаційного доступу до електричних мереж, строків виконання приєднання та ремонтних робіт;

застосування тарифів, інших платежів, пов'язаних з доступом до електричних мереж, а також моніторинг застосування та забезпечення дотримання методик (порядків) визначення таких тарифів та платежів;

використання оператором системи передачі доходів, отриманих від розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів;

технічного співробітництва оператора системи передачі з Європейською мережею операторів системи передачі (ENTSO-E) та запровадження механізмів компенсації між операторами систем передачі в рамках такого співробітництва;

виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносупільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії на відповідність вимогам, встановленим цим Законом та іншими актами законодавства;

застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринку електричної енергії (зокрема умов договорів, що перешкоджають укладенню непобутовими споживачами декількох двосторонніх договорів одночасно або обмежують їх у праві вибору електропостачальника);

дотримання електропостачальниками вимог щодо розгляду звернень та претензій споживачів електричної енергії з питань, що стосуються надання послуг з постачання електричної енергії;

достатності інвестицій у розвиток генеруючих потужностей для цілей забезпечення безпеки постачання електричної енергії;

виконання функцій та обов'язків учасниками ринку електричної енергії відповідно до положень цього Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

якості робіт з технічного обслуговування, скарг споживачів, у тому числі побутових споживачів, а також будь-яких практик, що призводять до спотворення або обмеження конкуренції на ринку електричної енергії;
рівня прозорості діяльності учасників ринку, в тому числі дотримання учасниками ринку зобов'язань щодо розміщення/оприлюднення інформації;

поведінки на ринку та торгівельної діяльності учасників ринку (учасників оптового енергетичного ринку) з метою виявлення та запобігання зловживанням на ринку електричної енергії;

дій оператора системи передачі з управління обмеженнями, у тому числі системними;

дотримання правил розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів;

виконання оператором системи передачі та операторами систем розподілу вимог щодо недискримінаційного доступу до електричних мереж, строків виконання приєднання та ремонтних робіт;

застосування тарифів, інших платежів, пов'язаних з доступом до електричних мереж, а також моніторинг застосування та забезпечення дотримання методик (порядків) визначення таких тарифів та платежів;

використання оператором системи передачі доходів, отриманих від розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів;

технічного співробітництва оператора системи передачі з Європейською мережею операторів системи передачі (ENTSO-E) та запровадження механізмів компенсації між операторами систем передачі в рамках такого співробітництва;

виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносупільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії на відповідність вимогам, встановленим цим Законом та іншими актами законодавства;

застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринку електричної енергії (зокрема умов договорів, що перешкоджають укладенню непобутовими споживачами декількох двосторонніх договорів одночасно або обмежують їх у праві вибору електропостачальника);

дотримання електропостачальниками вимог щодо розгляду звернень та претензій споживачів електричної енергії з питань, що стосуються надання послуг з постачання електричної енергії;

достатності інвестицій у розвиток генеруючих потужностей для цілей забезпечення безпеки постачання електричної енергії;

виконання функцій та обов'язків учасниками ринку електричної енергії відповідно до положень цього Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

10-1) визначення вимог та рекомендацій з метою запобігання

Примечание [A6]: Тут і далі по тексту законопроекту використовується задвоена термінологія, тобто регулювання розповсюджується і на учасників ринку електричної енергії (що є більш загальним поняттям), і на учасників оптового енергетичного ринку (що є учасниками ринку, що здійснюють операції з оптовими енергетичними продуктами), і є звуженим поняттям. Пропонується по тексту законопроекту чітко розділити, які норми розповсюджуються на усіх учасників ринку, а які – на учасників оптового енергетичного ринку.

<p>Відсутній підпункт</p> <p>11) нагляд за дотриманням оператором системи передачі, операторами систем розподілу, вертикально інтегрованими суб'єктами господарювання вимог щодо відокремлення і незалежності, встановлених цим Законом;</p> <p>12) затвердження, перегляд та здійснення контролю за виконанням інвестиційних програм оператора системи передачі та операторів систем розподілу;</p> <p>13) повідомлення Антимонопольного комітету України про факти, що можуть свідчити про порушення законодавства про захист економічної конкуренції на ринку електричної енергії;</p> <p>14) розгляд скарг і вирішення спорів, що виникають на ринку електричної енергії;</p> <p>15) спільно з іншими суб'єктами владних повноважень забезпечення ефективного застосування заходів захисту прав споживачів, у тому числі передбачених цим Законом;</p> <p>16) встановлення показників якості послуг електропостачання, моніторинг їх дотримання, визначення умов, порядку та розмірів відшкодування (компенсації), що застосовується у разі недотримання встановлених показників якості послуг;</p> <p>17) забезпечення доступу до інформації про обсяги та інші показники споживання електричної енергії споживачем у порядку та на умовах, встановлених цим Законом та іншими актами законодавства;</p> <p>18) участь у забезпеченні захисту вразливих споживачів, зокрема шляхом врахування у відповідних нормативно-правових актах особливостей взаємовідносин учасників ринку з такими споживачами;</p> <p>19) сприяння налагодженню процесу обміну даними для забезпечення розвитку ринку електричної енергії;</p> <p>19-1) здійснення аналізу діяльності оптового постачальника електричної енергії в частині погашення його кредиторської та дебіторської заборгованостей за електричну енергію;</p> <p>20) здійснення інших повноважень, передбачених законом.</p> <p>4. Регулятор має право:</p> <p>1) отримувати інформацію, необхідну для належного виконання</p>	<p>зловживанням на оптових енергетичних ринках відповідно до вимог нормативно-правових актів Енергетичного Співтовариства та положень Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, виявлення в дія учасників <u>оптових енергетичних ринку-ринків</u> ознак зловживання на оптових енергетичних ринках;</p> <p>11) нагляд за дотриманням оператором системи передачі, операторами систем розподілу, вертикально інтегрованими суб'єктами господарювання вимог щодо відокремлення і незалежності, встановлених цим Законом;</p> <p>12) затвердження, перегляд та здійснення контролю за виконанням інвестиційних програм оператора системи передачі та операторів систем розподілу;</p> <p>13) повідомлення Антимонопольного комітету України про факти, що можуть свідчити про порушення законодавства про захист економічної конкуренції на ринку електричної енергії;</p> <p>14) розгляд скарг і вирішення спорів, що виникають на ринку електричної енергії;</p> <p>15) спільно з іншими суб'єктами владних повноважень забезпечення ефективного застосування заходів захисту прав споживачів, у тому числі передбачених цим Законом;</p> <p>16) встановлення показників якості послуг електропостачання, моніторинг їх дотримання, визначення умов, порядку та розмірів відшкодування (компенсації), що застосовується у разі недотримання встановлених показників якості послуг;</p> <p>17) забезпечення доступу до інформації про обсяги та інші показники споживання електричної енергії споживачем у порядку та на умовах, встановлених цим Законом та іншими актами законодавства;</p> <p>18) участь у забезпеченні захисту вразливих споживачів, зокрема шляхом врахування у відповідних нормативно-правових актах особливостей взаємовідносин учасників ринку з такими споживачами;</p> <p>19) сприяння налагодженню процесу обміну даними для забезпечення розвитку ринку електричної енергії;</p> <p>19-1) здійснення аналізу діяльності оптового постачальника електричної енергії в частині погашення його кредиторської та дебіторської заборгованостей за електричну енергію;</p> <p>20) здійснення інших повноважень, передбачених законом.</p> <p>4. Регулятор має право:</p> <p>1) запитувати інформацію, необхідну для належного виконання функцій, передбачених законом, від будь-якого суб'єкта владних повноважень, учасників ринку електричної енергії (крім побутових</p>
--	---

<p>функцій, передбачених законом, від будь-якого суб'єкта владних повноважень, учасників ринку електричної енергії (крім споживачів);</p> <p>2) ініціювати консультації та громадські обговорення;</p> <p>3) ініціювати і проводити розслідування щодо функціонування ринку електричної енергії в Україні, приймати рішення про вжиття заходів для сприяння ефективній конкуренції на ринку електричної енергії та забезпечення його належного функціонування;</p> <p>4) видавати обов'язкові для виконання учасниками ринку рішення;</p> <p>5) накладати санкції на учасників ринку (крім споживачів), які порушили свої зобов'язання відповідно до цього Закону та інших актів законодавства;</p> <p>6) вживати заходів для запобігання неефективному функціонуванню ринку електричної енергії, зокрема внаслідок дій та будь-якої поведінки учасників ринку, спрямованих на завищення цін та заподіяння економічної шкоди споживачам;</p> <p>7) вимагати від відповідних операторів підготовки змін до правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу комерційного обліку, правил управління обмеженнями та порядку розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів з метою дотримання принципу пропорційності і недискримінаційності;</p> <p>8) встановлювати тимчасові тарифи на передачу та розподіл електричної енергії, у разі якщо оператор системи передачі, оператор системи розподілу у строк, визначений законодавством, не надав розрахунки відповідних тарифів для їх встановлення Регулятором, а також приймати рішення про механізм надання компенсації, якщо остаточні тарифи відрізняються від тимчасових;</p> <p>9) запроваджувати регуляторний облік для встановлення тарифів, визначення регуляторної бази активів, врахування фінансових та капітальних інвестицій, проведення регуляторного аудиту;</p> <p>10) розглядати скарги і вирішувати спори відповідно до цього Закону;</p> <p>11) проводити перевірки учасників ринку електричної енергії (крім споживачів) відповідно до цього Закону;</p> <p>12) отримувати інформацію, необхідну для належного виконання повноважень, передбачених законом, від оптового постачальника електричної енергії.</p>	<p>споживачів), осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами;</p> <p>2) ініціювати консультації та громадські обговорення;</p> <p>3) ініціювати і проводити розслідування щодо функціонування ринку електричної енергії в Україні, приймати рішення про вжиття заходів для сприяння ефективній конкуренції на ринку електричної енергії та забезпечення його належного функціонування;</p> <p>4) видавати обов'язкові для виконання учасниками ринку рішення;</p> <p>5) накладати санкції на учасників ринку, які порушили свої зобов'язання відповідно до цього Закону та інших актів законодавства;</p> <p>6) вживати заходів для запобігання неефективному функціонуванню ринку електричної енергії, зокрема внаслідок дій та будь-якої поведінки учасників ринку, спрямованих на завищення цін та заподіяння економічної шкоди споживачам;</p> <p>7) вимагати від відповідних операторів підготовки змін до правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу комерційного обліку, правил управління обмеженнями та порядку розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів з метою дотримання принципу пропорційності і недискримінаційності;</p> <p>8) встановлювати тимчасові тарифи на передачу та розподіл електричної енергії, у разі якщо оператор системи передачі, оператор системи розподілу у строк, визначений законодавством, не надав розрахунки відповідних тарифів для їх встановлення Регулятором, а також приймати рішення про механізм надання компенсації, якщо остаточні тарифи відрізняються від тимчасових;</p> <p>9) запроваджувати регуляторний облік для встановлення тарифів, визначення регуляторної бази активів, врахування фінансових та капітальних інвестицій, проведення регуляторного аудиту;</p> <p>10) розглядати скарги і вирішувати спори відповідно до цього Закону;</p> <p>11) проводити перевірки учасників ринку електричної енергії відповідно до цього Закону</p> <p>12) отримувати інформацію, необхідну для належного виконання повноважень, передбачених законом, від оптового постачальника електричної енергії.</p>
<p>Стаття відсутня</p>	<p>Стаття 10-1. Саморегулівна організація учасників ринку електричної енергії</p> <p>1. В Україні може створюватися і діяти, відповідно до процедури визначеної цим Законом, саморегулівна організація учасників ринку</p>

електричної енергії, що об'єднує осіб, які здійснюють діяльність з виробництва, передачі, розподілу, постачання електричної енергії, та інших учасників ринку електричної енергії.

Метою діяльності саморегульвної організації учасників ринку електричної енергії є:

розроблення та здійснення заходів щодо захисту прав членів саморегульвної організації;

сприяння ефективному функціонуванню ринку електричної енергії;

формування узгодженої позиції суб'єктів ринку при розробці нормативних документів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, в цілях стимулювання конкуренції та дотримання балансу інтересів виробників, електропостачальників, операторів системи розподілу та споживачів електричної енергії;

залучення інвестицій в електроенергетику;

підвищення відкритості саморегулювання та покращення взаємодії з державними органами.

2. Об'єднання учасників ринку електричної енергії набуває статусу саморегульвної організації з дня прийняття Регулятором відповідного рішення.

Порядок та умови надання об'єднанню учасників ринку електричної енергії статусу саморегульвної організації та анулювання реєстрації встановлюються Регулятором з урахуванням вимог цієї статті. Статусу саморегульвної організації надається об'єднанню учасників ринку електричної енергії, яке об'єднує більшу кількість представників кожного сегменту ринку електричної енергії в частині кількості виробленої/переданої/розподіленої/поставленої електричної енергії (МВт*год) за рік що передував проведенню реєстрації і яке подало Регулятору заяву про реєстрацію альтернативної саморегульвної організації учасників ринку електричної енергії

При прийнятті рішення Регулятором щодо надання статусу саморегульвної організації об'єднанню учасників ринку електричної енергії інші об'єднання учасників ринку електричної енергії мають право протягом 30 робочих днів з дня прийняття такого рішення оскаржити таке рішення до Регулятора.

Підставою для оскарження рішення Регулятора щодо надання статусу саморегульвної організації є подання заяви про реєстрацію альтернативної саморегульвної організації об'єднанням учасників ринку електричної енергії, що об'єднує більшу кількість представників кожного сегменту ринку електричної енергії в частині кількості виробленої /переданої/поставленої електричної енергії (МВт*год) за рік що передував проведенню реєстрації.

3. Для набуття статусу саморегульвної організації об'єднання

	<p>учасників ринку електричної енергії повинно подати до Регулятора протокол зборів щодо створення саморегульованої організації учасників ринку електричної енергії та мати статус неприбуткової організації.</p> <p>Підставою для відмови в наданні статусу саморегульованої організації є:</p> <ul style="list-style-type: none"> відсутність документів, визначених законодавством, необхідних для надання об'єднанню статусу саморегульованої організації; невідповідність поданих документів та даних, які вони містять, вимогам законодавства. <p>Після усунення порушення/порушень, що були підставою для прийняття рішення Регулятора про відмову у наданні об'єднанню статусу саморегульованої організації, таке об'єднання має право повторно подати документи, визначені законодавством, для набуття статусу саморегульованої організації.</p> <p>4. Об'єднання учасників ринку електричної енергії, що набуло статусу саморегульованої організації, зобов'язане дотримуватися вимог, встановлених цією статтею, протягом усього періоду своєї діяльності.</p> <p>5. До функцій саморегульованої організації учасників ринку електричної енергії належать, зокрема:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) забезпечення представництва і захисту прав та інтересів учасників саморегульованої організації у відносинах з державними органами, органами влади Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування, іншими об'єднаннями, підприємствами, установами, організаціями та утвореними ними органами; 2) підготовка зауважень та пропозицій до правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, правил роздрібного ринку, кодексу системи розподілу, кодексу системи передачі, кодексу комерційного обліку та інших нормативно-правових актів, які забезпечують функціонування ринку електричної енергії; 3) розгляд в обов'язковому порядку всіх звернень учасників саморегульованої організації; 4) організація системи досудового врегулювання суперечок між учасниками саморегульованої організації; 5) надання пропозицій щодо проведення незалежного аудиту роботи ринку електричної енергії; 6) здійснення організаційної та консультаційної підтримки господарської діяльності учасників саморегульованої організації. <p>Для виконання зазначених функцій саморегульована організація учасників ринку електричної енергії має право:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) вільно поширювати інформацію про свою діяльність; 2) вносити органам державної влади пропозиції щодо формування та реалізації державної політики у сфері енергетики;
--	---

	<p>3) створювати робочі органи (групи, комітети) для опрацювання окремих питань;</p> <p>4) залучати консультантів, експертів;</p> <p>5) здійснювати співробітництво з державними і недержавними органами, установами та організаціями;</p> <p>6) представляти і захищати права та інтереси своїх членів у відносинах з органами державної влади та органами місцевого самоврядування;</p> <p>7) брати участь у порядку, визначеному законодавством, у розробленні та обговоренні проектів нормативно-правових актів з питань регулювання, моніторингу та контролю ринку електричної енергії, надавати пропозиції, висновки щодо проектів нормативно-правових актів;</p> <p>8) брати участь у порядку, визначеному законодавством, у роботі консультативних, дорадчих, інших допоміжних органів, що утворюються органами державної влади та органами місцевого самоврядування для проведення консультацій і підготовки рекомендацій з питань, що стосується функціонування ринку електричної енергії;</p> <p>9) брати участь у встановленому порядку у розробленні технічних регламентів, національних стандартів, кодексів ustalеної практики;</p> <p>10) брати участь у здійсненні державної регуляторної політики відповідно до Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності";</p> <p>11) одержувати у порядку, визначеному законом, публічну інформацію, що є у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації;</p> <p>12) оскаржувати від свого імені до суду або у порядку обов'язкового досудового регулювання спору рішення, дії чи бездіяльність суб'єктів владних повноважень, які порушують права чи законні інтереси саморегульованої організації або права та законні інтереси членів саморегульованої організації, що пов'язані зі здійсненням ними господарської на ринку електричної енергії.</p> <p>Саморегульована організація може мати інші права, не заборонені законом.</p> <p>6. Регулятор та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику в електроенергетичному секторі:</p> <p>1) залучають саморегульовану організацію учасників ринку електричної енергії до участі у громадських консультаціях стосовно проектів та змін до нормативно-правових актів, які забезпечують функціонування ринку електричної енергії;</p> <p>2) направляють до саморегульованої організації учасників ринку електричної енергії питання, які є обов'язкові до розгляду саморегульованою організацією;</p>
--	--

	<p>3) розглядають в обов'язковому порядку подані саморегулювальною організацією учасників ринку електричної енергії зауваження та пропозиції до нормативно-правових актів, спрямованих на забезпечення функціонування ринку електричної енергії, що підлягають затвердженню, та готують вмотивовані відповіді у разі їх неприйняття.</p> <p>7. У встановленому законодавством порядку органи державної влади можуть делегувати саморегулювальній організації учасників ринку електричної енергії повноваження (функції), зокрема, щодо розроблення та обговорення проектів нормативно-правових актів з питань регулювання, моніторингу та контролю у сфері енергетики.</p> <p>8. Анулювання статусу саморегулювальної організації здійснюється за рішенням Регулятора у таких випадках: на підставі відповідної заяви об'єднання учасників ринку електричної енергії; невиконання об'єднанням учасників ринку електричної енергії рішень Регулятора; встановлення Регулятором факту невідповідності об'єднання учасників ринку електричної енергії вимогам, встановленим цією статтею.</p> <p>9. Створення саморегулювальної організації учасників ринку електричної енергії є узгодженими діями суб'єктів господарювання, які потребують одержання у встановленому порядку попереднього дозволу органів Антимонопольного комітету України.</p> <p>Внесення змін до правил, положень, статутів та інших документів, на підставі яких діє саморегулювальна організація, є змінами до узгоджених дій суб'єктів господарювання, які потребують одержання у встановленому порядку попереднього дозволу органів Антимонопольного комітету України.</p>
Стаття відсутня	<p>Стаття 11-1. Обмеження поводження з інсайдерською інформацією на ринку електричної енергії</p> <p>1. Інсайдерською інформацією на ринку електричної енергії є неоприлюднена інформація точного характеру, що прямо чи опосередковано стосується одного або декількох оптових енергетичних продуктів, розкриття або оприлюднення якої може значно вплинути на ринкову ціну одного або декількох оптових енергетичних продуктів. Для цілей цього визначення термін «інформація» означає: інформацію, що має бути оприлюднена відповідно до вимог цього Закону, кодексу системи передачі, кодексу систем розподілу, правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку та інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цього Закону, умов типових договорів на відповідному ринку, оскільки вона може справляти значний вплив на ціни оптових енергетичних продуктів;</p>

інформацію щодо потужностей та використання потужностей установок об'єктів виробництва, зберігання, споживання або передачі електричної енергії, включаючи планову або незаплановану недоступність цих об'єктів (потужністю 100 МВт та вище);

іншу інформацію, яку розумно діючий ~~учасник ринку~~ (учасник оптового енергетичного ринку), швидше за все, буде використовувати для прийняття рішень щодо вчинення правочинів або подання пропозиції про вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами.

Інформація вважається точною, якщо вона вказує на ряд обставин, які існують, або виникнення яких може бути розумно очікуваним, або на подію, яка настала, або настання якої може бути розумно очікуваним, і якщо вона є досить конкретною для того, щоб можна було зробити висновок про можливий вплив цього ряду обставин або цієї події на ціни оптових енергетичних продуктів.

2. Особам, які володіють інсайдерською інформацією щодо оптового енергетичного продукту, забороняється:

а) використання інсайдерської інформації шляхом придбання або відчуження або спроби придбати або відчужити від свого імені або від імені третьої особи, прямо або опосередковано, оптові енергетичні продукти, яких стосується зазначена інформація;

б) розголошувати таку інформацію будь-якій іншій особі, за винятком випадків, коли таке розкриття інформації здійснюється в ході їхньої звичайної трудової, професійної діяльності або при виконанні їхніх службових обов'язків;

в) надавати рекомендації щодо придбання або відчуження оптових енергетичних продуктів, яких стосується зазначена інформація.

3. Обмеження, встановлені частиною другою цієї статті, поширюються на таких осіб, які володіють інсайдерською інформацією щодо оптового енергетичного продукту:

а) особи, які входять до складу органів управління, наглядової ради або виконавчого органу учасника ринку (учасника оптового енергетичного ринку);

б) особи, які є власниками акцій або часток (паїв) у статутному капіталі учасника ринку (учасника оптового енергетичного ринку);

в) особи, які мають доступ до зазначеної інформації у зв'язку з виконанням трудової, професійної діяльності або при виконанні їхніх службових обов'язків;

г) особи, які отримали доступ до інсайдерської інформації в результаті вчинення неправомірних дій;

д) особи, які знають або повинні знати, що інформація є інсайдерською (зокрема працівники Регулятора, оператора системи передачі, оператора ринку тощо).

	<p>Якщо особою, зазначеною у цій частині, є юридична особа, особою, яка володіє інсайдерською інформацією, вважається фізична особа, яка бере участь у прийнятті рішень від імені такої юридичної особи.</p> <p>Підпункти а) та в) частини 3 цієї Статті не застосовуються до операторів системи передачі при купівлі електричної енергії для забезпечення сталої і надійної роботи об'єднаної енергетичної системи України.</p> <p>4. Положення, що встановлені частиною другою цієї статті не застосовуються до:</p> <p>а) операцій, що здійсненні при виконанні зобов'язання з придбання або відчуження оптових енергетичних продуктів, якщо це зобов'язання випливає з ~~укладеного~~ договору, або розпорядження на торгівлю, <u>укладеного/наданого</u> перш ніж відповідна особа отримала інсайдерську інформацію;</p> <p>б) договорів (угод), що укладені виробниками електроенергії єдиною метою яких є покриття безпосередніх фізичних втрат в результаті незапланованих відключень, у випадку, коли не укладення таких договорів (угод) призведе до неможливості виконання учасником ринку існуючих договірних зобов'язань або якщо такі дії здійснюються за погодженням з оператором системи передачі для забезпечення сталої і надійної роботи об'єднаної енергетичної системи України. У такій ситуації відповідна інформація, що стосується операцій/угод, має бути повідомлена Регулятору.</p> <p>в) учасників ринку (учасників оптового енергетичного ринку), які діють відповідно до умов законодавства у випадку кризової та/або надзвичайної ситуації в об'єднаній енергетичній системі України або окремих її частинах.</p> <p>5. Коли інформація щодо ринку електричної енергії поширюється з метою журналістики чи художнього вираження, таке поширення інформації оцінюється Регулятором з урахуванням правил, що регулюють свободу друку і свободу висловлювання думок в інших засобах масової інформації, за винятком випадків, коли:</p> <p>а) такі особи отримують, прямо або опосередковано, переваги або прибуток від поширення відповідної інформації; або</p> <p>б) розкриття або поширення здійснено з наміром ввести в оману ринок електричної енергії щодо пропозиції, попиту або ціни на оптові енергетичні продукти.</p> <p>5. Розкриттю підлягає інсайдерська інформація, якою володіє учасник ринку (учасник оптового енергетичного ринку) та яка стосується його діяльності або об'єктів, якими він володіє або контролює, на ринку електричної енергії, зокрема, інформація щодо потужностей та використання потужностей електроустановок, призначених для</p>
--	--

виробництва, зберігання, передачі та споживання електричної енергії, включаючи планову або незаплановану недоступність цих електроустановок.

Учасник ринку (учасник оптового енергетичного ринку) у виняткових випадках має право затримувати розкриття інсайдерської інформації, якщо таке розкриття може завдати шкоди його законним інтересам, та така затримка навряд чи призведе до введення в оману громадськості. При цьому такий учасник ринку має забезпечити конфіденційність такої інформації та не приймає рішення щодо придбання або відчуження оптових енергетичних продуктів, що мають відношення до такої інсайдерської інформації.

Оператор системи передачі має право затримувати розкриття інсайдерської інформації щодо об'єктів електроенергетики критичної інфраструктури.

Учасники ринку (учасники оптового енергетичного ринку) мають додержуватись вимог порядку розкриття інсайдерської інформації на ринку електричної енергії, який розробляється та затверджується Регулятором.

Вимоги до розкриття інсайдерської інформації визначають, зокрема: мінімальні стандарти щодо ефективного розкриття інсайдерської інформації;

механізми розкриття інсайдерської інформації;

порядок розкриття інсайдерської інформації на офіційному веб-сайті оператора системи передачі та учасників ринку (учасників оптового енергетичного ринку);

вимоги та порядок розкриття інсайдерської інформації учасниками оптового енергетичного ринку – кінцевим споживачем з сумарною дозволеною потужністю споживання електричної енергії установками такого споживача 100 МВт та вище;

вимоги до системи надання термінових ринкових повідомлень учасниками ринку (учасниками оптового енергетичного ринку) або третіх осіб, що діють від імені учасника оптового енергетичного ринку на підставі договору;

вимоги до захисту інформаційних систем та каналів зв'язку, що використовуються при передачі інсайдерської інформації;

рекомендації щодо заходів обліку осіб, що мають доступ до інсайдерської інформації;

порядок повідомлення Регулятора у випадку затримки публікації інсайдерської інформації учасником ринку (учасником оптового енергетичного ринку) у випадках визначених Законом.

6. Інформація щодо власних торговельних стратегій та/або торговельних планів учасника ринку (учасника оптового енергетичного ринку) не

Примечание [A7]: Пропонується уточнити підстави для такої затримки

Примечание [A8]: Використання цього терміну потребує його визначення

	<p>вважається інсайдерською інформацією.</p> <p>До торгівельних планів учасника оптового енергетичного ринку відноситься: систематичний метод оцінку попиту, пропозиції, цін на оптові енергетичні продукти, оцінки поточних та майбутніх ризиків, формування коротко- та/або довгострокових інвестиційних стратегій тощо, що можуть керувати торгівельною діяльністю учасника оптового енергетичного ринку.</p> <p>Торгівельна стратегія учасника оптового енергетичного ринку включає сукупність об'єктивних правил, що визначають умови, які мають бути дотримані, щоб відбулись дії щодо здійснення правочинів на оптовому енергетичному ринку.</p>
<p>Стаття відсутня</p>	<p>Стаття 11-2. Заборона маніпулювання на ринку електричної енергії</p> <p>1. Маніпулюванням на ринку електричної енергії є дії щодо:</p> <p>1) вчинення правочинів, надання розпоряджень та/або доручень на вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами, які:</p> <p>створюють, або можуть створити оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або щодо цін на оптові енергетичні продукти; або забезпечують або намагаються забезпечити особі, або групі осіб, що координують свою діяльність, можливість сформувати ціни на один або декілька оптових енергетичних продуктів на штучному рівні, за винятком випадку, коли особа, яка уклала угоду (договір) з купівлі-продажу або подала пропозицію на купівлю-продаж оптового енергетичного продукту, довела, що причини таких дій відповідають чинному законодавству та укладання таких угод (договорів) відповідають прийнятій (дозволеній) ринковій практиці на відповідному оптовому енергетичному ринку; або</p> <p>використовує або намагається використовувати фіктивний засіб або будь-яку іншу форму обману або хитрощі, що створюють або можуть створити оманливі сигнали, як для попиту, так і для пропозиції, або щодо цін на оптові енергетичні продукти;</p> <p>2) поширення інформації через засоби масової інформації, у тому числі електронні, або будь-який інший спосіб, яке дає або може дати неправдиві або оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або щодо цін на оптові енергетичні продукти, зокрема поширення недостовірної інформації, включаючи поширення чуток і помилкових новин або новин, що вводять в оману, особою, яка знала або повинна була знати, що ця інформація є недостовірною або такою, що вводять в оману.</p> <p>2. Спробою маніпулюванням на ринку електричної енергії є дії щодо:</p> <p>1) вчинення правочинів, надання розпоряджень та/або доручень на</p>

вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами, а також вчинення будь-яких інших дій, з метою:

створення оманливих сигналів як для попиту, так і для пропозиції, або щодо цін на оптові енергетичні продукти; або

сформувати ціни на один або декілька оптових енергетичних продуктів на штучному рівні, за виключенням випадку, якщо особа яка уклала угоду з купівлі-продажу або подала пропозицію на купівлю-продаж оптового енергетичного товару, довела, що причини таких дій відповідають чинному законодавству та укладання таких угод відповідають прийнятій (дозволеній) ринковій практиці на відповідному оптовому ринку енергетичних продуктів; або

використання фіктивного засобу або будь-якої іншої форми обману або хитрощі, що створюють або можуть створити оманливі сигнали, як для попиту, так і для пропозиції, або щодо цін на оптові енергетичні продукти;

поширення інформації через засоби масової інформації, у тому числі електронні, або будь-який інший спосіб, яке дає неправдиві або оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або щодо цін на оптові енергетичні продукти.

3. На ринку електричної енергії забороняється здійснювати будь-які маніпулювання або спроби маніпулювання.

4. Не є маніпулюванням на ринку електричної енергії дії, що мають на меті:

1) підтримання цін, попиту, пропозиції або обсягу укладення договорів купівлі-продажу оптових енергетичних продуктів на ринку («на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку, за умови вчинення учасником ринку (учасником оптового енергетичного ринку) таких дій на підставі договору про виконання функцій маркет-мейкера, укладеного з оператором ринку;

2) підтримання ліквідності на балансуєчому ринку, за умови вчинення учасником ринку (учасником оптового енергетичного ринку) таких дій на підставі договору про виконання функцій маркет-мейкера, укладеного з оператором системи передачі;

3) продаж або купівлю оптових енергетичних продуктів учасником ринку (учасником оптового енергетичного ринку) відповідно до умов виконання [спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії](#) [загальносуспільного інтересу](#);

4) виконання учасником ринку (учасником оптового енергетичного ринку) команд оператора системи передачі;

5) використання учасником (учасником оптового енергетичного ринку) прийнятих (дозволенних) ринкових практик, що визначені правилами

	<p>ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку.</p> <p>5. Регулятор розробляє та затверджує мінімальні стандарти ефективної організації системи виявлення ~~порушень~~ ~~зловживань~~ на оптовому енергетичному ринку оператором ринку, оператором системи передачі та особами, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами.</p> <p>6. Учасники ринку (учасники оптового енергетичного ринку) мають право звертатись до Регулятора щодо перевірки фактів порушенням встановлених обмежень щодо поведінки з інсайдерською інформацією або операцій, що мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку електричної енергії інших учасників ринку (учасників оптового енергетичного ринку).</p> <p>7. Регулятор у випадку наявності обґрунтованих підстав подає до Антимонопольного комітету України у встановленому ним порядку ~~заяву~~ (подання) про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.</p> <p>8. У випадку наявності обґрунтованих підстав ~~вважати, що існують порушення щодо порушень~~ ~~вимог~~, встановлених Законом ~~до осіб~~, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, та осіб, що укладають правочини з фінансовими інструментами, Регулятор звертається ~~із є~~ запитом до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо можливості залучення до розслідування працівників Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.</p>
<p>Стаття 33. Функції, права та обов'язки оператора системи передачі .....</p> <p>3. Оператор системи передачі зобов'язаний:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) дотримуватися ліцензійних умов провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії; 2) надавати повідомлення про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії за укладеними двосторонніми договорами у порядку, визначеному правилами ринку; 3) складати добові графіки електричної енергії з метою компенсації технологічних витрат електричної енергії на її передачу електричними мережами на добу постачання на підставі зареєстрованих повідомлень про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії відповідно до правил ринку; 4) купувати/продавати небаланси електричної енергії за цінами, визначеними за правилами ринку, у разі невиконання ним погодинних графіків електричної енергії з метою компенсації технологічних витрат 	<p>Стаття 33. Функції, права та обов'язки оператора системи передачі .....</p> <p>3. Оператор системи передачі зобов'язаний:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) дотримуватися ліцензійних умов провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії; 2) надавати повідомлення про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії за укладеними двосторонніми договорами у порядку, визначеному правилами ринку; 3) складати добові графіки електричної енергії з метою компенсації технологічних витрат електричної енергії на її передачу електричними мережами на добу постачання на підставі зареєстрованих повідомлень про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії відповідно до правил ринку; 4) купувати/продавати небаланси електричної енергії за цінами, визначеними за правилами ринку, у разі невиконання ним погодинних графіків електричної енергії з метою компенсації технологічних витрат

Примечание [A9]: Потребує уточнення концепція: т.я. ця норма знаходиться в статті про маніпулювання, вбачається, що у випадку, якщо за результатами аналізу зловживань Регулятор знаходить підстави для заяви про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, то Регулятор подає таку заяву АМКУ і після подачі заяви не вчиняє подальших дій щодо розслідування? Тобто розслідування передається до АМКУ і АМКУ застосовує заходи відповідальності за виявлене зловживання?

Примечание [A10]: Ч. 7 і ч. 8 цієї статті виглядають частиною процедури, що має бути виписана у спільному рішенні регуляторів щодо порядку інформаційної взаємодії

<p>електричної енергії на її передачу електричними мережами;</p> <p>5) при застосуванні процедури зміни/заміни електропостачальника надавати новому електропостачальнику інформацію про споживачів, приєднаних до системи передачі, яким здійснював постачання попередній електропостачальник, в обсягах та порядку, визначених Регулятором;</p> <p>6) укладати договори, які є обов'язковими для провадження діяльності на ринку електричної енергії, та виконувати умови цих договорів;</p> <p>7) оприлюднювати на своєму офіційному веб-сайті інформацію відповідно до цього Закону, правил ринку, кодексу системи передачі та іншу інформацію, передбачену законодавством;</p> <p>8) зберігати інформацію, необхідну для аналізу якості послуг з електропостачання, зокрема інформацію щодо надійності електропостачання, якості електричної енергії, комерційної якості надання послуг, у порядку, встановленому Регулятором;</p> <p>9) здійснювати відшкодування (компенсацію) користувачу системи у разі недотримання оператором системи передачі показників якості послуг, визначених договором про надання послуг з передачі та Регулятором;</p> <p>10) надавати Регулятору інформацію, необхідну для здійснення ним законодавчо встановлених функцій та повноважень;</p> <p>Відсутній підпункт</p> <p>11) відкрити в одному з уповноважених банків поточний рахунок із спеціальним режимом використання для здійснення розрахунків відповідно до цього Закону;</p> <p>12) вести окремий облік витрат та доходів від провадження діяльності з передачі електричної енергії та діяльності з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління;</p>	<p>електричної енергії на її передачу електричними мережами;</p> <p>5) при застосуванні процедури зміни/заміни електропостачальника надавати новому електропостачальнику інформацію про споживачів, приєднаних до системи передачі, яким здійснював постачання попередній електропостачальник, в обсягах та порядку, визначених Регулятором;</p> <p>6) укладати договори, які є обов'язковими для провадження діяльності на ринку електричної енергії, та виконувати умови цих договорів;</p> <p>7) оприлюднювати на своєму офіційному веб-сайті інформацію відповідно до цього Закону, правил ринку, кодексу системи передачі та іншу інформацію, передбачену законодавством;</p> <p>8) зберігати інформацію, необхідну для аналізу якості послуг з електропостачання, зокрема інформацію щодо надійності електропостачання, якості електричної енергії, комерційної якості надання послуг, у порядку, встановленому Регулятором;</p> <p>9) здійснювати відшкодування (компенсацію) користувачу системи у разі недотримання оператором системи передачі показників якості послуг, визначених договором про надання послуг з передачі та Регулятором;</p> <p>10) надавати Регулятору інформацію, необхідну для здійснення ним законодавчо встановлених функцій та повноважень;</p> <p>10-1) невідкладно без затримок, але після з'ясування всіх обставин та проведення оцінки фактів, у строк, що не може перевищувати 30 календарних днів повідомляти Регулятора про операції на ринку допоміжних послуг та балансуєчному ринку, стосовно яких має обґрунтовані підстави вважати, що операції були здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поведіння з інсайдерською інформацією або такі операції мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку електричної енергії. Оператор системи передачі має створити та підтримувати ефективні організаційні заходи, механізми та процедури для виявлення порушень на балансуєчному ринку, ринку допоміжних послуг, щодо розподілу вільної пропускнуої спроможності міждержавних перетинів;</p> <p>11) відкрити в одному з уповноважених банків поточний рахунок із спеціальним режимом використання для здійснення розрахунків відповідно до цього Закону;</p> <p>12) вести окремий облік витрат та доходів від провадження діяльності з передачі електричної енергії та діяльності з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління;</p> <p>13) вести окремий облік витрат та доходів щодо виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії;</p> <p>14) надавати інформацію, необхідну для впровадження механізму</p>
--	--

<p>13) вести окремий облік витрат та доходів щодо виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії;</p> <p>14) надавати інформацію, необхідну для впровадження механізму компенсації у відносинах між операторами систем передачі, до організації, відповідальної за функціонування такого механізму;</p> <p>15) забезпечувати уникнення конфлікту інтересів при виконанні функцій диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, передачі електричної енергії, адміністратора розрахунків та адміністратора комерційного обліку згідно з програмою заходів з недопущення конфлікту інтересів, розробленою ним та погодженою Регулятором;</p> <p>16) виконувати обов'язкові для виконання розпорядчі документи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузі електроенергетики;</p> <p>17) припиняти електроживлення споживача за зверненням електропостачальника у порядку, визначеному кодексом системи передачі;</p> <p>18) відновлювати електроживлення споживача за зверненням електропостачальника у порядку, визначеному кодексом системи передачі.</p> <p>.....</p>	<p>компенсації у відносинах між операторами систем передачі, до організації, відповідальної за функціонування такого механізму;</p> <p>15) забезпечувати уникнення конфлікту інтересів при виконанні функцій диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, передачі електричної енергії, адміністратора розрахунків та адміністратора комерційного обліку згідно з програмою заходів з недопущення конфлікту інтересів, розробленою ним та погодженою Регулятором;</p> <p>16) виконувати обов'язкові для виконання розпорядчі документи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузі електроенергетики;</p> <p>17) припиняти електроживлення споживача за зверненням електропостачальника у порядку, визначеному кодексом системи передачі;</p> <p>18) відновлювати електроживлення споживача за зверненням електропостачальника у порядку, визначеному кодексом системи передачі.</p> <p>.....</p>
<p>Стаття 51. Оператор ринку електричної енергії</p> <p>1. Оператор ринку забезпечує функціонування ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, а також здійснює організацію купівлі-продажу електричної енергії для доби постачання на підставі ліцензії.</p> <p>2. Оператор ринку створює організаційні, технологічні, інформаційні та інші умови для здійснення регулярних торгів за правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, укладання і виконання договорів та розрахунків за ними, зокрема визначає уповноважений банк або клірингову установу.</p> <p>3. Оператор ринку:</p> <p>1) забезпечує рівні умови участі на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку;</p> <p>2) реєструє учасників ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, забезпечує ведення та оприлюднення відповідного реєстру;</p> <p>3) забезпечує дотримання учасниками ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку вимог щодо надання гарантій виконання фінансових зобов'язань відповідно до правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку;</p> <p>4) визначає за результатами торгів на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку обсяги купівлі-продажу електричної енергії учасників ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, ціни на електричну енергію, фінансові зобов'язання учасників торгів на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку;</p>	<p>Стаття 51. Оператор ринку електричної енергії</p> <p>1. Оператор ринку забезпечує функціонування ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, а також здійснює організацію купівлі-продажу електричної енергії для доби постачання на підставі ліцензії.</p> <p>2. Оператор ринку створює організаційні, технологічні, інформаційні та інші умови для здійснення регулярних торгів за правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, укладання і виконання договорів та розрахунків за ними, зокрема визначає уповноважений банк або клірингову установу.</p> <p>3. Оператор ринку:</p> <p>1) забезпечує рівні умови участі на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку;</p> <p>2) реєструє учасників ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, забезпечує ведення та оприлюднення відповідного реєстру;</p> <p>3) забезпечує дотримання учасниками ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку вимог щодо надання гарантій виконання фінансових зобов'язань відповідно до правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку;</p> <p>4) визначає за результатами торгів на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку обсяги купівлі-продажу електричної енергії учасників ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, ціни на електричну енергію, фінансові зобов'язання учасників торгів на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку;</p>

5) створює умови для забезпечення розрахунків за куплену/продану електричну енергію, зокрема шляхом запровадження клірингу;

6) надає повідомлення про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії для кожного розрахункового періоду відповідно до правил ринку;

7) оприлюднює інформацію щодо торгів на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку, зокрема про ціни та обсяги купівлі-продажу електричної енергії, та іншу інформацію в обсягах та строки, визначені правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку;

8) надає учасникам ринку інформацію, необхідну для виконання ними функцій на ринку електричної енергії, в обсягах та порядку, визначених правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

9) надає Регулятору інформацію, необхідну для здійснення ним функцій і повноважень, встановлених законодавством;

10) забезпечує конфіденційність інформації, отриманої від учасників ринку, що використовується ним для виконання своїх функцій на ринку електричної енергії та становить комерційну таємницю, відповідно до вимог законодавства, а також забезпечує конфіденційність інформації щодо своєї діяльності, розкриття якої може надавати комерційні переваги учасникам ринку;

11) здійснює інші функції, передбачені цим Законом, правилами ринку та правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.

4. Оператор ринку має право провадити діяльність з організації купівлі-продажу електричної енергії на ринку електричної енергії після отримання ним відповідної ліцензії та укладення договору про врегулювання небалансів з оператором системи передачі.

5. Оператор ринку не має права здійснювати діяльність з виробництва, передачі, розподілу та постачання електричної енергії споживачу, а також трейдерську діяльність.

5) створює умови для забезпечення розрахунків за куплену/продану електричну енергію, зокрема шляхом запровадження клірингу;

6) надає повідомлення про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії для кожного розрахункового періоду відповідно до правил ринку;

7) оприлюднює інформацію щодо торгів на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку, зокрема про ціни та обсяги купівлі-продажу електричної енергії, та іншу інформацію в обсягах та строки, визначені правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку;

8) надає учасникам ринку інформацію, необхідну для виконання ними функцій на ринку електричної енергії, в обсягах та порядку, визначених правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

9) надає Регулятору інформацію, необхідну для здійснення ним функцій і повноважень, встановлених законодавством;

10) забезпечує конфіденційність інформації, отриманої від учасників ринку, що використовується ним для виконання своїх функцій на ринку електричної енергії та становить комерційну таємницю, відповідно до вимог законодавства, а також забезпечує конфіденційність інформації щодо своєї діяльності, розкриття якої може надавати комерційні переваги учасникам ринку;

11) здійснює інші функції, передбачені цим Законом, правилами ринку та правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.

4. Оператор ринку має право провадити діяльність з організації купівлі-продажу електричної енергії на ринку електричної енергії після отримання ним відповідної ліцензії та укладення договору про врегулювання небалансів з оператором системи передачі.

5. Оператор ринку не має права здійснювати діяльність з виробництва, передачі, розподілу та постачання електричної енергії споживачу, а також трейдерську діяльність.

6. Оператор ринку зобов'язаний без затримок, але після з'ясування всіх обставин та проведення оцінки фактів, у строк, що не може перевищувати 30 календарних днів повідомляти Регулятора про операції на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку, стосовно яких має обґрунтовані підстави вважати, що операції були здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією, або такі операції мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку електричної енергії. Оператор ринку має створити та підтримувати ефективні організаційні заходи, механізми та процедури для виявлення порушень на ринку «на добу наперед» та

<p>6. Фінансування діяльності оператора ринку здійснюється за рахунок учасників ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку відповідно до правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку. Порядок розрахунку вартості послуг оператора ринку та порядок оплати таких послуг визначаються правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.</p> <p>7. Оператор ринку має інші повноваження, права та обов'язки, передбачені цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.</p> <p>8. Оператор ринку утворюється у формі акціонерного товариства, 100 відсотків акцій у статутному капіталі якого належить державі та не підлягає приватизації або відчуженню в інший спосіб.</p>	<p>внутрішньодобовому ринку.</p> <p>7. Фінансування діяльності оператора ринку здійснюється за рахунок учасників ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку відповідно до правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку. Порядок розрахунку вартості послуг оператора ринку та порядок оплати таких послуг визначаються правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.</p> <p>8. Оператор ринку має інші повноваження, права та обов'язки, передбачені цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.</p> <p>9. Оператор ринку утворюється у формі акціонерного товариства, 100 відсотків акцій у статутному капіталі якого належить державі та не підлягає приватизації або відчуженню в інший спосіб.</p>
<p>Стаття 66. Двосторонні договори</p> <p>...</p> <p>3. Відповідний двосторонній договір має встановлювати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) предмет договору; 2) ціну електричної енергії та/або порядок її розрахунку (формування); 3) обсяг електричної енергії та графіки погодинного обсягу купівлі-продажу електричної енергії; 4) строки та порядок постачання електричної енергії; 5) порядок повідомлення про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії за укладеним двостороннім договором; 6) порядок та форму розрахунків; 7) строки та порядок оформлення актів приймання-передачі обсягів купівлі-продажу електричної енергії; 8) права, обов'язки та відповідальність сторін; 9) строк дії договору. <p>4. Регулятор має право встановлювати максимальний строк дії двосторонніх договорів, який не може бути меншим за шість місяців.</p> <p>Сторони двостороннього договору відповідно до правил ринку інформують про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії за укладеним договором. Таке повідомлення є підставою для внесення зазначених обсягів до добових графіків електричної енергії відповідних учасників ринку відповідно до правил ринку.</p> <p>Сторони двостороннього договору, що входять до складу одного вертикально інтегрованого суб'єкта або є афілійованими між собою, протягом трьох робочих днів після укладення двостороннього договору інформують Регулятора про предмет договору, ціну електричної енергії та/або порядок її розрахунку (формування), обсяг електричної енергії та графіки погодинного обсягу купівлі-продажу електричної енергії, строки та</p>	<p>Стаття 66. Двосторонні договори</p> <p>...</p> <p>3. Відповідний двосторонній договір має встановлювати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) предмет договору; 2) ціну електричної енергії та/або порядок її розрахунку (формування); 3) обсяг електричної енергії та графіки погодинного обсягу купівлі-продажу електричної енергії; 4) строки та порядок постачання електричної енергії; 5) порядок повідомлення про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії за укладеним двостороннім договором; 6) порядок та форму розрахунків; 7) строки та порядок оформлення актів приймання-передачі обсягів купівлі-продажу електричної енергії; 8) права, обов'язки та відповідальність сторін; 9) строк дії договору. <p>4. Сторони двостороннього договору відповідно до правил ринку інформують про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії за укладеним договором. Таке повідомлення є підставою для внесення зазначених обсягів до добових графіків електричної енергії відповідних учасників ринку відповідно до правил ринку.</p> <p>У разі, якщо купівля-продаж електричної енергії за двосторонніми договорами здійснюється на організованому торгівельному майданчику ринку, оператор організованого торгівельного майданчика ринку зобов'язаний повідомляти без затримок, але після з'ясування всіх обставин та проведення оцінки фактів, у строк, що не</p>

<p>порядок постачання електричної енергії.</p> <p>Регулятор з метою забезпечення достатнього рівня ліквідності на ринку електричної енергії має право встановлювати обмеження щодо місячного обсягу продажу електричної енергії за двосторонніми договорами між виробниками та іншими учасниками ринку електричної енергії, що входять до складу одного вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання або є афілійованими між собою. Таке обмеження не може бути більшим 50 відсотків їх місячного обсягу продажу електричної енергії.</p>	<p>може перевищувати 30 календарних днів Регулятора про операції, стосовно яких існують обґрунтовані підстави вважати, що вони були здійснені з порушенням встановлених обмежень щодо поведінки з інсайдерською інформацією або такі операції мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку електричної енергії. У зв'язку з цим ~~оператор організованого~~ ~~ий торгівельний майданчик~~ має створити та підтримувати ефективні організаційні заходи, механізми та процедури для виявлення порушень на організованому ~~торгівельному майданчику~~ ~~ринку~~. Така вимога застосовується для будь-якого іншого організованого ~~торгівельного майданчика~~ ~~ринку~~, на якому укладаються правочини з оптовими енергетичними продуктами.</p>
<p>Стаття 67. Ринок "на добу наперед" та внутрішньодобовий ринок</p> <p>1. В Україні функціонує єдиний ринок "на добу наперед" та внутрішньодобовий ринок.</p> <p>Для участі на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку учасники ринку укладають з оператором ринку договір про участь у ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку, типова форма якого є невід'ємною частиною правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.</p> <p>Оператор ринку не має права відмовити в укладенні договору про участь у ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку, якщо учасник ринку належним чином виконав усі умови правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку щодо доступу до ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.</p> <p>2. Купівля-продаж електричної енергії на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку здійснюється за правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.</p> <p>3. Регулятор з метою забезпечення достатнього рівня ліквідності на ринку "на добу наперед" має право встановлювати:</p> <p>1) виробникам (крім мікро-, міні-, малих гідроелектростанцій та електричних станцій, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії) та імпортерам - граничну нижню межу обов'язкового місячного обсягу продажу електричної енергії на ринку "на добу наперед", але не більше 30 відсотків їхнього місячного обсягу продажу електричної енергії відповідно до правил ринку;</p> <p>2) оператору системи передачі та операторам систем розподілу - граничну нижню межу обов'язкової купівлі електричної енергії на ринку "на добу наперед" з метою компенсації технологічних втрат електричної енергії на її передачу та розподіл електричними мережами відповідно;</p> <p>3) виробникам, що здійснюють виробництво електричної енергії на гідроакмулюючих станціях, - граничну нижню межу обов'язкової купівлі</p>	<p>Стаття 67. Ринок "на добу наперед" та внутрішньодобовий ринок</p> <p>1. В Україні функціонує єдиний ринок "на добу наперед" та внутрішньодобовий ринок.</p> <p>Для участі на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку учасники ринку укладають з оператором ринку договір про участь у ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку, типова форма якого є невід'ємною частиною правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.</p> <p>Оператор ринку не має права відмовити в укладенні договору про участь у ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку, якщо учасник ринку належним чином виконав усі умови правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку щодо доступу до ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.</p> <p>2. Купівля-продаж електричної енергії на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку здійснюється за правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку.</p> <p>3. Регулятор з метою забезпечення достатнього рівня ліквідності на ринку "на добу наперед" має право встановлювати:</p> <p>1) виробникам (крім мікро-, міні-, малих гідроелектростанцій та електричних станцій, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії) та імпортерам - граничну нижню межу обов'язкового місячного обсягу продажу електричної енергії на ринку "на добу наперед", але не більше 15 відсотків їхнього місячного обсягу продажу електричної енергії відповідно до правил ринку;</p> <p>2) оператору системи передачі та операторам систем розподілу - граничну нижню межу обов'язкової купівлі електричної енергії на ринку "на добу наперед" з метою компенсації технологічних втрат електричної енергії на її передачу та розподіл електричними мережами відповідно;</p> <p>3) виробникам, що здійснюють виробництво електричної енергії на гідроакмулюючих станціях, - граничну нижню межу обов'язкової купівлі</p>

<p>електричної енергії на ринку "на добу наперед" для покриття технологічних потреб гідроакumuлюючих станцій.</p>	<p>електричної енергії на ринку "на добу наперед" для покриття технологічних потреб гідроакumuлюючих станцій;</p>
<p>... Стаття відсутня</p>	<p>... Стаття 67-1. Механізми підтримання ліквідності на ринку електричної енергії</p> <p>1. Оператор ринку зобов'язаний забезпечити:</p> <p>1) наявність механізмів підтримання ліквідності на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку;</p> <p>2) укладення договорів про виконання функцій маркет-мейкера з учасниками ринку (учасниками оптового енергетичного ринку), діяльність яких згідно з критеріями, встановленими оператором ринку, підтримує ліквідність на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку.</p> <p>Оператор ринку забезпечує наявність механізмів підтримання ліквідності шляхом розроблення та публікації на своєму веб-сайті відповідного внутрішнього документа, положення якого щонайменше передбачають, що оператор ринку забезпечує, що учасники ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кількість яких є достатньою з урахуванням масштабу ринку та предмета торгівлі (електричної енергії) на такому ринку для підтримання ліквідності, зобов'язані на регулярній та прогнозованій основі надсилати щодо предмета торгівлі пропозиції щодо купівлі та продажу на такому ринку за конкурентною ціною.</p> <p>На підставі такого внутрішнього документа оператор ринку зобов'язаний укласти з учасниками ринку (учасниками оптового енергетичного ринку) договір про виконання функцій маркет-мейкера. При цьому маркет-мейкером вважається особа, яка на постійній основі готова за власний рахунок та за встановленими нею цінами укладати договори купівлі-продажу на ринку "на добу наперед" та внутрішньодобовому ринку.</p> <p>Особа набуває статусу маркет-мейкера з дати підписання договору про виконання функцій маркет-мейкера.</p> <p>2. Оператор ринку повинен виконувати обов'язок, передбачений пунктом 1 частини першої цієї статті, щодо торгів на ринку "на добу наперед" та торгів на внутрішньодобовому ринку, у випадку наявності можливості співставлення зустрічних заявок учасників ринку або впровадження алгоритму визначення цін на ринку без втручання людини (за принципом автоматичного поєднання в результаті виконання комп'ютерного алгоритму зустрічних заявок або котирувань на основі найкращої доступної ціни).</p> <p>Наявність ліквідного ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку визначається у встановленому Регулятором порядку.</p> <p>3. Оператор ринку публікує на своєму веб-сайті перелік учасників ринку, що підписали договір про виконання функцій маркет-мейкера.</p>

Про внесення змін до механізму підтримання ліквідності оператор ринку повідомляє на своєму веб-сайті всіх учасників ринку, щонайменше за один календарний місяць до набрання чинності такими змінами. Внесення таких змін є підставою для внесення змін до відповідних договорів про виконання функцій маркет-мейкера, укладених на підставі зазначеного механізму.

4. Оператор ринку забезпечує однакові вигоди (винагороди, компенсації тощо) учасникам ринку (учасникам оптового енергетичного ринку), які в однаковій мірі (відповідно до критеріїв та в порядку, встановлених оператором ринку) виконують обов'язки за договором про виконання функцій маркет-мейкера в частині загального часу участі у торгах, обсягів та спреда (різниці між найкращою ціною купівлі та продажу у відповідному розрахунковому періоді) заявок або котирувань, що надсилаються в ході такої участі.

5. Оператор ринку повинен мати внутрішні процедури контролю виконання учасниками ринку (учасниками оптового енергетичного ринку) умов договору про виконання функцій маркет-мейкера.

6. Оператор ринку повинен забезпечити функціонування механізму термінового повідомлення сторін договору про виконання функцій маркет-мейкера про існування на ринку відхилень від нормальних умов функціонування.

7. Правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку встановлюються:

1) вимоги до механізму підтримання ліквідності, які зокрема забезпечують, що його умови є справедливими та недискримінаційними;

2) вимоги до договору про виконання функцій маркет-мейкера;

3) обставини, за яких оператор ринку з огляду на масштаб ринку та предмет торгівлі звільняються від обов'язку забезпечувати функціонування механізмів підтримання ліквідності;

4) вимоги до політики надання вигод учасникам ринків, що уклали договір про виконання функцій маркет-мейкера з оператором омега ринку is;

5) випадки обов'язковості укладання учасником ринку договору про виконання функцій маркет-мейкера з оператором ринку.

8. Інші особи, що професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, можуть запроваджувати механізми забезпечення ліквідності, передбачені цією статтею.

9. Оператор системи передачі для підтримки ліквідності на балансуєчому ринку має забезпечити укладення договорів про надання допоміжних послуг в обсягах достатніх для гарантованого забезпечення безпеки і надійності функціонування ОЕС України.

Наявність ліквідного ринку — балансуєчого ринку визначається у

Примечание [A11]: Потребує уточнення, про яких саме осіб йде мова, т.я. Закон про ринки капіталу також регулює вимоги до ліквідності та вимоги до механізмів підтримання якої встановлюються НКЦПФР і може виникнути конфлікт норм законів.

Примечание [A12]: Потребує уточнення, т.я. ОСП адмініструє два сегменти ринку e/e: балансуєчий ринок і ринок допоміжних послуг, а в цій нормі укладення договорів про надання допоміжних послуг є механізмом забезпечення ліквідності балансуєчого ринку.

<p>Стаття 68. Балансуючий ринок</p> <p>1. В Україні функціонує єдиний балансуючий ринок. На балансуючому ринку оператором системи передачі здійснюються:</p> <p>1) купівля та продаж електричної енергії для балансування обсягів попиту та пропозиції електричної енергії у межах поточної доби;</p> <p>2) купівля та продаж електричної енергії з метою врегулювання небалансів електричної енергії сторін, відповідальних за баланс.</p> <p>Оператор системи передачі для забезпечення операційної безпеки має право за межами балансуючого ринку придбавати послуги із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною.</p> <p>2. Виробники зобов'язані надавати послуги з балансування в обсягах та випадках, визначених цим Законом та правилами ринку. Надавати послуги з балансування мають право також споживачі у порядку, визначеному правилами ринку.</p> <p>Постачальник послуг з балансування має відповідати вимогам правил ринку щодо надання послуг з балансування.</p> <p>3. Для надання послуг з балансування учасники ринку укладають з оператором системи передачі договір на основі типового договору про участь у балансуючому ринку.</p> <p>Постачальники послуг з балансування реєструються адміністратором розрахунків у порядку, визначеному правилами ринку.</p> <p>Типовий договір про участь у балансуючому ринку затверджується Регулятором.</p> <p>4. Постачальник послуг з балансування подає оператору системи передачі свої пропозиції (заявки) щодо збільшення (зменшення) свого навантаження з метою продажу/купівлі електричної енергії на балансуючому ринку відповідно до правил ринку.</p> <p>5. Оператор системи передачі з метою балансування обсягів виробництва та споживання електричної енергії та/або врегулювання системних обмежень надає постачальникам послуг з балансування команди на збільшення (зменшення) їхнього навантаження, здійснюючи на ринкових засадах відбір відповідних пропозицій (заявок) постачальників послуг з балансування у порядку, визначеному правилами ринку.</p> <p>Відбір відповідних пропозицій (заявок) постачальників послуг з балансування здійснюється з урахуванням необхідності забезпечення сталої та надійної роботи ОЕС України та мінімізації витрат на балансування обсягів виробництва та споживання електричної енергії. Відбір пропозицій (заявок) щодо надання послуг із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, здійснюється відповідно до порядку надання таких послуг.</p>	<p>встановленому Регулятором порядку.</p> <p>Стаття 68. Балансуючий ринок</p> <p>1. В Україні функціонує єдиний балансуючий ринок. На балансуючому ринку оператором системи передачі здійснюються:</p> <p>1) купівля та продаж електричної енергії для балансування обсягів попиту та пропозиції електричної енергії у межах поточної доби;</p> <p>2) купівля та продаж електричної енергії з метою врегулювання небалансів електричної енергії сторін, відповідальних за баланс.</p> <p>Оператор системи передачі для забезпечення операційної безпеки має право за межами балансуючого ринку придбавати послуги із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною.</p> <p>2. Виробники зобов'язані надавати послуги з балансування в обсягах та випадках, визначених цим Законом та правилами ринку. Надавати послуги з балансування мають право також споживачі у порядку, визначеному правилами ринку.</p> <p>Постачальник послуг з балансування має відповідати вимогам правил ринку щодо надання послуг з балансування.</p> <p>3. Для надання послуг з балансування учасники ринку укладають з оператором системи передачі договір на основі типового договору про участь у балансуючому ринку.</p> <p>Постачальники послуг з балансування реєструються адміністратором розрахунків у порядку, визначеному правилами ринку.</p> <p>Типовий договір про участь у балансуючому ринку затверджується Регулятором.</p> <p>4. Постачальник послуг з балансування подає оператору системи передачі свої пропозиції (заявки) щодо збільшення (зменшення) свого навантаження з метою продажу/купівлі електричної енергії на балансуючому ринку відповідно до правил ринку.</p> <p>5. Оператор системи передачі з метою балансування обсягів виробництва та споживання електричної енергії та/або врегулювання системних обмежень надає постачальникам послуг з балансування команди на збільшення (зменшення) їхнього навантаження, здійснюючи на ринкових засадах відбір відповідних пропозицій (заявок) постачальників послуг з балансування у порядку, визначеному правилами ринку.</p> <p>Відбір відповідних пропозицій (заявок) постачальників послуг з балансування здійснюється з урахуванням необхідності забезпечення сталої та надійної роботи ОЕС України та мінімізації витрат на балансування обсягів виробництва та споживання електричної енергії. Відбір пропозицій (заявок) щодо надання послуг із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, здійснюється відповідно до</p>
---	--

Оператор системи передачі за межами балансуєного ринку має право надавати команди на зменшення навантаження виробникам, які здійснюють виробництво електричної енергії на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - мікро-, міні- та малим гідроелектростанціям), яким встановлено "зелений" тариф, або виробникам, які за результатами аукціону набули право на підтримку. Команда оператора системи передачі на зменшення навантаження виробникам, які здійснюють виробництво електричної енергії на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - мікро-, міні- та малим гідроелектростанціям), яким встановлено "зелений" тариф, або виробникам, які за результатами аукціону набули право на підтримку, крім випадків надання таких команд при системних обмеженнях, які є наслідком дії обставин непереборної сили, є прийняттям пропозиції (заявки) таких виробників на надання послуги із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною. Виробники, які здійснюють виробництво електричної енергії на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - мікро-, міні- та малим гідроелектростанціям), яким встановлено "зелений" тариф, або виробники, які за результатами аукціону набули право на підтримку, зобов'язані надавати оператору системи передачі пропозиції (заявки) щодо надання послуги зі зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною в обсягах, що відповідають добовому графіку виробництва електричної енергії, а в протилежному випадку - зобов'язані надавати послуги на балансуєному ринку відповідно до правил ринку.

Вартість послуги із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, наданої в результаті виконання команди оператора системи передачі, дорівнює вартості електричної енергії, не відпущеної таким виробником за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною.

Розрахунок обсягу не відпущеної виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, електричної енергії в результаті виконання команд оператора системи передачі здійснюється відповідно до затвердженої Регулятором методики, що є невід'ємною частиною правил ринку. Така методика повинна ґрунтуватися на об'єктивних показниках виробництва електричної енергії на відповідних об'єктах електроенергетики. Порядок надання послуг із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, визначається правилами ринку.

порядку надання таких послуг.

Оператор системи передачі за межами балансуєного ринку має право надавати команди на зменшення навантаження виробникам, які здійснюють виробництво електричної енергії на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - мікро-, міні- та малим гідроелектростанціям), яким встановлено "зелений" тариф, або виробникам, які за результатами аукціону набули право на підтримку. Команда оператора системи передачі на зменшення навантаження виробникам, які здійснюють виробництво електричної енергії на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - мікро-, міні- та малим гідроелектростанціям), яким встановлено "зелений" тариф, або виробникам, які за результатами аукціону набули право на підтримку, крім випадків надання таких команд при системних обмеженнях, які є наслідком дії обставин непереборної сили, є прийняттям пропозиції (заявки) таких виробників на надання послуги із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною. Виробники, які здійснюють виробництво електричної енергії на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - мікро-, міні- та малим гідроелектростанціям), яким встановлено "зелений" тариф, або виробники, які за результатами аукціону набули право на підтримку, зобов'язані надавати оператору системи передачі пропозиції (заявки) щодо надання послуги зі зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною в обсягах, що відповідають добовому графіку виробництва електричної енергії, а в протилежному випадку - зобов'язані надавати послуги на балансуєному ринку відповідно до правил ринку.

Вартість послуги із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, наданої в результаті виконання команди оператора системи передачі, дорівнює вартості електричної енергії, не відпущеної таким виробником за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною.

Розрахунок обсягу не відпущеної виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, електричної енергії в результаті виконання команд оператора системи передачі здійснюється відповідно до затвердженої Регулятором методики, що є невід'ємною частиною правил ринку. Така методика повинна ґрунтуватися на об'єктивних показниках виробництва електричної енергії на відповідних об'єктах електроенергетики. Порядок надання послуг із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної

<p>6. Команда оператора системи передачі постачальнику послуг з балансування на збільшення (зменшення) навантаження для відповідного постачальника послуг з балансування є прийняттям (акцептом) його відповідної пропозиції (заявки) на балансуємому ринку оператором системи передачі, зміною його акцептованого добового графіка електричної енергії та визначає взаємні зобов'язання оператора системи передачі та постачальника послуг з балансування з купівлі-продажу відповідного обсягу електричної енергії на балансуємому ринку за ціною, визначеною відповідно до правил ринку.</p> <p>7. За результатами роботи балансуємого ринку за відповідну добу на підставі даних оператора системи передачі та адміністратора комерційного обліку адміністратор розрахунків розраховує платежі оператора системи передачі та постачальників послуг з балансування за електричну енергію, ціни небалансу електричної енергії, а також обсяги небалансів електричної енергії учасників ринку і відповідні платежі за них та виставляє відповідні рахунки у порядку, визначеному правилами ринку.</p> <p>Відсутній пункт</p>	<p>енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, визначається правилами ринку.</p> <p>6. Команда оператора системи передачі постачальнику послуг з балансування на збільшення (зменшення) навантаження для відповідного постачальника послуг з балансування є прийняттям (акцептом) його відповідної пропозиції (заявки) на балансуємому ринку оператором системи передачі, зміною його акцептованого добового графіка електричної енергії та визначає взаємні зобов'язання оператора системи передачі та постачальника послуг з балансування з купівлі-продажу відповідного обсягу електричної енергії на балансуємому ринку за ціною, визначеною відповідно до правил ринку.</p> <p>7. За результатами роботи балансуємого ринку за відповідну добу на підставі даних оператора системи передачі та адміністратора комерційного обліку адміністратор розрахунків розраховує платежі оператора системи передачі та постачальників послуг з балансування за електричну енергію, ціни небалансу електричної енергії, а також обсяги небалансів електричної енергії учасників ринку і відповідні платежі за них та виставляє відповідні рахунки у порядку, визначеному правилами ринку.</p> <p>8. У разі, якщо оператор системи передачі має обґрунтовані підстави вважати, що операція на балансуємому ринку була здійснена з порушенням встановлених обмежень щодо поводження з інсайдерською інформацією або така операція має ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку електричної енергії, оператор системи передачі зобов'язаний невідкладно повідомити про це Регулятора.</p>
<p>Стаття відсутня</p>	<p>Стаття 73-1. Професійна таємниця на ринку електричної енергії</p> <p>1. Професійною таємницею на ринку електричної енергії (далі - професійна таємниця) є інформація про діяльність та/або фінансовий стан учасника ринку (учасника оптового енергетичного ринку), а також інша передбачена частиною другою цієї статті інформація, що стала відомою:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) особі, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, у процесі взаємодії з учасником ринку на ринку електричної енергії; 2) третім особам під час провадження ними діяльності, пов'язаної з ринками електричної енергії; 3) третім особам, які надають послуги чи виконують роботи відповідно до договорів, укладених з особами, зазначеними у пунктах 1 і 2 цієї частини; 4) Регулятору, національній комісії з цінних паперів та фондового ринку, Антимонопольному комітету України іншим органам державної влади відповідно до їх повноважень. <p>2. Професійною таємницею, зокрема, є інформація та дані:</p>

Примечание [A13]: Операції на ринку допоміжних послуг також мають аналізуватися на предмет зловживань на оптових енергетичних ринках

Примечание [A14]: Це слово означає, що перелік не є виключним? Якщо так, пропонуємо це прямо прописати.

- 1) про рахунки учасника ринку (учасника оптового енергетичного ринку);
- 2) про торгівельні операції, проведені на користь чи за дорученням учасника ринку (учасника оптового енергетичного ринку) правочини;
- 3) про клієнтів та споживачів учасника ринку (учасника оптового енергетичного ринку), крім отриманої з публічних джерел;
- 4) що міститься у інформаційних системах оператора системи передачі, оператора ринку та інших осіб, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами;
- 5) що міститься у інформаційній системі уповноваженого банку;
- 6) звітні дані учасника ринку (учасника оптового енергетичного ринку) та особи, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, ~~крім тих, включно зі звітними даними~~, що підлягають оприлюдненню відповідно до законодавства, до моменту їх оприлюднення;
- 7) про засоби, що використовуються учасником ринку (учасником оптового енергетичного ринку) та третіми особами під час провадження ними діяльності, пов'язаної з ринками електричної енергії, для захисту інформації;
- 8) про учасників ринку (учасників оптового енергетичного ринку) та осіб, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, або їхніх споживачів та клієнтів, що отримана від учасників оптового енергетичного ринку та осіб, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, органами державної влади;
- 9) про учасників оптового енергетичного ринку та осіб, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, або їхніх споживачів та клієнтів, операції, що ними здійснюються, отримана Регулятором відповідно до міжнародного договору або за принципом взаємності від національного регулятора, Ради регуляторів Енергетичного Співтовариства організованих товарних ринків іншої держави;
- 10) Конфіденційна інформація, комерційна таємниця, ноу-хау та інша подібна інформація, що стосується учасника ринку (учасника оптового енергетичного ринку) або особи, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, та у випадку розголошення може завдати суттєвої шкоди такому учаснику ринку або такій особі. На ринку електричної енергії інформація, що кваліфікується як комерційна таємниця, включає зокрема: технічну та/або фінансову інформацію, що стосується ноу-хау підприємства, методи оцінки витрат, виробничі секрети та процеси, джерела постачання, обсяг виробленої та проданої електричної енергії учасником оптового енергетичного ринку,

Примечание [A15]: Термін потребує визначення

Примечание [A16]: Термін потребує визначення

	<p>частка на ринку електричної енергії, перелік споживачів та клієнтів, перелік дистриб'юторів, маркетингові плани, структура собівартості та ціни, стратегії продажу та реалізації продукції.</p> <p>3. Положення цієї статті не поширюються на інформацію, що підлягає оприлюдненню відповідно до вимог закону, з моменту оприлюднення такої інформації.</p> <p>4. Регулятор видає нормативно-правові акти з питань зберігання, захисту, використання та розкриття інформації, що становить професійну таємницю.</p>
Стаття відсутня	<p>Стаття 73-2. Збереження професійної таємниці на ринку електричної енергії</p> <p>1. Особи, зазначені у частині першій статті 73-1 цього Закону, яким стала відома інформація, що становить професійну таємницю, зобов'язані забезпечити її збереження шляхом:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) обмеження кола осіб, які мають доступ до інформації, що становить професійну таємницю; 2) організації спеціального діловодства з документами, що містять професійну таємницю; 3) застосування технічних засобів для запобігання несанкціонованому доступу до електронних та інших носіїв інформації; 4) застосування застережень щодо збереження професійної таємниці та встановлення відповідальності за її розголошення у договорах і угодах. <p>2. Посадові особи, працівники суб'єктів, зазначених у частині першій статті 73-1 цього Закону, зобов'язані не розголошувати та не використовувати у своїх інтересах або інтересах третіх осіб інформацію, що становить професійну таємницю та стала відома їм під час виконання їхніх обов'язків. Зазначені особи під час вступу на посаду, призначення, укладення відповідного договору підписують зобов'язання щодо збереження професійної таємниці.</p> <p>3. Учасники ринку (учасники оптового енергетичного ринку), оператор ринку, оператор системи передачі та особи, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, під час провадження ними діяльності на ринку електричної енергії або органи державної влади, юридичні та фізичні особи, які під час виконання своїх функцій, визначених законом, безпосередньо чи опосередковано отримали в установленому законом порядку інформацію, що становить професійну таємницю, зобов'язані забезпечити збереження такої інформації, не розголошувати і не використовувати її у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.</p> <p>4. Особи, винні у порушенні порядку розкриття та використання</p>

	<p>професійної таємниці, несуть відповідальність згідно із законом.</p> <p>Особи, винні в розголошенні та/або використанні у своїх інтересах або інтересах третіх осіб інформації, що становить професійну таємницю, що заподіяло учаснику ринку (учаснику оптового енергетичного ринку) чи його клієнту або споживачу збитки, зобов'язані відшкодувати заподіяні збитки та моральну шкоду відповідно до закону.</p>
<p>Стаття відсутня</p>	<p>Стаття 73-3. Розкриття професійної таємниці на ринку електричної енергії</p> <p>1. Інформація, що становить професійну таємницю, надається особами, зазначеними у пунктах 1-3 частини першої статті 73-1 цього Закону, за відповідним рішенням суду або на письмовий запит, вимогу, що отримані від:</p> <p>1) відповідної юридичної чи фізичної особи, якої стосується інформація, що становить професійну таємницю, або з письмового дозволу такої особи;</p> <p>2) органів прокуратури України, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національної поліції, Національного антикорупційного бюро України, Антимонопольного комітету України, Національного агентства з питань запобігання корупції, Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів - щодо рахунків учасника ринку (учасника оптового енергетичного ринку) та операцій, проведених на користь або за дорученням учасника ринку (учасника оптового енергетичного ринку), а саме відомості на конкретно визначену дату або за конкретний проміжок часу та стосовно конкретної юридичної або фізичної особи, фізичної особи - підприємця про: наявність рахунків, номери рахунків, залишок коштів на рахунках, операції списання з рахунків та/або зарахування на рахунки, призначення платежу, ідентифікаційні дані контрагента, номер рахунка контрагента та код контрагента учасника ринку (учасника оптового енергетичного ринку);</p> <p>3) центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, - щодо фінансових операцій, що є об'єктом фінансового моніторингу згідно із законодавством щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, а також учасників зазначених операцій;</p> <p>4) органів державної виконавчої служби, приватних виконавців - з питань виконання рішень судів та рішень, що підлягають примусовому виконанню відповідно до Закону України "Про виконавче провадження", -</p>

	<p>наявність рахунків, номери рахунків, залишок коштів <u>на</u> рахунках, операції списання з рахунків та/або зарахування на рахунки, призначення платежу, ідентифікаційні дані контрагента, номер рахунка контрагента та код контрагента учасника оптового енергетичного ринку;</p> <p>5) Регулятора - щодо відомостей про оптові енергетичні продукти, щодо яких учасником оптових енергетичних ринків проведено операції, рахунки учасників оптових енергетичних ринків та про відповідні операції з <u>такими</u> учасниками <u>оптових енергетичних ринків</u>, а також іншу інформацію у випадках, встановлених законом.</p> <p>2. Запит суб'єктів, зазначених у пунктах 2-5 частини першої цієї статті:</p> <p>1) оформляється на бланку такого суб'єкта за встановленою формою;</p> <p>2) подається за підписом керівника (заступника керівника) такого суб'єкта або його територіального органу, державного уповноваженого Антимонопольного комітету України скріпленим гербовою печаткою;</p> <p>3) містить передбачені цим Законом підстави для отримання інформації, що становить професійну таємницю, та посилання на норми закону, відповідно до яких суб'єкт або його територіальний орган має право на отримання такої інформації.</p> <p>У разі недотримання запитувачем вимог частин першої та другої цієї статті особи, зазначені у пунктах 1-3 частини першої статті 73-1 цього Закону, відмовляють у наданні інформації на такий запит, вимогу.</p> <p>3. Порядок розкриття професійної таємниці, передбачений частинами першою та другою цієї статті, не поширюється на посадових осіб Регулятора під час виконання ними заходів контролю відповідно до повноважень, наданих законом.</p> <p>4. Особи, зазначені у пунктах 1-3 частини першої статті 73-1 цього Закону, мають право надавати інформацію, що становить професійну таємницю, юридичним та фізичним особам для забезпечення виконання ними своїх функцій або надання послуг відповідно до укладених між такими особами та учасником ринку (учасником оптового енергетичного ринку) та особи, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, договорів, за умови що до таких осіб законом, що регулює провадження ними господарської (професійної) діяльності, встановлено вимогу щодо збереження відповідної професійної таємниці.</p> <p>5. Особи, зазначені у пунктах 1-3 частини першої статті 73-1 цього Закону, мають право надавати інформацію, що становить професійну таємницю, суду, третейському суду, міжнародному комерційному арбітражу для захисту своїх прав та законних інтересів у справах, учасниками у яких вони є, в Україні і за кордоном.</p>
--	---

Примечание [A17]: Потребує уточнення зміст цієї норм, т.я. не зрозуміло, хто і кому надає інформацію і які саме вимоги до яких із перелічених осіб застосовуються.

<p>Стаття відсутня</p>	<p>Стаття 73-4. Порядок розкриття професійної таємниці Регулятором</p> <p>1. Інформація щодо юридичних та фізичних осіб, що становить професійну таємницю, розкривається Регулятором в установленому ним порядку:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) на запит фізичної особи, якої стосується інформація, що становить професійну таємницю; 2) на запит юридичної особи, якої стосується інформація, що становить професійну таємницю; 3) за рішенням суду; 4) на вимогу органів Антимонопольного комітету України. <p>2. Регулятор відповідно до міжнародного договору України або за принципом взаємності має право надавати інформацію, що становить професійну таємницю, зібрану під час виконання <u>її</u> функцій, національному регулятору іншої держави або Раді регуляторів Енергетичного Співтовариства <u>за умови, що розкриття такої інформації здійснюється лише за згодою Регулятора</u>, та отримувати від такого національного органу іншої держави або від Ради регуляторів Енергетичного Співтовариства відповідну інформацію. Регулятор має право розкривати інформацію, що становить професійну таємницю і була отримана ним від національного регулятора іншої держави або від Ради регуляторів Енергетичного Співтовариства, виключно за їх згодою.</p> <p>3. Регулятор для забезпечення виконання покладених на нього функцій та виконання визначених законом повноважень має право надавати інформацію, що становить професійну таємницю, зібрану під час виконання ним функцій, юридичним та фізичним особам відповідно до укладених між такими особами та Регулятором договорів, за умови що до таких осіб законом, що регулює провадження ними господарської (професійної) діяльності, встановлено вимогу щодо збереження відповідної професійної таємниці.</p> <p>Регулятор має право надавати інформацію, що становить професійну таємницю, суду для захисту своїх прав та законних інтересів у справах, учасником яких він є.</p>
	<p>Стаття 75-1 Аудит системи управління ринком</p> <p>1. Метою аудиту системи управління ринком є встановлення факту і ступеня дотримання правил ринку у частині проведення розрахунків та виставлення рахунків у межах періоду, якого стосується цей аудит.</p> <p>Технічне завдання аудиту системи управління ринком розробляється та затверджується Регулятором.</p> <p>2. Вибір аудитора для проведення аудиту системи управління ринком здійснюється Регулятором за результатами відкритого тендеру. Результати тендеру доводяться Регулятором до відома оператора</p>

Примечание [A18]: Чому саме цей орган виокремлено?

	<p>системи передачі.</p> <p>3. Аудит роботи системи управління ринком проводиться не рідше одного разу на рік, а за потреби може бути ініційований Регулятором або саморегулювальною організацією учасників ринків електричної енергії у будь-який час. Аудит роботи системи управління ринком здійснюється за рахунок коштів Регулятора, крім випадку, коли його проведення було ініційовано саморегулювальною організацією учасників ринків електричної енергії.</p> <p>У випадку ініціації аудиту роботи системи управління ринком саморегулювальною організацією учасників ринку електричної енергії фінансування здійснюється за рахунок такої саморегулювальної організації. У такому разі аудит роботи системи управління ринком має бути проведено у строк, що не перевищує один місяць після відповідного звернення до Регулятора саморегулювальної організації учасників ринків електричної енергії.</p> <p>4. Звіт аудитора підлягає оприлюдненню Регулятором на власному офіційному вебсайті за виключенням інформації, яка відповідно до законодавства не підлягає розкриттю.</p>
<p>Стаття 77. Відповідальність за порушення законодавства, що регулює функціонування ринку електричної енергії</p> <p>1. Учасники ринку, які порушили нормативно-правові акти, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, несуть відповідальність згідно із законом.</p> <p>2. Правопорушеннями на ринку електричної енергії є:</p> <p>1) порушення ліцензіатами відповідних ліцензійних умов провадження господарської діяльності;</p> <p>2) недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;</p> <p>3) порушення вимог нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів, нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання і мереж електроенергетичних підприємств та споживачів, виготовлення, монтажу, налагодження та випробування енергоустановок і мереж, виконання проектних робіт на енергоустановках і мережах;</p> <p>4) крадіжка електричної енергії, самовільне підключення до об'єктів електроенергетики, споживання електричної енергії без приладів обліку;</p> <p>5) розкомплектування та пошкодження об'єктів електроенергетики, розкрадання майна таких об'єктів;</p> <p>6) пошкодження приладів обліку, використання приладів обліку електричної енергії, неповіренних або неатестованих в установленому порядку;</p>	<p>Стаття 77. Відповідальність за порушення законодавства, що регулює функціонування ринку електричної енергії</p> <p>1. Учасники ринку, які порушили нормативно-правові акти, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, несуть відповідальність згідно із законом.</p> <p>2. Правопорушеннями на ринку електричної енергії є:</p> <p>1) порушення ліцензіатами відповідних ліцензійних умов провадження господарської діяльності;</p> <p>2) недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;</p> <p>3) порушення вимог нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів, нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання і мереж електроенергетичних підприємств та споживачів, виготовлення, монтажу, налагодження та випробування енергоустановок і мереж, виконання проектних робіт на енергоустановках і мережах;</p> <p>4) крадіжка електричної енергії, самовільне підключення до об'єктів електроенергетики, споживання електричної енергії без приладів обліку;</p> <p>5) розкомплектування та пошкодження об'єктів електроенергетики, розкрадання майна таких об'єктів;</p> <p>6) пошкодження приладів обліку, використання приладів обліку електричної енергії, неповіренних або неатестованих в установленому порядку;</p>

<p>7) неподання або несвоєчасне подання звітності, передбаченої цим Законом, а також надання недостовірної інформації у такій звітності;</p> <p>8) необґрунтована відмова в доступі до системи передачі або системи розподілу або у приєднанні до системи передачі або системи розподілу;</p> <p>9) створення перешкод у здійсненні державного енергетичного нагляду (контролю);</p> <p>10) порушення правил охорони об'єктів електроенергетики;</p> <p>11) дії, що перешкоджають оперативному персоналу та посадовим особам об'єктів електроенергетики виконувати свої службові обов'язки;</p> <p>12) припинення постачання електричної енергії споживачам, що не допускають порушень своїх договірних зобов'язань перед оператором системи передачі та/або оператором системи розподілу та/або електропостачальником;</p> <p>13) не укладення договорів відповідно до вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;</p> <p>14) пошкодження цілісності пломб, повірочного тавра тощо;</p> <p>15) відмова у доступі уповноважених працівників постачальників послуг комерційного обліку до приміщень, де розташовані лічильники електричної енергії, якщо обов'язок надання такого доступу встановлений законодавством;</p> <p>16) невиконання постанов, розпоряджень, наказів, рішень та приписів суб'єктів владних повноважень на ринку електричної енергії, а також створення перешкод для виконання службових обов'язків посадовими особами таких суб'єктів;</p> <p>17) неподання, несвоєчасне подання або подання завідомо недостовірної інформації оператору системи передачі, оператору системи розподілу та суб'єктам владних повноважень на ринку електричної енергії, якщо обов'язковість подання такої інформації встановлена законом, а також неподання копій документів, пояснень та іншої інформації на законну вимогу Регулятора;</p> <p>18) несанкціоноване втручання в роботу об'єктів електроенергетики.</p> <p>Відсутні пункти</p> <p>3. У разі скоєння правопорушення на ринку електричної енергії до відповідних учасників ринку можуть застосовуватися санкції у виді:</p> <p>1) попередження про необхідність усунення порушень;</p>	<p>7) неподання або несвоєчасне подання звітності, передбаченої цим Законом, а також надання недостовірної інформації у такій звітності;</p> <p>8) необґрунтована відмова в доступі до системи передачі або системи розподілу або у приєднанні до системи передачі або системи розподілу;</p> <p>9) створення перешкод у здійсненні державного енергетичного нагляду (контролю);</p> <p>10) порушення правил охорони об'єктів електроенергетики;</p> <p>11) дії, що перешкоджають оперативному персоналу та посадовим особам об'єктів електроенергетики виконувати свої службові обов'язки;</p> <p>12) припинення постачання електричної енергії споживачам, що не допускають порушень своїх договірних зобов'язань перед оператором системи передачі та/або оператором системи розподілу та/або електропостачальником;</p> <p>13) не укладення договорів відповідно до вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;</p> <p>14) пошкодження цілісності пломб, повірочного тавра тощо;</p> <p>15) відмова у доступі уповноважених працівників постачальників послуг комерційного обліку до приміщень, де розташовані лічильники електричної енергії, якщо обов'язок надання такого доступу встановлений законодавством;</p> <p>16) невиконання постанов, розпоряджень, наказів, рішень та приписів суб'єктів владних повноважень на ринку електричної енергії, а також створення перешкод для виконання службових обов'язків посадовими особами таких суб'єктів;</p> <p>17) неподання, несвоєчасне подання або подання завідомо недостовірної інформації оператору системи передачі, оператору системи розподілу та суб'єктам владних повноважень на ринку електричної енергії, якщо обов'язковість подання такої інформації встановлена законом, а також неподання копій документів, пояснень та іншої інформації на законну вимогу Регулятора;</p> <p>18) несанкціоноване втручання в роботу об'єктів електроенергетики;</p> <p>19) маніпулювання на енергетичному ринку;</p> <p>20) незаконне використання інсайдерської інформації щодо оптових енергетичних продуктів;</p> <p>21) не розкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених законом вимог для розкриття такої інформації вимог.</p> <p>3. У разі скоєння правопорушення на ринку електричної енергії до відповідних учасників ринку можуть застосовуватися санкції у виді:</p> <p>1) попередження про необхідність усунення порушень;</p>
--	---

Примечание [A19]: Спроби маніпулювання також мають бути включені до переліку порушень

<p>2) штрафу;</p> <p>3) зупинення дії ліцензії;</p> <p>4) анулювання ліцензії.</p> <p>4. Регулятор у разі скоєння правопорушення на ринку електричної енергії приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на учасників ринку (крім споживачів) у таких розмірах:</p> <p>1) до 10 відсотків річного доходу (виручки) вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання, що визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) всіх електроенергетичних підприємств, що входять до складу такого вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання, - на вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання за порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи передачі, передбачених цим Законом;</p> <p>2) до 10 відсотків річного доходу (виручки) оператора системи передачі - на оператора системи передачі за порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи передачі, передбачених цим Законом;</p> <p>3) до 10 відсотків річного доходу (виручки) оператора системи розподілу - на оператора системи розподілу за порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи розподілу, передбачених цим Законом;</p> <p>4) від 5 тисяч до 100 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку електричної енергії, що підлягає ліцензуванню:</p> <p>а) за провадження господарської діяльності на ринку електричної енергії за відсутності остаточного рішення про сертифікацію, прийнятого щодо відповідного суб'єкта;</p> <p>б) за порушення ліцензійних умов провадження відповідного виду господарської діяльності на ринку електричної енергії, що підлягає ліцензуванню;</p> <p>в) за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;</p> <p>г) за відмову в доступі до системи передачі або системи розподілу в непередбачених законом випадках;</p> <p>5) від 1 тисячі до 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку електричної енергії, що підлягає ліцензуванню:</p> <p>а) за невиконання або несвоєчасне виконання рішень Регулятора, прийнятих у межах його повноважень;</p> <p>б) за неподання, несвоєчасне подання або подання завідомо недостовірної інформації Регулятору, оператору системи передачі, оператору системи розподілу, якщо обов'язковість подання такої інформації встановлена законодавством, а також за неподання копій документів,</p>	<p>2) штрафу;</p> <p>3) зупинення дії ліцензії;</p> <p>4) анулювання ліцензії.</p> <p>4. Регулятор у разі скоєння правопорушення на ринку електричної енергії приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на учасників ринку у таких розмірах:</p> <p>1) до 10 відсотків річного доходу (виручки) вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання, що визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) всіх електроенергетичних підприємств, що входять до складу такого вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання, - на вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання за порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи передачі, передбачених цим Законом;</p> <p>2) до 10 відсотків річного доходу (виручки) оператора системи передачі - на оператора системи передачі за порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи передачі, передбачених цим Законом;</p> <p>3) до 10 відсотків річного доходу (виручки) оператора системи розподілу - на оператора системи розподілу за порушення вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи розподілу, передбачених цим Законом;</p> <p>4) від 5 тисяч до 100 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку електричної енергії, що підлягає ліцензуванню:</p> <p>а) за провадження господарської діяльності на ринку електричної енергії за відсутності остаточного рішення про сертифікацію, прийнятого щодо відповідного суб'єкта;</p> <p>б) за порушення ліцензійних умов провадження відповідного виду господарської діяльності на ринку електричної енергії, що підлягає ліцензуванню;</p> <p>в) за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;</p> <p>г) за відмову в доступі до системи передачі або системи розподілу в непередбачених законом випадках;</p> <p>5) від 1 тисячі до 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку електричної енергії, що підлягає ліцензуванню:</p> <p>а) за невиконання або несвоєчасне виконання рішень Регулятора, прийнятих у межах його повноважень;</p> <p>б) за неподання, несвоєчасне подання або подання завідомо</p>
--	---

пояснень та іншої інформації на законну вимогу Регулятора;

б) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, у разі виявлення правопорушень на ринку електричної енергії приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на учасників ринку (**крім споживачів**) у таких розмірах:

а) за ухилення від виконання або несвоєчасне виконання приписів - до 5 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) за неподання інформації або подання завідомо недостовірної інформації, передбаченої нормативно-правовими актами, що регулюють засади функціонування об'єднаної енергетичної системи України і постачання електричної енергії, - до 1 тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Відсутній пункт

5. При визначенні санкцій за порушення, передбачені цією статтею, Регулятор та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, враховують серйозність і тривалість правопорушення, наслідки правопорушення для інтересів ринку електричної енергії та учасників ринку, пом'якшуючі та обтяжуючі обставини.

Поведінка правопорушника, спрямована на зменшення негативних наслідків правопорушення, негайне припинення правопорушення після його виявлення, сприяння виявленню правопорушення Регулятором та

недостовірної інформації Регулятору, оператору системи передачі, оператору системи розподілу, якщо обов'язковість подання такої інформації встановлена законодавством, а також за неподання копій документів, пояснень та іншої інформації на законну вимогу Регулятора;

б) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, у разі виявлення правопорушень на ринку електричної енергії приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на учасників ринку у таких розмірах:

а) за ухилення від виконання або несвоєчасне виконання приписів - до 5 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) за неподання інформації або подання завідомо недостовірної інформації, передбаченої нормативно-правовими актами, що регулюють засади функціонування об'єднаної енергетичної системи України і постачання електричної енергії, - до 1 тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

7) на учасників ринку:

а) за порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації – від 50 тисяч до 100 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) за вчинення дій, що визнаються маніпулюванням на ринку електричної енергії - від 100 тисяч до 150 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

в) не розкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог - від 20 тисяч до 50 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

У разі скоєння учасником ринку електричної енергії будь-якого з правопорушень, визначених пунктами 19 та 20 частини другої цієї статті, Регулятор разом із застосуванням санкцій передбачених Законом, може приймати рішення про повернення учасником ринку доходу, отриманого внаслідок вчинення такого правопорушення. Розмір такого доходу розраховується у відповідності до затвердженої Регулятором методики.

5. При визначенні санкцій за порушення, передбачені цією статтею, Регулятор та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, враховують серйозність і тривалість правопорушення, наслідки правопорушення для інтересів ринку електричної енергії та учасників ринку, пом'якшуючі та обтяжуючі обставини.

Поведінка правопорушника, спрямована на зменшення негативних наслідків правопорушення, негайне припинення правопорушення після його виявлення, сприяння виявленню правопорушення Регулятором та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у

<p>центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, під час перевірки вважаються пом'якшувачими обставинами.</p> <p>Поведінка правопорушника, спрямована на приховування правопорушення та його негативних наслідків, на продовження вчинення правопорушення, а також повторне вчинення правопорушення на ринку електричної енергії вважаються обтяжуючими обставинами.</p> <p>6. Рішення Регулятора про застосування санкцій за правопорушення, передбачені цією статтею, може бути прийнято протягом 30-денного строку з дня складення акта перевірки.</p> <p>Застосування санкцій, передбачених цією статтею, не допускається, якщо правопорушення було виявлено через п'ять або більше років після його скоєння (у разі триваючого порушення - його припинення) або виявлення його наслідків.</p> <p>7. За одне правопорушення на ринку електричної енергії може застосуватися лише один вид санкцій або штраф разом із зупиненням дії ліцензії.</p> <p>8. Рішення про застосування санкцій Регулятором та штрафних санкцій центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, може бути оскаржено в судовому порядку.</p> <p>9. Суми стягнених штрафів зараховуються до Державного бюджету України.</p> <p>Суми штрафів, у разі їх несплати, стягуються у судовому порядку.</p> <p>Відсутні пункти</p>	<p>сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, під час перевірки вважаються пом'якшувачими обставинами.</p> <p>Поведінка правопорушника, спрямована на приховування правопорушення та його негативних наслідків, на продовження вчинення правопорушення, а також повторне вчинення правопорушення на ринку електричної енергії вважаються обтяжуючими обставинами.</p> <p>6. Рішення Регулятора про застосування санкцій за правопорушення, передбачені цією статтею, приймається протягом 30-денного строку з дня складення акта перевірки чи звіту про результати розслідування порушень щодо функціонування ринку електричної енергії.</p> <p>Застосування санкцій, передбачених цією статтею, не допускається, якщо правопорушення було виявлено через три або більше років після його скоєння (у разі триваючого порушення - його припинення) або виявлення його наслідків.</p> <p>7. За одне правопорушення на ринку електричної енергії може застосуватися лише один вид санкцій або штраф разом із зупиненням дії ліцензії.</p> <p>8. Рішення про застосування санкцій Регулятором та штрафних санкцій центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, може бути оскаржено в судовому порядку.</p> <p>9. Суми стягнених штрафів та доходу, отриманого внаслідок вчинення правопорушення, передбаченого пунктами 19 та 20 частини другої цієї статті, зараховуються до Державного бюджету України.</p> <p>Суми штрафів та доходу, отриманого внаслідок вчинення правопорушення, передбаченого пунктами 19 та 20 частини другої цієї статті, у разі їх несплати, стягуються у судовому порядку.</p> <p>10. У разі скоєння учасником ринку електричної енергії будь-якого з правопорушень, визначених пунктом 19 частини другої цієї статті, Регулятор разом із застосуванням санкцій передбачених Законом, може видавати розпорядження про повернення учасником ринку доходу, отриманого внаслідок вчинення такого правопорушення.</p> <p>11. За дії або бездіяльність, які призвели до незаконного використання інсайдерської інформації на ринку електричної енергії, до розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених законом вимог для розкриття такої інформації або до маніпулювання на ринку електричної енергії ~~посадові особи учасників оптового енергетичного ринку~~ притягуються до адміністративної або кримінальної відповідальності у встановленому законом порядку.</p>
<p>Закон України «Про ринок природного газу»</p>	

Примечание [A20]: Дублювання - див. останній абзац ч. 4 цієї статті.

Примечание [A21]: Статті КПАП та ККУ містять відповідальність саме за дії, за бездіяльність відповідальності не встановлено

Примечание [A22]: До аналогічних норм цього закону ті самі коментарі, що і до Закону про ринок е/е

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 27, ст.234)

<p>Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:</p> <p>.....</p> <p>39) суб'єкт ринку природного газу - оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища, оператор установки LNG, замовник, оптовий продавець, оптовий покупець, постачальник, споживач;</p> <p>.....</p> <p>Інші терміни вживаються в значеннях, наведених у законах України "Про нафту і газ", "Про трубопровідний транспорт" та інших законах України.</p>	<p>Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:</p> <p>.....</p> <p>39) суб'єкт ринку природного газу - оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища, оператор установки LNG, замовник, оптовий продавець, оптовий покупець, постачальник, газовидобувне підприємство, споживач;</p> <p>.....</p> <p>Терміни "оптовий енергетичний ринок", "оптові енергетичні продукти", "особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами" вживаються в значеннях, наведених у Законі України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг". Інші терміни вживаються в значеннях, наведених у законах України "Про нафту і газ", "Про трубопровідний транспорт" та інших законах України.</p>
<p>Стаття 2. Права основа ринку природного газу</p> <p>1. На виконання зобов'язань України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, цей Закон спрямований на імплементацію актів законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері енергетики, а саме: Директиви 2009/73/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку природного газу та про скасування Директиви 2003/55/ЄС; Регламенту (ЄС) 715/2009 про умови доступу до мереж транспортування природного газу та яким скасовується Регламент (ЄС) 1775/2005; Директиви 2004/67/ЄС про здійснення заходів для забезпечення безпеки постачання природного газу.</p> <p>...</p>	<p>Стаття 2. Права основа ринку природного газу</p> <p>1. На виконання зобов'язань України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, цей Закон спрямований на імплементацію актів законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері енергетики, а саме: Директиви 2009/73/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку природного газу та про скасування Директиви 2003/55/ЄС; Регламенту (ЄС) 715/2009 про умови доступу до мереж транспортування природного газу та яким скасовується Регламент (ЄС) 1775/2005; Директиви 2004/67/ЄС про здійснення заходів для забезпечення безпеки постачання природного газу; Регламенту (ЄС) 1227/2011 щодо цілісності та прозорості оптового енергетичного ринку, адаптованого відповідно до рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства 2018/10/МС-ЕпС.</p> <p>...</p>
<p>Стаття 4. Державне регулювання, формування та реалізація державної політики на ринку природного газу</p> <p>1. Державне регулювання ринку природного газу здійснює Регулятор у межах повноважень, визначених цим Законом та іншими актами законодавства.</p> <p>2. До основних завдань Регулятора на ринку природного газу належать:</p> <p>1) сприяння у співпраці з Радою регуляторних органів Енергетичного</p>	<p>Стаття 4. Державне регулювання, формування та реалізація державної політики на ринку природного газу</p> <p>1. Державне регулювання ринку природного газу здійснює Регулятор у межах повноважень, визначених цим Законом та іншими актами законодавства.</p> <p>2. До основних завдань Регулятора на ринку природного газу належать:</p>

Співтовариства та національними регуляторами у сфері енергетики інших держав - сторін Енергетичного Співтовариства становленню конкурентоспроможного єдиного ринку природного газу в рамках Енергетичного Співтовариства з урахуванням інтересів безпеки постачання природного газу та сталості навколишнього природного середовища, ефективному відкриттю ринку природного газу для всіх споживачів та постачальників, оптових покупців і оптових продавців Енергетичного Співтовариства, а також забезпечення належних умов для ефективного та надійного функціонування газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ і установок LNG з огляду на довгострокові цілі розвитку;

2) розвиток конкуренції та належне функціонування регіональних (міжнародних) ринків у рамках Енергетичного Співтовариства, зокрема єдиного ринку Енергетичного Співтовариства, з метою досягнення цілей, зазначених у пункті 1 цієї частини;

3) усунення перешкод та обмежень для торгівлі природним газом між державами - сторонами Енергетичного Співтовариства, зокрема забезпечення належного рівня транскордонного сполучення для задоволення попиту і посилення інтеграції ринків природного газу окремих держав - сторін Енергетичного Співтовариства, яка сприятиме транскордонній торгівлі природним газом у рамках Енергетичного Співтовариства;

4) сприяння безпечному, надійному та економічному функціонуванню газової інфраструктури (газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установок LNG), що дасть змогу забезпечити недискримінаційний доступ до неї для всіх замовників, орієнтованість на потреби замовників, достатність потужності для потреб ринку природного газу та енергоефективність, а також можливості для виходу на ринок природного газу виробників газу з альтернативних джерел незалежно від обсягів виробництва;

5) забезпечення простих і необтяжливих умов приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем для нових об'єктів замовників, забезпечення простих і необтяжливих умов доступу до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установок LNG для нових замовників, зокрема усунення бар'єрів, що можуть перешкодити такому доступу для нових оптових продавців або постачальників, а також для оптових продавців або постачальників газу з альтернативних джерел;

6) стимулювання суб'єктів ринку природного газу до підвищення ефективності газової інфраструктури та інтеграції ринку природного газу;

7) створення передумов для отримання споживачами економічних вигод від ефективного функціонування ринку природного газу, конкуренції на ринку природного газу та реалізація дієвих механізмів захисту їхніх прав;

8) сприяння досягненню високих стандартів виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносупільних інтересів на ринку

1) сприяння у співпраці з Радою регуляторних органів Енергетичного Співтовариства та національними регуляторами у сфері енергетики інших держав - сторін Енергетичного Співтовариства становленню конкурентоспроможного єдиного ринку природного газу в рамках Енергетичного Співтовариства з урахуванням інтересів безпеки постачання природного газу та сталості навколишнього природного середовища, ефективному відкриттю ринку природного газу для всіх споживачів та постачальників, оптових покупців і оптових продавців Енергетичного Співтовариства, а також забезпечення належних умов для ефективного та надійного функціонування газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ і установок LNG з огляду на довгострокові цілі розвитку;

2) розвиток конкуренції та належне функціонування регіональних (міжнародних) ринків у рамках Енергетичного Співтовариства, зокрема єдиного ринку Енергетичного Співтовариства, з метою досягнення цілей, зазначених у пункті 1 цієї частини;

3) усунення перешкод та обмежень для торгівлі природним газом між державами - сторонами Енергетичного Співтовариства, зокрема забезпечення належного рівня транскордонного сполучення для задоволення попиту і посилення інтеграції ринків природного газу окремих держав - сторін Енергетичного Співтовариства, яка сприятиме транскордонній торгівлі природним газом у рамках Енергетичного Співтовариства;

4) сприяння безпечному, надійному та економічному функціонуванню газової інфраструктури (газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установок LNG), що дасть змогу забезпечити недискримінаційний доступ до неї для всіх замовників, орієнтованість на потреби замовників, достатність потужності для потреб ринку природного газу та енергоефективність, а також можливості для виходу на ринок природного газу виробників газу з альтернативних джерел незалежно від обсягів виробництва;

5) забезпечення простих і необтяжливих умов приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем для нових об'єктів замовників, забезпечення простих і необтяжливих умов доступу до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установок LNG для нових замовників, зокрема усунення бар'єрів, що можуть перешкодити такому доступу для нових оптових продавців або постачальників, а також для оптових продавців або постачальників газу з альтернативних джерел;

6) стимулювання суб'єктів ринку природного газу до підвищення ефективності газової інфраструктури та інтеграції ринку природного газу;

7) створення передумов для отримання споживачами економічних вигод від ефективного функціонування ринку природного газу, конкуренції на ринку природного газу та реалізація дієвих механізмів захисту їхніх прав;

природного газу, захисту вразливих споживачів та налагодженню процесу обміну даними, необхідному для реалізації споживачами права на зміну постачальника.

3. До компетенції Регулятора на ринку природного газу належать:

1) видача ліцензій на право провадження видів діяльності на ринку природного газу, що підлягають ліцензуванню з урахуванням положень статті 9 цього Закону, та нагляд за дотриманням ліцензійних умов ліцензіатами;

Відсутній підпункт

2) прийняття рішення про сертифікацію операторів газотранспортних систем або відмову у сертифікації;

3) затвердження та оприлюднення у встановленому порядку методології визначення тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу, методологій визначення тарифів на послуги розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу щодо газосховищ, до яких застосовується режим регульованого доступу відповідно до статті 48 цього Закону, на послуги установки LNG та встановлення (зміна) тарифів, які повинні забезпечити необхідні інвестиції в газотранспортні та газорозподільні системи, газосховища, а також установку LNG;

4) встановлення плати за приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем згідно із затвердженою Регулятором методологією;

5) затвердження правил для постачальника "останньої надії" як частини правил постачання природного газу, у тому числі правил для визначення ціни природного газу, що постачається таким постачальником, відповідно до статті 15 цього Закону;

6) затвердження кодексів газотранспортних систем, кодексу газорозподільних систем, кодексів газосховищ та кодексу установки LNG;

7) затвердження правил балансування як частини кодексу відповідної газотранспортної системи (у тому числі методології визначення платежів, пов'язаних із балансуванням), що мають бути справедливими, недискримінаційними, обумовленими об'єктивними чинниками та такими, що створюють економічні стимули для балансування обсягів закачування і відбору природного газу самими замовниками;

8) встановлення (зміна) тарифів на послуги транспортування природного газу транскордонними газопроводами відповідно до методології визначення тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу;

9) затвердження правил розподілу потужності та врегулювання перевантажень транскордонних газопроводів як частини кодексу газотранспортної системи;

8) сприяння досягненню високих стандартів виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів на ринку природного газу, захисту вразливих споживачів та налагодженню процесу обміну даними, необхідному для реалізації споживачами права на зміну постачальника.

3. До компетенції Регулятора на ринку природного газу належать:

1) видача ліцензій на право провадження видів діяльності на ринку природного газу, що підлягають ліцензуванню з урахуванням положень статті 9 цього Закону, та нагляд за дотриманням ліцензійних умов ліцензіатами;

1-1) ведення реєстру учасників оптових енергетичних ринків у порядку, затвердженому Регулятором;

2) прийняття рішення про сертифікацію операторів газотранспортних систем або відмову у сертифікації;

3) затвердження та оприлюднення у встановленому порядку методології визначення тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу, методологій визначення тарифів на послуги розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу щодо газосховищ, до яких застосовується режим регульованого доступу відповідно до статті 48 цього Закону, на послуги установки LNG та встановлення (зміна) тарифів, які повинні забезпечити необхідні інвестиції в газотранспортні та газорозподільні системи, газосховища, а також установку LNG;

4) встановлення плати за приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем згідно із затвердженою Регулятором методологією;

5) затвердження правил для постачальника "останньої надії" як частини правил постачання природного газу, у тому числі правил для визначення ціни природного газу, що постачається таким постачальником, відповідно до статті 15 цього Закону;

6) затвердження кодексів газотранспортних систем, кодексу газорозподільних систем, кодексів газосховищ та кодексу установки LNG;

7) затвердження правил балансування як частини кодексу відповідної газотранспортної системи (у тому числі методології визначення платежів, пов'язаних із балансуванням), що мають бути справедливими, недискримінаційними, обумовленими об'єктивними чинниками та такими, що створюють економічні стимули для балансування обсягів закачування і відбору природного газу самими замовниками;

8) встановлення (зміна) тарифів на послуги транспортування природного газу транскордонними газопроводами відповідно до методології визначення тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу;

<p>10) моніторинг застосування тарифів, інших платежів, пов'язаних із доступом до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG або приєднанням до газотранспортної або газорозподільної системи, а також моніторинг застосування та забезпечення дотримання методологій визначення таких тарифів та платежів;</p> <p>11) забезпечення дотримання операторами газотранспортних і газорозподільних систем, а також іншими суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) їхніх обов'язків згідно з цим Законом та іншими відповідними актами законодавства, у тому числі обов'язків щодо співпраці та взаємодії із суб'єктами ринку природного газу інших держав - сторін Енергетичного Співтовариства;</p> <p>12) моніторинг стану врегулювання перевантажень газотранспортних систем, у тому числі транскордонних газопроводів, та застосування правил врегулювання перевантажень;</p> <p>13) моніторинг дотримання критеріїв для визначення режиму доступу, що застосовується оператором газосховищ до кожного конкретного газосховища відповідно до статті 48 цього Закону;</p> <p>14) моніторинг виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на відповідність вимогам, передбаченим цим Законом та іншими актами законодавства;</p> <p>15) спільно з іншими суб'єктами владних повноважень забезпечення ефективного застосування заходів захисту прав споживачів, у тому числі передбачених цим Законом;</p> <p>16) забезпечення споживачам (оптовим покупцям) можливості вільно обирати та змінювати постачальника (оптового продавця) на умовах, передбачених цим Законом та іншими актами законодавства;</p> <p>17) затвердження правил постачання природного газу;</p> <p>18) нагляд за дотриманням операторами газотранспортної системи, операторами газорозподільних систем, операторами газосховищ та оператором установки LNG та власниками корпоративних прав таких суб'єктів, вертикально інтегрованими організаціями вимог про відокремлення і незалежність, встановлених цим Законом;</p> <p>19) затвердження та моніторинг виконання планів розвитку газотранспортних та газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG та надання в щорічному звіті Регулятора їх оцінки, у тому числі зазначення необхідних змін до таких планів;</p> <p>20) затвердження форм звітності суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів), а також порядку їх заповнення і подання на перевірку незалежному аудиторю, що повинно забезпечити можливість для виявлення фактів перехресного субсидювання між різними видами діяльності на ринку природного газу;</p>	<p>9) затвердження правил розподілу потужності та врегулювання перевантажень транскордонних газопроводів як частини кодексу газотранспортної системи;</p> <p>10) моніторинг застосування тарифів, інших платежів, пов'язаних із доступом до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG або приєднанням до газотранспортної або газорозподільної системи, а також моніторинг застосування та забезпечення дотримання методологій визначення таких тарифів та платежів;</p> <p>11) забезпечення дотримання операторами газотранспортних і газорозподільних систем, а також іншими суб'єктами ринку природного газу їхніх обов'язків згідно з цим Законом та іншими відповідними актами законодавства, у тому числі обов'язків щодо співпраці та взаємодії із суб'єктами ринку природного газу інших держав - сторін Енергетичного Співтовариства;</p> <p>12) моніторинг стану врегулювання перевантажень газотранспортних систем, у тому числі транскордонних газопроводів, та застосування правил врегулювання перевантажень;</p> <p>13) моніторинг дотримання критеріїв для визначення режиму доступу, що застосовується оператором газосховищ до кожного конкретного газосховища відповідно до статті 48 цього Закону;</p> <p>14) моніторинг виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на відповідність вимогам, передбаченим цим Законом та іншими актами законодавства;</p> <p>15) спільно з іншими суб'єктами владних повноважень забезпечення ефективного застосування заходів захисту прав споживачів, у тому числі передбачених цим Законом;</p> <p>16) забезпечення споживачам (оптовим покупцям) можливості вільно обирати та змінювати постачальника (оптового продавця) на умовах, передбачених цим Законом та іншими актами законодавства;</p> <p>17) затвердження правил постачання природного газу;</p> <p>18) нагляд за дотриманням операторами газотранспортної системи, операторами газорозподільних систем, операторами газосховищ та оператором установки LNG та власниками корпоративних прав таких суб'єктів, вертикально інтегрованими організаціями вимог про відокремлення і незалежність, встановлених цим Законом;</p> <p>19) затвердження та моніторинг виконання планів розвитку газотранспортних та газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG та надання в щорічному звіті Регулятора їх оцінки, у тому числі зазначення необхідних змін до таких планів;</p> <p>20) затвердження форм звітності суб'єктів ринку природного газу (крім</p>
---	---

21) встановлення мінімальних стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів та постачання, зокрема щодо максимального строку здійснення робіт з приєднання або ремонту, відновлення постачання природного газу;

22) моніторинг дотримання та аналіз статистики виконання правил щодо безпеки та надійності газотранспортних і газорозподільних систем;

23) моніторинг рівня прозорості в діяльності суб'єктів ринку природного газу, зокрема рівня оптових цін на природний газ, а також забезпечення дотримання суб'єктами ринку природного газу (**крім споживачів**) зобов'язань щодо розміщення інформації;

Відсутній підпункт

24) моніторинг рівня та ефективності відкриття ринку природного газу і конкуренції на оптовому та роздрібному ринках природного газу, у тому числі цін на газових біржах, цін для побутових споживачів (включаючи статистику застосування умов про передоплату), статистики зміни постачальника, статистики відключень, рівня цін та якості робіт з технічного обслуговування, скарг побутових споживачів, а також будь-яких практик, що призводять до спотворення або обмеження конкуренції на ринку природного газу;

Відсутній підпункт

25) моніторинг застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринку природного газу (зокрема умов договорів, що заважають споживачам, які не є побутовими, укласти договори постачання з більш ніж одним постачальником одночасно або обмежують їх у праві вибору постачальника), без втручання у договори, які передбачають можливість тимчасового зупинення постачання, та договори купівлі-продажу

споживачів, **що не є учасниками оптового енергетичного ринку**), а також порядку їх заповнення і подання на перевірку незалежному аудиторю, що повинно забезпечити можливість для виявлення фактів перехресного субсидіювання між різними видами діяльності на ринку природного газу;

21) встановлення мінімальних стандартів та вимог до якості обслуговування споживачів та постачання, зокрема щодо максимального строку здійснення робіт з приєднання або ремонту, відновлення постачання природного газу;

22) моніторинг дотримання та аналіз статистики виконання правил щодо безпеки та надійності газотранспортних і газорозподільних систем;

23) моніторинг рівня прозорості в діяльності суб'єктів ринку природного газу, зокрема рівня оптових цін на природний газ, а також забезпечення дотримання суб'єктами ринку природного газу зобов'язань щодо розміщення інформації;

23-1) визначення вимог та рекомендацій з метою запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках відповідно до вимог нормативно-правових актів Енергетичного Співтовариства та положень Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, виявлення в діях суб'єктів ринку ознак зловживання на оптових енергетичних ринках;

24) моніторинг рівня та ефективності відкриття ринку природного газу і конкуренції на оптовому та роздрібному ринках природного газу, у тому числі цін на газових біржах, цін для побутових споживачів (включаючи статистику застосування умов про передоплату), статистики зміни постачальника, статистики відключень, рівня цін та якості робіт з технічного обслуговування, скарг побутових споживачів, а також будь-яких практик, що призводять до спотворення або обмеження конкуренції на ринку природного газу;

24-1) моніторинг поведінки на ринку та торгівельної діяльності суб'єктів ринку (учасників оптового енергетичного ринку) з метою виявлення та запобігання зловживанням на ринку природного газу;

25) моніторинг застосування положень договорів, що обмежують конкуренцію на ринку природного газу (зокрема умов договорів, що заважають споживачам, які не є побутовими, укласти договори постачання з більш ніж одним постачальником одночасно або обмежують їх у праві вибору постачальника), без втручання у договори, які передбачають можливість тимчасового зупинення постачання, та договори купівлі-продажу або постачання природного газу строком дії від 10 років за умови, що такі договори відповідають законодавству про захист економічної конкуренції;

26) видання щонайменше раз на рік висновків щодо відповідності рівня

Примечание [A23]: Аналогічний коментар, що і стосовно формулювання «учасник ринку (учасник оптового енергетичного ринку)» в законі про ринок е/е

<p>або постачання природного газу строком дії від 10 років за умови, що такі договори відповідають законодавству про захист економічної конкуренції;</p> <p>26) видання щонайменше раз на рік висновків щодо відповідності рівня цін на роздрібному ринку природного газу статті 11 цього Закону і законодавству про захист прав споживачів та доведення цих висновків до відома Кабінету Міністрів України та Антимонопольного комітету України;</p> <p>27) забезпечення доступу до інформації про обсяги та інші показники споживання природного газу споживачем у порядку та на умовах, передбачених цим Законом та іншими актами законодавства;</p> <p>28) моніторинг виконання функцій та обов'язків суб'єктами ринку природного газу відповідно до положень цього Закону та інших актів законодавства щодо доступу до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG;</p> <p>29) сприяння налагодженню процесу обміну даними для забезпечення розвитку ринку природного газу;</p> <p>Відсутній підпункт</p> <p>30) інші функції, передбачені законом.</p> <p>...</p>	<p>цін на роздрібному ринку природного газу статті 11 цього Закону і законодавству про захист прав споживачів та доведення цих висновків до відома Кабінету Міністрів України та Антимонопольного комітету України;</p> <p>27) забезпечення доступу до інформації про обсяги та інші показники споживання природного газу споживачем у порядку та на умовах, передбачених цим Законом та іншими актами законодавства;</p> <p>28) моніторинг виконання функцій та обов'язків суб'єктами ринку природного газу відповідно до положень цього Закону та інших актів законодавства щодо доступу до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG;</p> <p>29) сприяння налагодженню процесу обміну даними для забезпечення розвитку ринку природного газу;</p> <p>29-1) визначення порядку захисту, надання, розкриття та оприлюднення інформації суб'єктами ринку природного газу, а також особами, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами;</p> <p>30) інші функції, передбачені законом.</p> <p>...</p>
<p>5. Регулятор має право:</p> <p>1) запитувати інформацію, яка є необхідною для належного виконання ним своїх функцій, та отримувати її на умовах, передбачених цим Законом або іншими актами законодавства, від будь-якого суб'єкта владних повноважень, суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів);</p> <p>2) ініціювати консультації, а також громадські обговорення;</p> <p>3) ініціювати і проводити розслідування щодо функціонування ринку природного газу в Україні, приймати рішення про вжиття заходів для сприяння ефективній конкуренції на ринку природного газу та забезпечення належного функціонування ринку природного газу після консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства;</p> <p>4) видавати обов'язкові для виконання суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) рішення;</p> <p>5) накладати санкції на суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів), які порушили свої обов'язки відповідно до цього Закону та інших актів законодавства;</p> <p>6) вимагати від оператора газотранспортної системи, оператора газосховища та оператора установки LNG внесення змін до кодексу газотранспортної системи, кодексу газосховища або кодексу установки</p>	<p>5. Регулятор має право:</p> <p>1) запитувати інформацію, яка є необхідною для належного виконання ним своїх функцій, та отримувати її на умовах, передбачених цим Законом або іншими актами законодавства, від будь-якого суб'єкта владних повноважень, суб'єктів ринку природного газу (крім побутових споживачів), осіб, які професійно організують торгівельні операції з оптовими енергетичними продуктами;</p> <p>2) ініціювати консультації, а також громадські обговорення;</p> <p>Виключити</p> <p>4) видавати обов'язкові для виконання суб'єктами ринку природного газу рішення;</p> <p>5) накладати санкції на суб'єктів ринку природного газу, які порушили свої обов'язки відповідно до цього Закону та інших актів законодавства;</p> <p>6) вимагати від оператора газотранспортної системи, оператора газосховища та оператора установки LNG внесення змін до кодексу</p>

<p>LNG, у тому числі тарифів на відповідні послуги, з метою додержання принципу пропорційності і недискримінації;</p> <p>7) встановлювати (змінювати) тимчасові тарифи на транспортування, розподіл, зберігання (закачування, відбір) природного газу (щодо газосховищ, до яких застосовується регульований режим доступу відповідно до статті 48 цього Закону) та послуги установки LNG у разі, якщо оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища або оператор установки LNG вчасно не надав розрахунки відповідних тарифів для їх встановлення Регулятором, а також приймати рішення щодо механізму надання компенсації, якщо остаточні тарифи відрізняються від тимчасових;</p> <p>8) розглядати скарги і вирішувати спори відповідно до статті 58 цього Закону;</p> <p>9) вживати заходів до запобігання зловживанням монопольним становищем, зокрема коли таке зловживання завдає економічної шкоди споживачам, а також будь-яким діям, спрямованим на завищення цін;</p> <p>10) проводити відповідно до закону перевірки суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів).</p>	<p>газотранспортної системи, кодексу газосховища або кодексу установки LNG, у тому числі тарифів на відповідні послуги, з метою додержання принципу пропорційності і недискримінації;</p> <p>7) встановлювати (змінювати) тимчасові тарифи на транспортування, розподіл, зберігання (закачування, відбір) природного газу (щодо газосховищ, до яких застосовується регульований режим доступу відповідно до статті 48 цього Закону) та послуги установки LNG у разі, якщо оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища або оператор установки LNG вчасно не надав розрахунки відповідних тарифів для їх встановлення Регулятором, а також приймати рішення щодо механізму надання компенсації, якщо остаточні тарифи відрізняються від тимчасових;</p> <p>8) розглядати скарги і вирішувати спори відповідно до статті 58 цього Закону;</p> <p>9) вживати заходів до запобігання зловживанням монопольним становищем, зокрема коли таке зловживання завдає економічної шкоди споживачам, а також будь-яким діям, спрямованим на завищення цін;</p> <p>10) проводити відповідно до закону перевірки суб'єктів ринку природного газу.</p>
<p>Стаття відсутня</p>	<p>Стаття 4-1 Саморегульвна організація суб'єктів ринку природного газу</p> <p>1. В Україні може створюватися і діяти, відповідно до процедури визначеної цим Законом, саморегульвна організація суб'єктів ринку природного газу, що є неприбутковим добровільним громадським об'єднанням, яке об'єднує суб'єктів ринку природного газу (крім споживачів) і яке в установленому порядку набуло відповідного статусу.</p> <p>Метою діяльності саморегульвної організації суб'єктів ринку природного газу є:</p> <ul style="list-style-type: none"> розроблення та здійснення заходів щодо захисту прав членів саморегульвної організації; сприяння ефективному функціонуванню ринку природного газу; формування узгодженої позиції суб'єктів ринку природного газу при розробці нормативних документів, що регулюють функціонування ринку природного газу, в цілях стимулювання конкуренції та дотримання балансу інтересів суб'єктів ринку природного газу; залучення інвестицій у ринок природного газу; підвищення відкритості саморегулювання та покращення взаємодії з державними органами. <p>2. Об'єднання суб'єктів ринку природного газу набуває статусу саморегульвної організації з дня прийняття Регулятором відповідного рішення.</p> <p>Порядок та умови надання об'єднанню суб'єктів ринку природного</p>

газу статусу саморегульвної організації та анулювання реєстрації встановлюються Регулятором з урахуванням вимог цієї статті.

Статусу саморегульвної організації надається об'єднанню учасників ринку електричної енергії, яке об'єднує більшу кількість суб'єктів ринку природного газу яке подало Регулятору заяву про реєстрацію саморегульвної організації.

При прийнятті рішення Регулятором щодо надання статусу саморегульвної організації об'єднанню суб'єктів ринку природного газу інші об'єднання суб'єктів ринку природного газу мають право протягом 30 робочих днів з дня прийняття такого рішення оскаржити таке рішення до Регулятора.

Підставою для оскарження рішення Регулятора щодо надання статусу саморегульвної організації є подання заяви про реєстрацію альтернативної саморегульвної організації об'єднанням суб'єктів ринку природного газу, що об'єднує більшу кількість суб'єктів ринку природного газу.

3. Для набуття статусу саморегульвної організації об'єднання суб'єктів ринку природного газу повинно подати до Регулятора протокол зборів щодо створення саморегульвної організації суб'єктів ринку природного газу та мати статус неприбуткової організації.

Підставою для відмови в наданні статусу саморегульвної організації є:

відсутність документів, визначених законодавством, необхідних для надання об'єднанню статусу саморегульвної організації;

невідповідність поданих документів та даних, які вони містять, вимогам законодавства.

Після усунення порушення/порушень, що були підставою для прийняття рішення Регулятора про відмову у наданні об'єднанню статусу саморегульвної організації, таке об'єднання має право повторно подати документи, визначені законодавством, для набуття статусу саморегульвної організації.

4. Об'єднання суб'єктів ринку природного газу, що набуло статусу саморегульвної організації, зобов'язане дотримуватися вимог, встановлених цією статтею, протягом усього періоду своєї діяльності.

5. До функцій саморегульвної організації суб'єктів ринку природного газу належать, зокрема:

1) забезпечення представництва і захисту прав та інтересів учасників саморегульвної організації у відносинах з державними органами, органами влади Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування, іншими об'єднаннями, підприємствами, установами, організаціями та утвореними ними органами;

2) підготовка зауважень та пропозицій до нормативно-правових

	<p>актів, які забезпечують функціонування ринку природного газу;</p> <p>3) розгляд в обов'язковому порядку всіх звернень учасників саморегульованої організації;</p> <p>4) організація системи досудового врегулювання суперечок між учасниками саморегульованої організації;</p> <p>5) надання пропозицій щодо проведення незалежного аудиту роботи ринку природного газу;</p> <p>6) здійснення організаційної та консультативної підтримки господарської діяльності учасників саморегульованої організації.</p> <p>Для виконання зазначених функцій саморегульована організація суб'єктів ринку природного газу має право:</p> <p>1) вільно поширювати інформацію про свою діяльність;</p> <p>2) вносити органам державної влади пропозиції щодо формування та реалізації державної політики у сфері енергетики;</p> <p>3) створювати робочі органи (групи, комітети) для опрацювання окремих питань;</p> <p>4) залучати консультантів, експертів;</p> <p>5) здійснювати співробітництво з державними і недержавними органами, установами та організаціями;</p> <p>6) представляти і захищати права та інтереси своїх членів у відносинах з органами державної влади та органами місцевого самоврядування;</p> <p>7) брати участь у порядку, визначеному законодавством, у розробленні та обговоренні проектів нормативно-правових актів з питань регулювання, моніторингу та контролю ринку природного газу, надавати пропозиції, висновки щодо проектів нормативно-правових актів;</p> <p>8) брати участь у порядку, визначеному законодавством, у роботі консультативних, дорадчих, інших допоміжних органів, що утворюються органами державної влади та органами місцевого самоврядування для проведення консультацій і підготовки рекомендацій з питань, що стосується функціонування ринку природного газу;</p> <p>9) брати участь у встановленому порядку у розробленні технічних регламентів, національних стандартів, кодексів ustalеної практики;</p> <p>10) брати участь у здійсненні державної регуляторної політики відповідно до Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності";</p> <p>11) одержувати у порядку, визначеному законом, публічну інформацію, що є у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації;</p> <p>12) оскаржувати від свого імені до суду або у порядку обов'язкового досудового регулювання спору рішення, дії чи бездіяльність суб'єктів владних повноважень, які порушують права чи законні інтереси</p>
--	--

	<p>саморегульованої організації або права та законні інтереси членів саморегульованої організації, що пов'язані зі здійсненням ними господарської на ринку природного газу.</p> <p>Саморегульована організація може мати інші права, не заборонені законом.</p> <p>6. Регулятор та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику в електроенергетичному секторі:</p> <p>1) залучають саморегульовану організацію суб'єктів ринку природного газу до участі у громадських консультаціях стосовно проектів та змін до нормативно-правових актів, які забезпечують функціонування ринку природного газу;</p> <p>2) направляють до саморегульованої організації суб'єктів ринку природного газу питання, які є обов'язкові до розгляду саморегульованою організацією;</p> <p>3) розглядають в обов'язковому порядку подані саморегульованою організацією суб'єктів ринку природного газу зауваження та пропозиції до нормативно-правових актів, спрямованих на забезпечення функціонування ринку природного газу, що підлягають затвердженню, та готують вмотивовані відповіді у разі їх неприйняття.</p> <p>7. У встановленому законодавством порядку органи державної влади можуть делегувати саморегульованій організації суб'єктів ринку природного газу повноваження (функції), зокрема, щодо розроблення та обговорення проектів нормативно-правових актів з питань регулювання, моніторингу та контролю у сфері енергетики.</p> <p>8. Анулювання статусу саморегульованої організації здійснюється за рішенням Регулятора у таких випадках:</p> <p>на підставі відповідної заяви об'єднання суб'єктів ринку природного газу;</p> <p>невиконання об'єднанням суб'єктів ринку природного газу рішень Регулятора;</p> <p>встановлення Регулятором факту невідповідності об'єднання суб'єктів ринку природного газу вимогам, встановленим цією статтею.</p> <p>9. Створення саморегульованої організації учасників ринку електричної енергії є узгодженими діями суб'єктів господарювання, які потребують одержання у встановленому порядку попереднього дозволу органів Антимонопольного комітету України.</p> <p>Внесення змін до правил, положень, статутів та інших документів, на підставі яких діє саморегульована організація, є змінами до узгоджених дій суб'єктів господарювання, які потребують одержання у встановленому порядку попереднього дозволу органів Антимонопольного комітету України.</p>
Стаття відсутня	Стаття 9-1. Реєстрація суб'єктів ринку природного газу

	<p>1. Обов'язковою передумовою для здійснення суб'єктом ринку природного газу операцій з купівлі-продажу, транспортування, розподілу та постачання природного газу, у тому числі кінцевим споживачем з сумарною максимальною потужністю споживання природного газу установками такого споживача 55 млн. м3 на рік та вище, є включення до реєстру учасників оптових енергетичних ринків у порядку, затвердженому Регулятором</p>
Стаття відсутня	<p>Стаття 36-1. Професійна таємниця на ринку природного газу</p> <p>1. Професійною таємницею на ринку природного газу (далі - професійна таємниця) є інформація про діяльність та/або фінансовий стан суб'єкта ринку природного газу (учасника оптового енергетичного ринку), а також інша передбачена частиною другою цієї статті інформація, що стала відомою:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) особі, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, у процесі взаємодії з суб'єкта ринку природного газу на ринку природного газу; 2) третім особам під час провадження ними діяльності, пов'язаної з ринками природного газу; 3) третім особам, які надають послуги чи виконують роботи відповідно до договорів, укладених з особами, зазначеними у пунктах 1 і 2 цієї частини; 4) Регулятору, національній комісії з цінних паперів та фондового ринку, Антимонопольному комітету України іншим органам державної влади відповідно до їх повноважень. <p>2. Професійною таємницею, зокрема, є інформація та дані:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) про рахунки суб'єкта ринку природного газу (учасника оптового енергетичного ринку); 2) про торгівельні операції, проведені на користь чи за дорученням суб'єкта ринку природного газу (учасника оптового енергетичного ринку) правочини; 3) про клієнтів та споживачів суб'єкта ринку природного газу (учасника оптового енергетичного ринку), крім отриманої з публічних джерел; 4) що міститься у інформаційних системах оператора газотранспортної системи та інших осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами; 5) що міститься у інформаційній системі уповноваженого банку; 6) звітні дані суб'єкта ринку природного газу (учасника оптового енергетичного ринку) та особи, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, крім тих, що підлягають оприлюдненню відповідно до законодавства; 7) про засоби, що використовуються суб'єктом ринку природного

	<p>газу (учасником оптового енергетичного ринку) та третіми особами під час провадження ними діяльності, пов'язаної з ринками електричної енергії, для захисту інформації;</p> <p>8) про суб'єктів ринку природного газу (учасників оптового енергетичного ринку) та осіб, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, або їхніх споживачів та клієнтів, що отримана від учасників оптового енергетичного ринку та осіб, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, органами державної влади;</p> <p>9) про суб'єктів ринку природного газу (учасників оптового енергетичного ринку) та осіб, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, або їхніх споживачів та клієнтів, операції, що ними здійснюються, отримана Регулятором відповідно до міжнародного договору або за принципом взаємності від національного регулятора, Ради регуляторів Енергетичного Співтовариства організованих товарних ринків іншої держави;</p> <p>10) Конфіденційна інформація, комерційна таємниця, ноу-хау та інша подібна інформація, що стосується суб'єкта ринку природного газу (учасника оптового енергетичного ринку) або особи, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, та у випадку розголошення може завдати суттєвої шкоди такому суб'єкту ринку або такій особі. На ринку природного газу інформація, що кваліфікується як комерційна таємниця, включає зокрема: технічну та/або фінансову інформацію, що стосується ноу-хау підприємства, методи оцінки витрат, виробничі секрети та процеси, джерела постачання, обсяг виробленої та проданої суб'єктом ринку природного газу (учасником оптового енергетичного ринку), частка на ринку природного газу, перелік споживачів та клієнтів, перелік дистриб'юторів, маркетингові плани, структура собівартості та ціни, стратегії продажу та реалізації продукції.</p> <p>3. Положення цієї статті не поширюються на інформацію, що підлягає оприлюдненню відповідно до вимог закону, з моменту оприлюднення такої інформації.</p> <p>4. Регулятор видає нормативно-правові акти з питань зберігання, захисту, використання та розкриття інформації, що становить професійну таємницю.</p>
Стаття відсутня	<p>Стаття 36-2. Збереження професійної таємниці на ринку природного газу</p> <p>1. Особи, зазначені у частині першій статті 36-1 цього Закону, яким стала відома інформація, що становить професійну таємницю, зобов'язані забезпечити її збереження шляхом:</p> <p>1) обмеження кола осіб, які мають доступ до інформації, що становить професійну таємницю;</p>

	<p>2) організації спеціального діловодства з документами, що містять професійну таємницю;</p> <p>3) застосування технічних засобів для запобігання несанкціонованому доступу до електронних та інших носіїв інформації;</p> <p>4) застосування застережень щодо збереження професійної таємниці та встановлення відповідальності за її розголошення у договорах і угодах.</p> <p>2. Посадові особи, працівники суб'єктів, зазначених у частині першій статті 36-1 цього Закону, зобов'язані не розголошувати та не використовувати у своїх інтересах або інтересах третіх осіб інформацію, що становить професійну таємницю та стала відома їм під час виконання їхніх обов'язків. Зазначені особи під час вступу на посаду, призначення, укладення відповідного договору підписують зобов'язання щодо збереження професійної таємниці.</p> <p>3. Суб'єкти ринку природного газу (учасники оптового енергетичного ринку), оператор газотранспортної системи та особи, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, під час провадження ними діяльності на ринку природного газу або органи державної влади, юридичні та фізичні особи, які під час виконання своїх функцій, визначених законом, безпосередньо чи опосередковано отримали в установленому законом порядку інформацію, що становить професійну таємницю, зобов'язані забезпечити збереження такої інформації, не розголошувати і не використовувати її у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.</p> <p>4. Особи, винні у порушенні порядку розкриття та використання професійної таємниці, несуть відповідальність згідно із законом.</p> <p>Особи, винні в розголошенні та/або використанні у своїх інтересах або інтересах третіх осіб інформації, що становить професійну таємницю, що заподіяло суб'єкту ринку природного газу (учаснику оптового енергетичного ринку) чи його клієнту або споживачу збитки, зобов'язані відшкодувати заподіяні збитки та моральну шкоду відповідно до закону.</p>
Стаття відсутня	<p>Стаття 36-3. Розкриття професійної таємниці на природного газу</p> <p>1. Інформація, що становить професійну таємницю, надається особами, зазначеними у пунктах 1-3 частини першої статті 36-1 цього Закону, за відповідним рішенням суду або на письмовий запит, вимогу отриманий від:</p> <p>1) відповідної юридичної чи фізичної особи, якої стосується інформація, що становить професійну таємницю, або з письмового дозволу такої особи;</p> <p>2) органів прокуратури України, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національної поліції, Національного</p>

антикорупційного бюро України, Антимонопольного комітету України, Національного агентства з питань запобігання корупції, Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів - щодо рахунків суб'єкта ринку природного газу (учасника оптового енергетичного ринку) та операцій, проведених на користь або за дорученням суб'єкта ринку природного газу (учасника оптового енергетичного ринку), а саме відомості на конкретно визначену дату або за конкретний проміжок часу та стосовно конкретної юридичної або фізичної особи, фізичної особи - підприємця про: наявність рахунків, номери рахунків, залишок коштів рахунках, операції списання з рахунків та/або зарахування на рахунки, призначення платежу, ідентифікаційні дані контрагента, номер рахунка контрагента та код контрагента суб'єкта ринку природного газу (учасника оптового енергетичного ринку);

3) центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, щодо фінансових операцій, що є об'єктом фінансового моніторингу згідно із законодавством щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, а також учасників зазначених операцій;

4) органів державної виконавчої служби, приватних виконавців - з питань виконання рішень судів та рішень, що підлягають примусовому виконанню відповідно до Закону України "Про виконавче провадження", - наявність рахунків, номери рахунків, залишок коштів рахунках, операції списання з рахунків та/або зарахування на рахунки, призначення платежу, ідентифікаційні дані контрагента, номер рахунка контрагента та код контрагента суб'єкта ринку природного газу (учасника оптового енергетичного ринку);

5) Регулятору - щодо відомостей про оптові енергетичні продукти, щодо яких учасником оптових енергетичних ринків проведено операції, рахунки учасників оптових енергетичних ринків та про відповідні операції з таких учасників ринку, а також іншу інформацію у випадках, встановлених законом.

2. Запит, вимога суб'єктів, зазначених у пунктах 2-5 частини першої цієї статті:

1) оформляється на бланку такого суб'єкта за встановленою формою;

2) подається за підписом керівника (заступника керівника) такого суб'єкта або його територіального органу, державного уповноваженого

	<p>Антимонопольного комітету України скріпленням гербовою печаткою;</p> <p>3) містить передбачені цим Законом підстави для отримання інформації, що становить професійну таємницю, та посилання на норми закону, відповідно до яких суб'єкт або його територіальний орган має право на отримання такої інформації.</p> <p>У разі недотримання запитувачем вимог частин першої та другої цієї статті особи, зазначені у пунктах 1-3 частини першої статті 36-1 цього Закону, відмовляють у наданні інформації на такий запит, вимогу.</p> <p>3. Порядок розкриття професійної таємниці, передбачений частинами першою та другою цієї статті, не поширюється на посадових осіб Регулятора під час виконання ними заходів контролю відповідно до повноважень, наданих законом.</p> <p>4. Особи, зазначені у пунктах 1-3 частини першої статті 36-1 цього Закону, мають право надавати інформацію, що становить професійну таємницю, юридичним та фізичним особам для забезпечення виконання ними своїх функцій або надання послуг відповідно до укладених між такими особами та суб'єктом ринку природного газу (учасником оптового енергетичного ринку) та особи, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, договорів, за умови що до таких осіб законом, що регулює провадження ними господарської (професійної) діяльності, встановлено вимогу щодо збереження відповідної професійної таємниці.</p> <p>13. Особи, зазначені у пунктах 1-3 частини першої статті 36-1 цього Закону, мають право надавати інформацію, що становить професійну таємницю, суду, третейському суду, міжнародному комерційному арбітражу для захисту своїх прав та законних інтересів у справах, учасниками у яких вони є, в Україні і за кордоном.</p>
Стаття відсутня	<p>Стаття 36-4. Порядок розкриття професійної таємниці Регулятором</p> <p>1. Інформація щодо юридичних та фізичних осіб, що становить професійну таємницю, розкривається Регулятором в установленому ним порядку:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) на запит фізичної особи, якої стосується інформація, що становить професійну таємницю; 2) на запит юридичної особи, якої стосується інформація, що становить професійну таємницю; 3) за рішенням суду; 4) на вимогу органів Антимонопольного комітету України. <p>2. Регулятор відповідно до міжнародного договору України або за принципом взаємності має право надавати інформацію, що становить професійну таємницю, зібрану під час виконання її функцій, національному регулятору іншої держави або Раді регуляторів</p>

	<p>Енергетичного Співтовариства, та отримувати від такого національного органу іншої держави або від Ради регуляторів Енергетичного Співтовариства відповідну інформацію. Регулятор має право розкривати інформацію, що становить професійну таємницю і була отримана ним від національного регулятора іншої держави або від Ради регуляторів Енергетичного Співтовариства, виключно за їх згодою.</p> <p>3. Регулятор для забезпечення виконання покладених на нього функцій та виконання визначених законом повноважень має право надавати інформацію, що становить професійну таємницю, зібрану під час виконання ним функцій, юридичним та фізичним особам відповідно до укладених між такими особами та Регулятором договорів, за умови що до таких осіб законом, що регулює провадження ними господарської (професійної) діяльності, встановлено вимогу щодо збереження відповідної професійної таємниці.</p> <p>Регулятор має право надавати інформацію, що становить професійну таємницю, суду для захисту своїх прав та законних інтересів у справах, учасником яких він є.</p>
Стаття відсутня	<p>Глава 10. Запобігання зловживанням на ринку природного газу</p> <p>Стаття 57-1. Обмеження щодо поводження з інсайдерською інформацією на ринку природного газу</p> <p>1. Інсайдерською інформацією на ринку природного газу є неоприлюднена інформація точного характеру, що прямо чи опосередковано стосується одного або декількох оптових енергетичних продуктів, розкриття або оприлюднення якої може значно вплинути на ринкову ціну одного або декількох оптових енергетичних продуктів. Для цілей цього визначення термін «інформація» означає:</p> <p>інформацію, що має бути оприлюднена відповідно до Закону України «Про ринок природного газу», кодексів газотранспортної системи та газосховищ, інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цього Закону, та умов типових договорів, оскільки така інформація до моменту її оприлюднення може справляти значний вплив на ринкові ціни;</p> <p>інформацію щодо потужностей та використання потужностей установок, призначених для видобутку, зберігання, транспортування або споживання природного газу, або потужностей та використання об'єктів LNG, включаючи планову або незапланову недоступність цих установок;</p> <p>іншу інформацію, яку розумно діючий суб'єкт ринку природного газу (учасник оптового енергетичного ринку), швидше за все, буде використовувати для прийняття рішень щодо вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами.</p> <p>Інформація вважається точною, якщо вона вказує на ряд обставин, які існують, або виникнення яких може бути розумно очікуваним, або на подію, яка настала, або настання якої може бути розумно очікуваним, і</p>

якщо вона є досить конкретною для того, щоб можна було зробити висновок про можливий вплив цього ряду обставин або цієї події на ціни оптових енергетичних продуктів.

2. Особам, які володіють інсайдерською інформацією, щодо оптового енергетичного продукту, забороняється:

а) з використанням інсайдерської інформації шляхом придбання або відчуження або спроби придбати або відчужити від свого імені або від імені третьої особи, прямо або опосередковано, оптові енергетичні продукти, яких стосується зазначена інформація;

б) розголошувати таку інформацію будь-якій іншій особі, за винятком випадків, коли таке розкриття інформації здійснюється в ході їхньої звичайної трудової, професійної діяльності або при виконанні їхніх службових обов'язків;

в) надавати рекомендації щодо придбання або відчуження оптових енергетичних продуктів, яких стосується зазначена інформація.

3. Обмеження, встановлені частиною другою цієї статті, поширюються на таких осіб, які володіють інсайдерською інформацією щодо оптового енергетичного продукту:

а) особи, які входять до складу органів управління, наглядової ради або виконавчого органу суб'єкта ринку природного газу (учасника оптового енергетичного ринку);

б) особи, які є власниками акцій або часток (паїв) у статутному капіталі суб'єкта ринку природного газу (учасника оптового енергетичного ринку);

в) особи, які мають доступ до зазначеної інформації у зв'язку з виконанням трудової, професійної діяльності або при виконанні їхніх службових обов'язків;

г) особи, які отримали доступ до інсайдерської інформації в результаті вчинення неправомірних дій;

д) особи, які знають або повинні знати, що інформація є інсайдерською (зокрема працівники Регулятора, оператора газотранспортної системи тощо).

Якщо особою, зазначеною у цій частині, є юридична особа, особою, яка володіє інсайдерською інформацією, вважається фізична особа, яка бере участь у прийнятті рішень від імені такої юридичної особи.

Підпункти а) та в) частини 3 цієї Статті не застосовуються до оператора газотранспортної мережі при купівлі природного газу для забезпечення сталої і надійного функціонування газотранспортних і газорозподільних систем України.

4. Положення, що встановлені частиною другою цієї статті не застосовуються до:

а) операцій, що здійсненні при виконанні зобов'язання з придбання

або відчуження оптових енергетичних продуктів, якщо це зобов'язання впливає з укладеного договору, або розпорядження на торгівлю, перш ніж відповідна особа отримала інсайдерську інформацію;

б) договорів (угод), що укладені суб'єктом господарювання, який провадить діяльність з видобутку (виробництва) єдиною метою яких є покриття безпосередніх фізичних втрат в результаті незапланованих відключень, у випадку, коли не укладення таких договорів (угод) призведе до неможливості виконання суб'єктом ринку природного газу (учасником оптового енергетичного ринку) існуючих договірних зобов'язань або якщо такі дії здійснюються за погодженням з оператором газотранспортної мережі для забезпечення сталої і надійного функціонування газотранспортних і газорозподільних систем України. У такій ситуації відповідна інформація, що стосується операцій/угод, має бути повідомлена Регулятору.

в) суб'єктів ринку природного газу (учасників ринку), які діють відповідно до умов законодавства у випадку кризової та/або надзвичайної ситуації у газотранспортній і газорозподільних системах України.

5. Коли інформація щодо ринку природного газу поширюється з метою журналістики чи художнього вираження, таке поширення інформації оцінюється Регулятором з урахуванням правил, що регулюють свободу друку і свободу висловлювання думок в інших засобах масової інформації, за винятком випадків, коли:

а) такі особи отримують, прямо або опосередковано, переваги або прибуток від поширення відповідної інформації; або

б) розкриття або поширення здійснено з наміром ввести в оману ринок природного газу щодо пропозиції, попиту або ціни на оптові енергетичні продукти.

5. Розкриттю підлягає інсайдерська інформація, якою володіє суб'єкт ринку природного газу (учасник оптового енергетичного ринку) та яка стосується його діяльності або об'єктів, якими він володіє або контролює, на ринку природного газу, зокрема, інформація щодо потужностей та використання потужностей установок, призначених для видобутку, зберігання, транспортування або споживання природного газу, або потужностей та використання об'єктів LNG, включаючи планову або незаплановану недоступність цих установок.

Суб'єкт ринку природного газу (учасник оптового енергетичного ринку) у виняткових випадках має право затримувати розкриття інсайдерської інформації, якщо таке розкриття може завдати шкоди його законним інтересам, та така затримка навряд чи призведе до введення в оману громадськості. При цьому такий суб'єкт ринку природного газу має забезпечити конфіденційність такої інформації та не приймає

рішення щодо придбання або відчуження оптових енергетичних продуктів, що мають відношення до такої інсайдерської інформації.

Оператор газотранспортної системи має право затримувати розкриття інсайдерської інформації щодо об'єктів критичної інфраструктури.

Суб'єкти ринку природного газу (учасники оптового енергетичного ринку) мають додержуватись вимог порядку розкриття інсайдерської інформації на ринку природного газу, який розробляється та затверджується Регулятором.

Вимоги до розкриття інсайдерської інформації визначають, зокрема:

мінімальні стандарти щодо ефективного розкриття інсайдерської інформації;

механізми розкриття інсайдерської інформації;

порядок розкриття інсайдерської інформації на офіційному веб-сайті оператора газотранспортної системи та суб'єктів ринку природного газу (учасників оптового енергетичного ринку);

вимоги та порядок розкриття інсайдерської інформації учасниками оптового енергетичного ринку – кінцевим споживачем з сумарною максимальною потужністю споживання природного газу установками такого споживача 55 млн. м3 на рік та вище;

вимоги до системи надання термінових ринкових повідомлень суб'єктами природного газу (учасниками оптового енергетичного ринку) або третіх осіб, що діють від імені учасника оптового енергетичного ринку на підставі договору;

вимоги до захисту інформаційних систем та каналів зв'язку, що використовуються при передачі інсайдерської інформації;

рекомендації щодо заходів обліку осіб, що мають доступ до інсайдерської інформації;

порядок повідомлення Регулятора у випадку затримки публікації інсайдерської інформації суб'єктом ринку природного газу (учасником оптового енергетичного ринку) у випадках визначених Законом.

6. Інформація щодо власних торговельних стратегій та/або торговельних планів суб'єкта ринку природного газу (учасника оптового енергетичного ринку) не вважається інсайдерською інформацією.

До торговельних планів учасника оптового енергетичного ринку відноситься: систематичний метод оцінку попиту, пропозиції, цін на оптові енергетичні продукти, оцінки поточних та майбутніх ризиків, формування коротко- та/або довгострокових інвестиційних стратегій тощо, що можуть керувати торговельною діяльністю учасника оптового енергетичного ринку.

Торговельна стратегія учасника оптового енергетичного ринку включає сукупність об'єктивних правил, що визначають умови, які мають

Примечание [A24]: Використання цього терміну потребує його визначення

	бути дотримані, щоб відбулись дії щодо здійснення правочинів на оптовому енергетичному ринку.
Стаття відсутня	<p>Стаття 57-2. Заборона маніпулювання на ринку природного газу</p> <p>1. Маніпулюванням на ринку природного газу є дії щодо:</p> <p>1) вчинення правочинів, надання розпоряджень та/або доручень на вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами, які:</p> <p>створюють, або можуть створити оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або щодо цін на оптові енергетичні продукти; або</p> <p>забезпечують або намагаються забезпечити особі чи групі осіб, що координують свою діяльність, можливість сформулювати ціни на один або декілька оптових енергетичних продуктів на штучному рівні, за винятком випадку, коли особа, яка вчинила уклала угоду (договір) з купівлі-продажу продукту, довела, що причини таких дій не суперечать чинному законодавству та укладання таких угод (договорів) відповідає прийнятій (дозволеній) ринковій практиці на відповідному оптовому енергетичному ринку;</p> <p>використовує або намагається використовувати фіктивний засіб або будь-яку іншу форму обману або хитрощі, що створюють або можуть створити оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або щодо цін на оптові енергетичні продукти;</p> <p>2) поширення інформації через засоби масової інформації, у тому числі електронні, або в будь-який інший спосіб, яке дає або може давати неправдиві або оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або щодо цін на оптові енергетичні продукти, зокрема поширення недостовірної інформації, включаючи поширення чуток і помилкових новин або новин, що вводять в оману, особою, яка знала або повинна була знати, що ця інформація є недостовірною або такою, що вводить в оману.</p> <p>2. Спробою маніпулюванням на ринку природного газу є дії щодо:</p> <p>1) вчинення правочинів, надання розпоряджень та/або доручень на вчинення правочинів з оптовими енергетичними продуктами, а також вчинення будь-яких інших дій, з метою:</p> <p>створення оманливих сигналів як для попиту, так і для пропозиції, або щодо цін на оптові енергетичні продукти; або</p> <p>сформулювати ціни на один або декілька оптових енергетичних продуктів на штучному рівні, за виключенням випадку, якщо особа яка уклала угоду з купівлі-продажу або подала пропозицію на купівлю-продаж оптового енергетичного товару, довела, що причини таких дій відповідають чинному законодавству та укладання таких угод відповідають прийнятій (дозволеній) ринковій практиці на відповідному оптовому ринку енергетичних продуктів; або</p>

	<p>використання фіктивного засобу або будь-якої іншої форми обману або хитрощі, що створюють або можуть створити оманливі сигнали, як для попиту, так і для пропозиції, або щодо цін на оптові енергетичні продукти;</p> <p>поширення інформації через засоби масової інформації, у тому числі електронні, або будь-який інший спосіб, яке дає неправдиві або оманливі сигнали як для попиту, так і для пропозиції, або щодо цін на оптові енергетичні продукти.</p> <p>3. На ринку природного газу забороняється здійснювати будь-які маніпулювання або спроби маніпулювання.</p> <p>4. Не є маніпулюванням на ринку природного газу дії, що мають на меті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) підтримання цін, попиту, пропозиції або обсягу укладення договорів купівлі-продажу оптових енергетичних продуктів, за умови вчинення суб'єктом ринку природного газу (учасником оптового енергетичного ринку) таких дій на підставі договору про виконання функцій маркет-мейкера, укладеного особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами; 2) продаж або купівлю оптових енергетичних продуктів суб'єктом ринку природного газу (учасником оптового енергетичного ринку) відповідно до умов виконання послуг загальносуспільного інтересу; 3) виконання суб'єктом ринку природного газу (учасником оптового енергетичного ринку) команд оператора газотранспортної системи; 4) використання суб'єктом ринку природного газу (учасником оптового енергетичного ринку) прийнятих (дозволенних) ринкових практик, що визначені законодавством на ринку природного газу. <p>5. Регулятор розробляє та затверджує мінімальні стандарти ефективної організації системи виявлення порушень на оптовому енергетичному ринку оператором газотранспортної системи та особами, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами.</p> <p>6. Суб'єкти ринку природного газу (учасники оптового енергетичного ринку) мають право звертатись до Регулятора щодо перевірки фактів порушенням встановлених обмежень щодо поведіння з інсайдерською інформацією або операцій, що мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку природного газу інших суб'єктів природного газу (учасників оптового енергетичного ринку).</p> <p>7. Регулятор у випадку наявності обґрунтованих підстав подає до Антимонопольного комітету України у встановленому ним порядку заяву (подання) про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.</p> <p>8. У випадку наявності обґрунтованих підстав щодо порушень вимог</p>
--	--

	<p>встановлених Законом осіб, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами та осіб, що укладають правочини з фінансовими інструментами Регулятор звертається с запитом до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо можливості залучення до розслідування працівників Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.</p>
Стаття відсутня	<p>Стаття 57-3. Запобігання зловживанням під час продажу природного газу на організованих товарних ринках</p> <p>1. У разі, якщо купівля-продаж природного газу здійснюється на організованих торговельних майданчиках, особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, зобов'язана невідкладно без затримок, але після з'ясування всіх обставин та проведення оцінки фактів, у строк, що не може перевищувати 30 календарних днів повідомляти Регулятора про операції, стосовно яких існують обґрунтовані підстави вважати, що вони здійснювалися з порушенням встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації або такі операції мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на ринку природного газу. У зв'язку з цим організований торговельний майданчик має створити та підтримувати ефективні організаційні заходи, механізми та процедури для виявлення порушень на організованому торговельному майданчику.</p>
Стаття відсутня	<p>Стаття 57-4. Механізми підтримання ліквідності на ринку природного газу</p> <p>1. На організованих торговельних майданчиках, особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, зобов'язаний забезпечити:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) наявність механізмів підтримання ліквідності на організованому торговельному майданчику; 2) укладення договорів про виконання функцій маркет-мейкера з суб'єктами ринку природного газу (учасниками оптового енергетичного ринку), діяльність яких згідно з критеріями, встановленими торговельним майданчиком, підтримує ліквідність на ринку природного газу. <p>Організований торговельний майданчик, особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, забезпечує наявність механізмів підтримання ліквідності шляхом розроблення та публікації на своєму веб-сайті відповідного внутрішнього документа, положення якого щонайменше передбачають, що організований торговельний майданчик, особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами забезпечує, що суб'єкти ринку природного газу (учасники оптового енергетичного ринку), кількість яких є достатньою з урахуванням масштабу ринку та предмета торгівлі</p>

(природний газ) на такому ринку для підтримання ліквідності, зобов'язані на регулярній та прогнозованій основі надсилати щодо предмета торгівлі пропозиції щодо купівлі та продажу на такому ринку за конкурентною ціною.

На підставі такого внутрішнього документа організований торговельний майданчик, особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, зобов'язана укласти з суб'єктом ринку природного газу (учасником оптового енергетичного ринку) договір про виконання функцій маркет-мейкера. При цьому маркет-мейкером вважається особа, яка на постійній основі готова за власний рахунок та за встановленими нею цінами укладати договори купівлі-продажу природного газу на відповідному ринку.

Особа набуває статусу маркет-мейкера з дати підписання договору про виконання функцій маркет-мейкера.

2. Організований торговельний майданчик, особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами має виконувати обов'язок, передбачений пунктом 1 частини першої цієї статті, щодо торгів на ринку на природного газу, у випадку наявності можливості співставлення зустрічних заявок суб'єктів ринку природного газу (учасників ринку оптового енергетичного ринку) або впровадження алгоритму визначення цін на ринку без втручання людини (за принципом автоматичного поєднання в результаті виконання комп'ютерного алгоритму зустрічних заявок або котирувань на основі найкращої доступної ціни).

Наявність ліквідного ринку природного газу визначається у встановленому Регулятором порядку.

3. Організований торговельний майданчик, особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, публікує на своєму веб-сайті перелік суб'єктів ринку природного газу (учасників оптового енергетичного ринку), що підписали договір про виконання функцій маркет-мейкера.

Про внесення змін до механізму підтримання ліквідності оператор ринку повідомляє на своєму веб-сайті всіх суб'єктів ринку природного газу (учасників оптового енергетичного ринку), щонайменше за один календарний місяць до набрання чинності такими змінами. Внесення таких змін є підставою для внесення змін до відповідних договорів про виконання функцій маркет-мейкера, укладених на підставі зазначеного механізму.

4. Організований торговельний майданчик, особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, забезпечує однакові вигоди (винагороди, компенсації тощо) учасникам ринку, які в однаковій мірі (відповідно до критеріїв та в порядку, встановлених

	<p>оператором ринку) виконують обов'язки за договором про виконання функцій маркет-мейкера в частині загального часу участі у торгах, обсягів та спреда (різниці між найкращою ціною купівлі та продажу у відповідному розрахунковому періоді) заявок або котирувань, що надсилаються в ході такої участі.</p> <p>5. Організований торгівельний майданчик, особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, повинен мати внутрішні процедури контролю виконання суб'єктами ринку природного газу (учасниками оптового енергетичного ринку) умов договору про виконання функцій маркет-мейкера.</p> <p>6. Організований торгівельний майданчик, особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, має забезпечити функціонування механізму термінового повідомлення сторін договору про виконання функцій маркет-мейкера про існування на ринку відхилень від нормальних умов функціонування.</p> <p>7. Правила організованого торгівельний майданчик, особи, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, встановлюються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) вимоги до механізму підтримання ліквідності, які зокрема забезпечують, що його умови є справедливими та недискримінаційними; 2) вимоги до договору про виконання функцій маркет-мейкера; 3) обставини, за яких оператор ринку з огляду на масштаб ринку та предмет торгівлі звільняються від обов'язку забезпечувати функціонування механізмів підтримання ліквідності; 4) вимоги до політики надання вигод суб'єктам ринку природного газу (учасникам оптових енергетичних ринків), що уклали договір про виконання функцій маркет-мейкера з організованим торгівельним майданчиком, особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами; 5) випадки обов'язковості укладання суб'єктом ринку природного газу (учасником оптового енергетичного ринку) договору про виконання функцій маркет-мейкера з організованим торгівельним майданчиком, особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами. <p>8. Інші особи, що професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, можуть запроваджувати механізми забезпечення ліквідності, передбачені цією статтею.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ VI ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ РИНКУ ПРИРОДНОГО ГАЗУ Стаття 59. Відповідальність за порушення законодавства, що регулює функціонування ринку природного газу</p>	<p style="text-align: center;">Розділ VI ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ РИНКУ ПРИРОДНОГО ГАЗУ Стаття 59. Відповідальність за порушення законодавства, що регулює функціонування ринку природного газу</p>

<p>1. Суб'єкти ринку природного газу, які порушили законодавство, що регулює функціонування ринку природного газу, несуть відповідальність згідно із законом.</p> <p>2. Правопорушеннями на ринку природного газу зокрема є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) порушення ліцензіатами відповідних ліцензійних умов провадження господарської діяльності; 2) несанкціонований відбір природного газу; 3) використання природного газу споживачами в обсягах, що перевищують підтвержені в установленому порядку постачальниками; 4) неподання або несвоєчасне надання звітності, передбаченої цим Законом, а також подання недостовірної інформації у такій звітності; 5) використання приладів обліку природного газу, не повірених або не атестованих в установленому порядку; 6) необґрунтована відмова в доступі до газотранспортної або газорозподільної системи, газосховища або установки LNG або у приєднанні до газотранспортної або газорозподільної системи; 7) несанкціоноване втручання в роботу газової інфраструктури; 8) самовільне під'єднання до системи, зривання або пошкодження цілісності пломб, повірочного тавра, заглушок тощо, що впливає на безпеку постачання природного газу або результати вимірювання; 9) відмова у доступі уповноважених працівників оператора газотранспортної системи, оператора газорозподільної системи, постачальника до приміщень, житлових та підсобних приміщень, де розташовані газові прилади (пристрої), лічильники газу, якщо обов'язок надання такого доступу встановлюється законодавством; 10) невиконання законних постанов, розпоряджень, наказів, рішень та приписів суб'єктів владних повноважень на ринку природного газу, а також створення перешкод для виконання службових обов'язків посадовими особами таких суб'єктів; 11) неподання або несвоєчасне подання оператору газотранспортної системи, оператору газорозподільної системи, оператору газосховища, оператору установки LNG та суб'єктам владних повноважень на ринку природного газу інформації, передбаченої законодавством, або надання завідомо неправдивої інформації; 12) створення перешкод у виконанні робіт, пов'язаних з обслуговуванням об'єктів постачання природного газу та життя заходів до повного або часткового припинення постачання природного газу споживачам; 13) порушення технічних регламентів, норм, правил і стандартів; 14) необґрунтована відмова у складенні та підписанні актів приймання-передачі природного газу; 15) невиконання вимог Закону України "Про забезпечення комерційного обліку природного газу" щодо встановлення вузлів обліку природного газу 	<p>1. Суб'єкти ринку природного газу, які порушили законодавство, що регулює функціонування ринку природного газу, несуть відповідальність згідно із законом.</p> <p>2. Правопорушеннями на ринку природного газу зокрема є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) порушення ліцензіатами відповідних ліцензійних умов провадження господарської діяльності; 2) несанкціонований відбір природного газу; 3) використання природного газу споживачами в обсягах, що перевищують підтвержені в установленому порядку постачальниками; 4) неподання або несвоєчасне надання звітності, передбаченої цим Законом, а також подання недостовірної інформації у такій звітності; 5) використання приладів обліку природного газу, не повірених або не атестованих в установленому порядку; 6) необґрунтована відмова в доступі до газотранспортної або газорозподільної системи, газосховища або установки LNG або у приєднанні до газотранспортної або газорозподільної системи; 7) несанкціоноване втручання в роботу газової інфраструктури; 8) самовільне під'єднання до системи, зривання або пошкодження цілісності пломб, повірочного тавра, заглушок тощо, що впливає на безпеку постачання природного газу або результати вимірювання; 9) відмова у доступі уповноважених працівників оператора газотранспортної системи, оператора газорозподільної системи, постачальника до приміщень, житлових та підсобних приміщень, де розташовані газові прилади (пристрої), лічильники газу, якщо обов'язок надання такого доступу встановлюється законодавством; 10) невиконання законних постанов, розпоряджень, наказів, рішень та приписів суб'єктів владних повноважень на ринку природного газу, а також створення перешкод для виконання службових обов'язків посадовими особами таких суб'єктів; 11) неподання або несвоєчасне подання оператору газотранспортної системи, оператору газорозподільної системи, оператору газосховища, оператору установки LNG та суб'єктам владних повноважень на ринку природного газу інформації, передбаченої законодавством, або надання завідомо неправдивої інформації; 12) створення перешкод у виконанні робіт, пов'язаних з обслуговуванням об'єктів постачання природного газу та життя заходів до повного або часткового припинення постачання природного газу споживачам; 13) порушення технічних регламентів, норм, правил і стандартів; 14) необґрунтована відмова у складенні та підписанні актів приймання-передачі природного газу; 15) невиконання вимог Закону України "Про забезпечення
--	---

та/або припинення розподілу природного газу споживачам, які використовують природний газ без його комерційного обліку.

Відсутні пункти

3. У разі скоєння правопорушення на ринку природного газу до відповідних суб'єктів ринку природного газу можуть застосовуватися санкції у виді:

- 1) попередження про необхідність усунення порушень;
- 2) штрафу;
- 3) зупинення дії ліцензії;
- 4) анулювання ліцензії.

4. Регулятор у разі скоєння правопорушення на ринку природного газу приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на суб'єктів ринку природного газу (**крім споживачів**) у таких розмірах:

1) до 10 відсотків річного доходу (виручки) вертикально інтегрованої організації, який визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) усіх юридичних та фізичних осіб, що входять до складу такої організації, - на вертикально інтегровану організацію за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

2) до 10 відсотків від річного доходу (виручки) оператора газотранспортної системи - на оператора газотранспортної системи за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

3) до 10 відсотків від річного доходу (виручки) власника газотранспортної системи - на власника газотранспортної системи за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

4) від 900 до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на посадових осіб вертикально інтегрованої організації або оператора газотранспортної системи за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

5) від 3000 до 50000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу, що підлягає ліцензуванню:

а) за провадження господарської діяльності на ринку природного газу,

комерційного обліку природного газу" щодо встановлення вузлів обліку природного газу та/або припинення розподілу природного газу споживачам, які використовують природний газ без його комерційного обліку;

16) маніпулювання на енергетичному ринку;

17) незаконне використання інсайдерської інформації щодо оптових енергетичних продуктів;

18) не розкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених законом вимог для розкриття такої інформації вимог.

3. У разі скоєння правопорушення на ринку природного газу до відповідних суб'єктів ринку природного газу можуть застосовуватися санкції у виді:

- 1) попередження про необхідність усунення порушень;
- 2) штрафу;
- 3) зупинення дії ліцензії;
- 4) анулювання ліцензії.

4. Регулятор у разі скоєння правопорушення на ринку природного газу приймає у межах своїх повноважень рішення про накладення штрафів на суб'єктів ринку природного газу у таких розмірах:

1) до 10 відсотків річного доходу (виручки) вертикально інтегрованої організації, який визначається як сумарна вартість доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) усіх юридичних та фізичних осіб, що входять до складу такої організації, - на вертикально інтегровану організацію за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

2) до 10 відсотків від річного доходу (виручки) оператора газотранспортної системи - на оператора газотранспортної системи за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

3) до 10 відсотків від річного доходу (виручки) власника газотранспортної системи - на власника газотранспортної системи за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

4) від 900 до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на посадових осіб вертикально інтегрованої організації або оператора газотранспортної системи за порушення вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, передбачених цим Законом;

5) від 3000 до 50000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - **на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу відповідно до законодавства у сфері**

що підлягає ліцензуванню, без ліцензії, у тому числі провадження господарської діяльності на ринку природного газу за відсутності остаточного рішення про сертифікацію, прийнятого щодо відповідного суб'єкта;

б) за порушення ліцензійних умов провадження відповідного виду господарської діяльності на ринку природного газу, що підлягає ліцензуванню;

б-1) за невиконання або несвоєчасне виконання рішень Регулятора, прийнятих у межах його повноважень;

б-2) за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку природного газу;

в) за порушення правил обліку та звітності суб'єктів ринку природного газу, передбачених цим Законом;

г) за неподання інформації Регулятору, оператору газотранспортної системи або іншому суб'єкту ринку природного газу, якщо обов'язковість подання такої інформації встановлена законодавством;

г) за відмову у доступі до газотранспортної або газорозподільної системи, газосховища або установки LNG у непередбачених законом випадках;

д) за недодержання встановлених технічних норм та стандартів безпеки;

6) від 20 до 900 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на посадових осіб суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність на ринку природного газу, що підлягає ліцензуванню, за порушення, передбачені пунктом 5 цієї частини.

5. Під час визначення санкцій за порушення, передбачені цією статтею, Регулятор враховує серйозність і тривалість правопорушення, наслідки правопорушення для інтересів ринку природного газу та його суб'єктів, пом'якшуючі та обтяжуючі обставини.

Поведінка правопорушника, спрямована на зменшення негативних

функціонування ринку природного газу:

а) за провадження господарської діяльності на ринку природного газу, що підлягає ліцензуванню, без ліцензії, у тому числі провадження господарської діяльності на ринку природного газу за відсутності остаточного рішення про сертифікацію, прийнятого щодо відповідного суб'єкта;

б) за порушення ліцензійних умов провадження відповідного виду господарської діяльності на ринку природного газу, що підлягає ліцензуванню;

б-1) за невиконання або несвоєчасне виконання рішень Регулятора, прийнятих у межах його повноважень;

б-2) за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку природного газу;

в) за порушення правил обліку та звітності суб'єктів ринку природного газу, передбачених цим Законом;

г) за неподання інформації Регулятору, оператору газотранспортної системи або іншому суб'єкту ринку природного газу, якщо обов'язковість подання такої інформації встановлена законодавством;

г) за відмову у доступі до газотранспортної або газорозподільної системи, газосховища або установки LNG у непередбачених законом випадках;

д) за недодержання встановлених технічних норм та стандартів безпеки;

6) на суб'єктів ринку природного газу:

а) за порушення встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації – від 50 тисяч до 100 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) за вчинення дій, що визнаються маніпулюванням на ринку електричної енергії - від 100 тисяч до 150 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

в) не розкриття або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених для розкриття такої інформації вимог - від 20 тисяч до 50 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

У разі скоєння суб'єктом ринку природного газу будь-якого з правопорушень, визначених пунктами 16 та 17 частини другої цієї статті, Регулятор разом із застосуванням санкцій передбачених Законом, може приймати рішення про повернення суб'єктом ринку природного газу доходу, отриманого внаслідок вчинення такого правопорушення. Розмір такого доходу розраховується у відповідності до затвердженої Регулятором методики.

5. Під час визначення санкцій за порушення, передбачені цією статтею, Регулятор враховує серйозність і тривалість правопорушення, наслідки

наслідків правопорушення, негайне припинення правопорушення після його виявлення, сприяння виявленню правопорушення Регулятором під час перевірки вважаються пом'якшуючими обставинами.

Поведінка правопорушника, спрямована на приховування правопорушення та його негативних наслідків, на продовження вчинення правопорушення, а також повторне вчинення правопорушення на ринку природного газу вважаються обтяжуючими обставинами.

6. Рішення Регулятора про накладення санкцій за порушення, передбачені цією статтею, може бути прийняте протягом 30-денного строку з дня складення акта перевірки.

Накладення санкцій, передбачених цією статтею, не допускається, якщо порушення було виявлено через **п'ять** або більше років після його скоєння (у разі триваючого порушення - його припинення) або виявлення його наслідків.

7. За одне правопорушення на ринку природного газу може застосуватися лише один вид штрафної санкції (штраф) або штраф разом із зупиненням дії ліцензії.

8. Рішення про накладення санкцій Регулятором оскаржуються в судовому порядку.

9. Суми стягнених штрафів зараховуються до Державного бюджету України.

Суми штрафів у разі їх несплати стягуються в судовому порядку.

Відсутні пункти

правопорушення для інтересів ринку природного газу та його суб'єктів, пом'якшуючі та обтяжуючі обставини.

Поведінка правопорушника, спрямована на зменшення негативних наслідків правопорушення, негайне припинення правопорушення після його виявлення, сприяння виявленню правопорушення Регулятором під час перевірки вважаються пом'якшуючими обставинами.

Поведінка правопорушника, спрямована на приховування правопорушення та його негативних наслідків, на продовження вчинення правопорушення, а також повторне вчинення правопорушення на ринку природного газу вважаються обтяжуючими обставинами.

6. Рішення Регулятора про накладення санкцій за порушення, передбачені цією статтею, приймається протягом 30-денного строку з дня складення акта перевірки чи звіту про результати розслідування порушень щодо функціонування ринку природного газу.

Застосування санкцій, передбачених цією статтею, не допускається, якщо правопорушення було виявлено через **три** або більше років після його скоєння (у разі триваючого порушення - його припинення) або виявлення його наслідків.

7. За одне правопорушення на ринку природного газу може застосуватися лише один вид штрафної санкції (штраф) або штраф разом із зупиненням дії ліцензії.

8. Рішення про накладення санкцій Регулятором оскаржуються в судовому порядку.

9. Суми стягнених штрафів **та доходу, отриманого внаслідок вчинення правопорушення, передбаченого пунктами 16 та 17 частини другої цієї статті**, зараховуються до Державного бюджету України.

Суми штрафів **та доходу, отриманого внаслідок вчинення правопорушення, передбаченого пунктами 16 та 17 частини другої цієї статті**, у разі їх несплати, стягуються у судовому порядку.

10. У разі скоєння суб'єктом ринку природного газу будь-якого з правопорушень, визначених пунктом 16 та 17 частини другої цієї статті, Регулятор разом із застосуванням санкцій передбачених Законом, може приймати рішення про повернення суб'єктом ринку природного газу доходу, отриманого внаслідок вчинення такого правопорушення.

11. За дії або бездіяльність, які призвели до незаконного використання інсайдерської інформації на ринку природного газу або розкриття інсайдерської інформації з порушенням встановлених законом вимог для розкриття такої інформації; призвели до маніпулювання на ринку природного газу посадові особи учасників оптового енергетичного ринку притягуються до адміністративної або кримінальної відповідальності у встановленому законом порядку.

